ตัวบทต่าง ๆ ของ
นักศึกษาศาสนา
ได้รับการตรวจทานมากกว่า
5,000 ฉบับลายมือ

الأذكار والآداب

อัซการและมารยาท

รวบรวมและเรียบเรียง

د. عبد المحسن بن محمد القاسم

เชคอับดุลมัวะฮ์ซิน บิน มูฮัมหมัด อัลกอเซ็ม

อิหม่ามและคอเต็บมัสยิดนะบะวีย์อันทรงเกียรติ

المستوى الأول

ระดับที่หนึ่ง

ฉบับภาษาไทย

ตัวบทต่าง ๆ ของนักศึกษาศาสนา
ได้รับการตรวจทานมากกว่า 5,000 ฉบับลายมือ

อัซการและมารยาท

รวบรวมและเรียบเรียง :

ดร. อับดุลมัวะห์ซิน อิบนุมูฮัมหมัด อัลกอซิม
อิหม่ามและเคาะฏีบมัสญิดอันนะบะวีย์

الأذكار والآداب

د. عَبْدُ المُحْسِنِ بْنِ مُحَمَّدٍ القَاسِمِ

ระดับที่หนึ่ง

ตัวบทต่าง ๆ ของนักศึกษาศาสนา ระดับที่ 1

อัซการและมารยาท

ชื่อหนังสือ : อัซการและมารยาท (ตัวบทต่าง ๆ ของนักศึกษาศาสนา ระดับที่ 1)

ผู้เขียน : เชค ดร. อับดุลมัวะห์ซิน อิบนุมูฮัมหมัด อัลกอซิม

บรรณาธิการ : อบู มูฮัมหมัด คอลีล คอลิด, อิบนุ อัซมิ

แปล : ฟาฎิล ศรีจุรี

พิสูจน์อักษรอาหรับ : อนัส โอรามหลง, อามีร อนุกูล, มุบาร็อก อาดำและมุฮิบบุ้ลลอฮ์ มูฮำมัด

พิสูจน์อักษรไทย : ทีมวิชาการมุนาดิยา

อันเนื่องจากความสำคัญของมะตันต่าง ๆ ต่อฏูอลิบุลอิลม์ (นักศึกษาศาสนา) :

qm.edu.sa

สามารถฟังเสียงการอ่านมะตันได้ที่ลิงก์นี้ :

a-alqasim.com/mutoon/

มะตันเหล่านี้ ผู้รวบรวมได้ทำการอธิบายเอาไว้แล้ว ณ มัสญิดนบี

สามารถอ่านและฟังคำอธิบายได้ที่ลิงก์นี้ :

a-alqasim.com

สารบัญ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

บทเกริ่นนำ

มวลการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ผู้เป็นพระผู้อภิบาลแห่งสรรพสิ่งทั้งหมด การเศาะลาวาตและสลามโปรดมีแด่ท่านนบีของเรา มูฮัมหมัด صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ วงศ์วานของท่าน และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของท่านทั้งมวล

การรำลึกถึงอัลลอฮ์ تَبَارَكَ وَتَعَالَى เป็นหนึ่งในการอิบาดะฮ์ที่ประเสริฐที่สุดและง่ายที่สุด ความต้องการของบ่าวต่อการรำลึกถึงอัลลอฮ์นั้นมีมากกว่าความต้องการที่มีต่ออาหารและเครื่องดื่ม การรำลึกถึงพระองค์ทำให้พระองค์ผู้ทรงเมตตาพอพระทัย ขับไล่ชัยฏอนให้ห่างไกล ขจัดความทุกข์และความเศร้า นำมาซึ่งความสุขและความปลื้มปีติ และผู้ใดที่รำลึกถึงอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ก็จะทรงรำลึกถึงเขา และจะทรงรักและนำเขาเข้าใกล้ชิดต่อพระองค์

การประดับตนด้วยมารยาทแห่งอิสลามเป็นเครื่องประดับสำหรับผู้ที่มีอิสลาม ในการมีมารยาทแห่งอิสลามนั้นเป็นการปฏิบัติตามตัวบทหลักฐาน และด้วยการมีมารยาทนี้เองที่บุคคลหนึ่งจะได้รับความดีงาม อิบนุซีรีน رَحِمَهُ ٱللَّهُ กล่าวว่า :

كَانُوْا يَتَعَلَّمُوْنَ الْهَدْيَ كَمَا يَتَعَلَّمُوْنَ الْعِلْمَ

“พวกเขาเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติ เหมือนกับที่พวกเขาเรียนรู้ความรู้”

นักศึกษาผู้แสวงหาความรู้นั้นเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น เช่นนั้นเขาคือผู้ที่สมควรที่สุดในหมู่ผู้คนที่จะประดับตนด้วยมารยาทในการดำเนินชีวิตและการติดต่อปฏิสัมพันธ์ และสมควรอย่างยิ่งที่เขาจะรักษาการรำลึกถึงอัลลอฮ์ในทุกสภาพการณ์

เนื่องจากความสำคัญของการรำลึกถึงอัลลอฮ์และการมีมารยาทที่ดี ข้าพเจ้าได้รวบรวมหะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทั้งสองประเด็นนี้ โดยข้าพเจ้าได้คำนึงถึงความถูกต้องของหะดีษ และได้พยายามอย่างเต็มที่ในการจัดหมวดหมู่ เรียบเรียง และอธิบายถ้อยคำที่ยากให้เข้าใจ

ข้าพเจ้าได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นสองส่วน : ส่วนสำหรับการรำลึกถึงอัลลอฮ์ และส่วนสำหรับมารยาท และได้นำเสนอความประเสริฐต่าง ๆ เอาไว้ในตอนต้น ข้าพเจ้าขอตั้งชื่อหนังสือเล่มนี้ว่า “อัลอัซการ วัลอาดาบ (การรำลึกถึงอัลลอฮ์และมารยาท)” และได้จัดให้เป็นระดับแรกจากระดับชั้นต่าง ๆ ของ “มะตัน ฏอลิบุลอิลม์ (ตัวบทสำหรับผู้แสวงหาความรู้)”

ข้าพเจ้าขอวิงวอนต่ออัลลอฮ์ โปรดทรงทำให้หนังสือเล่มนี้เกิดประโยชน์ และโปรดทรงทำให้มันเป็นผลบุญสะสมสำหรับเราในวันกิยามะฮ์

ขออัลลอฮ์ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ทรงเศาะละวาตและสลามแด่ท่านนบีของเรา ท่านนบีมูฮัมหมัด صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ วงศ์วานของท่าน และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของท่านทั้งมวล

ดร. อับดุลมัวะห์ซิน บิน มูฮัมหมัด อัลกอซิม

อิหม่ามและเคาะฏีบแห่งมัสยิดอันนะบะวีย์ อันทรงเกียรติ

ความประเสริฐ

[1]

ความประเสริฐของการแสวงหาความรู้

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا؛ سَهَّلَ اللهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดเดินทาง[1]แสวงหาความรู้ อัลลอฮ์จะทรงทำให้หนทางไปสู่สวรรค์เป็นที่ง่ายดายสำหรับเขา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْرًا؛ يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดที่อัลลอฮ์ประสงค์ให้เขาได้รับความดีงาม พระองค์จะทำให้เขาเข้าใจศาสนา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)[2]

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ : إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อมนุษย์ได้เสียชีวิต การงานของเขาจะตัดขาดจากเขา นอกจากสามประการ ได้แก่ ทานที่ไหลริน (เศาะดะเกาะฮ์ ญารียะฮ์) ความรู้ที่ยังประโยชน์ หรือลูกที่เป็นคนดีขอดุอาอ์ให้”** (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[1] หมายถึง เขาได้เดินทางไปในหนทางหนึ่งเพื่อแสวงหา (วิชาความรู้)

[2] หะดีษมุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ (มีความหมายว่า เห็นตรงกัน-ผู้แปล) หมายถึง หะดีษที่บุคอรีย์และมุสลิมบันทึกตรงกันในหนังสือเศาะเฮียห์ทั้งสอง-ผู้แปล

[2]

ความประเสริฐของการศึกษาอัลกุรอาน

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ที่ดีที่สุดจากพวกท่าน คือ ผู้ที่ศึกษาอัลกุรอานและสอนอัลกุรอาน”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَهُوَ حَافِظٌ لَهُ مَعَ السَّفَرَةِ[3] الْكِرَامِ[4] الْبَرَرَةِ[5]. وَمَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ وَهُوَ يَتَعَاهَدُهُ[6] وَهُوَ عَلَيْهِ شَدِيدٌ؛ فَلَهُ أَجْرَانِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“อุปมาผู้ที่อ่านอัลกุรอานโดยที่เขาเป็นผู้ท่องจำได้ เขาจะได้อยู่ร่วมกับบรรดามลาอิกะฮ์ผู้มีเกียรติ ผู้เชื่อฟัง[7] และอุปมาผู้ที่อ่านอัลกุรอานและเขาทบทวนมันอยู่เสมอทั้งที่มันยากสำหรับเขา เขาจะได้รับสองผลบุญ”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «اِقْرَؤُوا الْقُرْآنَ؛ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَصْحَابِهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านจงอ่านอัลกุรอานเถิด แท้จริงอัลกุรอานจะมาในวันกิยามะฮ์โดยเป็นผู้ช่วยเหลือแก่ชาวอัลกุรอาน”** (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[3] อัส-สะฟะเราะฮ์ คือ บรรดามะลาอิกะฮ์

[4] อัล-กิรอม คือ ผู้ที่ได้รับเกียรติ ณ ที่อัลลอฮ์

[5] อัล-บะเราะเราะฮ์ คือ ผู้ที่ภักดีต่ออัลลอฮ์

[6] หมายถึง เขาพยายามจดจำมันให้แม่นยำและหมั่นตรวจสอบมัน

[7] หมายถึง เชื่อฟังอัลลอฮ์

[3]

ความประเสริฐของการรำลึกถึงอัลลอฮ์

١ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ، مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ».(مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“อุปมาผู้รำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของเขาและผู้ไม่ได้รำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าของเขา อุปไมยดั่งคนเป็นและคนตาย”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «يَقُولُ اللهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي. فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَإٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلَإٍ[8] خَيْرٍ مِنْهُمْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“อัลลอฮ์ تَبَارَكَ وَتَعَالَى ผู้ทรงสูงส่งตรัสว่า : ข้าจะเป็นตามความคิดของบ่าวของข้าที่มีต่อข้า และข้าจะอยู่กับเขาเมื่อเขารำลึกถึงข้า หากเขารำลึกถึงข้าในจิตใจของเขา ข้าก็จะรำลึกถึงเขาในจิตใจของข้า และหากเขารำลึกถึงข้าในที่ชุมนุม ข้าก็จะรำลึกถึงเขาในที่ชุมนุมที่ดีกว่าพวกเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «سَبَقَ الْمُفَرِّدُونَ». قَالُوا : وَمَا الْمُفَرِّدُونَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : «الذَّاكِرُونَ اللهَ كَثِيرًا، وَالذَّاكِرَاتُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บรรดามุฟัรริดูนได้นำหน้าไปแล้ว”** พวกเขาถามว่า : “โอ้ท่านเราะซูลครับ พวกมุฟัรริดูนคือใครหรือครับ ?” ท่านตอบว่า : **“คือบรรดาผู้ชายและผู้หญิงที่รำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมากมาย”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[8] หมายถึง กลุ่มชน (ญะมาอะฮ์)

[4]

ความประเสริฐของวงล้อมแห่งการรำลึก

قَالَ النَّبِيُّ : «وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللهِ، يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ، وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ، إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وَحَفَّتْهُمُالْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ» (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ไม่มีกลุ่มชนใดที่รวมตัวกันในบ้านหลังหนึ่งจากบ้านของอัลลอฮ์ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ โดยที่พวกเขาอ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ และศึกษาเรียนรู้มันร่วมกันในหมู่พวกเขา นอกจากว่าความสงบ[9] จะลงมายังพวกเขา ความเมตตาจะปกคลุม[10] พวกเขา บรรดามลาอิกะฮ์จะห้อมล้อม[11] พวกเขา และอัลลอฮ์จะทรงกล่าวถึงพวกเขาต่อหน้าผู้ที่อยู่ ณ ที่พระองค์”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[9] หมายถึง ความสงบนิ่งและความสำรวม

[10] หมายถึง แผ่คลุมพวกเขา, ครอบคลุมพวกเขา

[11] หมายถึง ห้อมล้อมพวกเขา

หมวด : อัซการ (บทรำลึก)

ความสะอาด

[5]

เข้าสุขา

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ : «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْـخُبُثِ وَالْـخَبَائِثِ» (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

เมื่อท่านนบี ﷺ จะเข้าสุขา[12] ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะอินนี อะอูซุบิกะมินัลคุบุษิ วัลเคาะบาอิษ”

“โอ้อัลลอฮ์ ข้าพเจ้าขอความคุ้มครองจากพระองค์ ให้พ้นจากชัยฏอนเพศผู้และเพศเมีย[13]” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[12] หมายถึง เมื่อท่านประสงค์ที่จะเข้าสถานที่ปลดทุกข์ (เช่น ห้องน้ำ ห้องสุขา)

[13] อัล-คุบุษ (الخُبُث) : คือ บรรดาชัยฏอนเพศผู้, และ อัล-เคาะบาอิษ (الخَبَائِث) : คือ บรรดาชัยฏอนเพศเมีย

[6]

ออกจากสุขา

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا خَرَجَ مِنَ الْغَائِطِ قَالَ : «غُفْرَانَكَ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

เมื่อท่านนบี ﷺ ออกจากสุขา[14] ท่านจะกล่าวว่า :

“ฆุฟรอนะกะ”

“โอ้อัลลอฮ์ โปรดอภัยโทษแก่ข้าพระองค์[15]” (บันทึกโดยอะหมัด)

[14] หมายถึง สถานที่ปลดทุกข์ (อีกคำหนึ่งที่หมายถึงห้องสุขา-ผู้แปล)

[15] หมายถึง โอ้ อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ฉันด้วยเถิด

[7]

เมื่อเสร็จสิ้นจากการอาบน้ำละหมาด

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ يَتَوَضَّأُ، فَيُبْلِغُ - أَوْ: فَيُسْبِغُ - الْوُضُوءَ، ثُمَّ يَقُولُ : أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُ اللهِ وَرَسُولُهُ؛ إِلَّا فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْـجَنَّةِ الثَّمَانِيَةُ، يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ไม่มีคนใดจากพวกท่านที่เขาอาบน้ำละหมาด แล้วเขาทำให้ไปถึง (หรือทำให้ทั่วถึง)** [16] **จากนั้นเขากล่าวว่า :**

‘อัชฮะดุอันลาลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะอันนะมุฮัมมะดัน อับดุลลอฮ์วะเราะซูลุฮ์’

‘ข้าพเจ้าขอปฏิญาณยืนยันว่าไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ และแท้จริงมูฮัมหมัดเป็นบ่าวและศาสนทูตของอัลลอฮ์’

นอกจากประตูต่าง ๆ ทั้งแปดบานของสวรรค์จะถูกเปิดแก่เขา เขาจะเข้าไปยังบานใดก็ได้ตามแต่ที่เขาประสงค์” (บันทึกโดยมุสลิม)

[16] หมายถึง อาบน้ำละหมาดอย่างสมบูรณ์

การละหมาด

[8]

การอะซาน

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ؛ فَقُوْلُوْا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوْا عَلَيَّ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อพวกท่านได้ยินมุอัซซิน (ผู้อะซาน) พวกท่านจงกล่าวเสมือนกับที่เขากล่าว จากนั้นพวกท่านจงกล่าวเศาะลาวาตให้กับฉัน”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ : أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِيْنًا؛ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดกล่าวขณะได้ยินมุอัซซินว่า[17] :**

‘อัชฮะดุอันลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ วะอันนะมุฮัมมะดัน อับดุฮูวะเราะซูลุฮ์ เราะฎีตุบิลลาฮิร็อบบา วะบิมุฮัมมะดินเราะซูลา วะบิลอิสลามิดีนา’

‘ข้าพเจ้าขอปฏิญาณยืนยันว่าไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ ไม่มีภาคีใดสำหรับพระองค์ และแท้จริงมูฮัมหมัดเป็นบ่าวและศาสนทูตของอัลลอฮ์ ข้าพเจ้ายินดีที่มีอัลลอฮ์เป็นพระเจ้าผู้ทรงอภิบาล ยินดีที่มูฮัมหมัดเป็นศาสนทูต และยินดีที่มีอิสลามเป็นศาสนา’ ความผิดบาปของเขาจะได้รับการอภัยโทษ” (บันทึกโดยมุสลิม)

٣- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «ثُمَّ قَالَ : حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قَالَ : لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، ثُمَّ قَالَ : حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَالَ : لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“จากนั้นมุอัซซินจะกล่าวว่า : ‘*ฮัยยะ อะลัศเศาะลาฮ์* (จงมาสู่การละหมาดเถิด)’ ให้เขา (ผู้ได้ยินอะซาน) กล่าวว่า :**

‘ลาเฮาละ วะลากูวะตะ อิลลาบิลลาฮ์’

[17] กล่าวคือ หลังจากมุอัซซินสิ้นสุดการกล่าวชะฮาดะฮ์ทั้งสอง

‘ไม่มีพลังและอำนาจใด ๆ นอกจากด้วยกับอัลลอฮ์’[18]

จากนั้นมุอัซซินจะกล่าวว่า : ‘*ฮัยยะ อะลัลฟะลาห์* (จงมาสู่ชัยชนะเถิด)’ ให้เขา (ผู้ได้ยินอะซาน) กล่าวว่า :

‘ลาเฮาละ วะลากูวะตะ อิลลาบิลลาฮ์’

‘ไม่มีพลังและอำนาจใด ๆ นอกจากด้วยกับอัลลอฮ์’” (บันทึกโดยมุสลิม)

٤ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ : اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ؛ حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

4. ท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บุคคลใดกล่าวขณะได้ยินเสียงอะซานว่า :**

‘อัลลอฮุมมะร็อบบะฮาซิฮิดดะอ์วะติตตามมะฮ์ วัศเศาะลาติลกออิมะฮ์ อาติมุฮัมมะดะนิลวะซีละฮ์ วัลฟะฎีละฮ์ วับอัษฮุมะกอมัมมะห์มูดะนิลละซีวะอัดตะฮ์’

‘โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งการร้องเรียกอันสมบูรณ์[19] และการละหมาด ได้โปรดประทานให้แก่มูฮัมหมัดซึ่ง ‘อัลวะซีละฮ์’[20] และ ‘อัลฟะฎีละฮ์’[21] และขอพระองค์ทรงฟื้นคืนชีวิตแก่ท่านในสภาพที่ได้รับตำแหน่งอันน่าสรรเสริญ[22]’ ในวันกิยามะฮ์ การชะฟาอะฮ์ (การขอความช่วยเหลือ) ของฉันจะเป็นที่อนุญาตแก่เขา” (บันทึกโดยบุคอรีย์)[23]

---

[18] หมายถึง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง เว้นแต่ด้วย (อนุมัติจาก) อัลลอฮ์, และไม่มีพละกำลังใด ๆ สำหรับเรา เว้นแต่ด้วย (ความช่วยเหลือจาก) อัลลอฮ์

[19] หมายถึง การเชิญชวนของอะซาน

[20] หมายถึง ตำแหน่งหนึ่งในสวรรค์ ซึ่งไม่มีผู้ใดเหมาะสมที่จะได้รับนอกจากท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

[21] หมายถึง สถานะหนึ่งที่สูงส่งกว่าสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ ทั้งหมด

[22] หมายถึง การชะฟาอะฮ์ใหญ่ เพื่อให้ได้รับการสอบสวนที่รวดเร็ว และผ่อนคลายจากการยืนอย่างยาวนาน ณ ทุ่งมะห์ชัร

[23] อัซการ (บทรำลึก) ที่มีบัญญัติให้กล่าวเมื่อได้ยินเสียงอะซาน มีดังต่อไปนี้

1. กล่าวตามที่ผู้อะซานได้กล่าว ยกเว้นเมื่อผู้อะซานกล่าว *“ฮัยยะ อะลัศเศาะลาฮ์”* และ *“ฮัยยะ อะลัลฟะลาห์”* ให้กล่าวว่า *“ลาเฮาละ วะลากูวะตะ อิลลาบิลลาฮ์”*

2. เมื่อผู้อะซานกล่าวจบชะฮาดะฮ์ทั้งสอง (จบ “อัชฮะดุอันนะมุฮัมมะดัน เราะซูลุลลอฮ์”) ให้กล่าวว่า *“อัชฮะดุอัลลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ วะอันนะมุฮัมมะดัน อับดุฮูวะเราะซูลุฮ์ เราะฎีตุบิลลาฮิร็อบบา วะบิมุฮัมมะดินเราะซูลา วะบิลอิสลามิดีนา”*

3. เมื่อผู้อะซานอะซานจบ ให้กล่าว *“อัลลอฮุมมะ ศ็อลลิวะซัลลิมอะลา นะบียินามูฮัมหมัด”*

[9]

การเข้าและออกจากมัสญิด

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ، وَإِذَا خَرَجَ فَلْيَقُلْ : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านเข้ามัสญิด เขาจงกล่าวว่า :**

‘อัลลอฮุมมัฟตะห์ลี อับวาบะ เราะห์มะติกะ’

‘โอ้อัลลอฮ์ ได้โปรดเปิดประตูต่าง ๆ แห่งพระเมตตาของพระองค์แก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด’

และเมื่อเขาออกจากมัสญิด เขาจงกล่าวว่า :

‘อัลลอฮุมมะอินนี อัสอะลุกะ มินฟัฎลิกะ’

‘โอ้อัลลอฮ์ ข้าพเจ้าขอจากพระองค์ซึ่งความโปรดปรานของพระองค์’” (บันทึกโดยมุสลิม)

4. หลังจากเศาะลาวาตแก่ท่านนบี ให้กล่าว *“อัลลอฮุมมะร็อบบะฮาซิฮิดดะอ์วะติตตามมะฮ์ วัศเศาะลาติลกออิมะฮ์ อาติมุฮัมมะดะนิลวะซีละฮ์ วัลฟะฎีละฮ์ วับอัษฮุมะกอมัมมะห์มูดะนิลละซีวะอัดตะฮ์”*

[10]

ดุอาอ์อิสติฟตาห์

١ - كَانَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِذَا اسْتَفْتَحَ الصَّلَاةَ، قَالَ : «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالدَّارَقُطْنِيُّ).

1. ท่านอุมัร อิบนุลค็อฏฏอบ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ, เมื่อท่านเริ่มการละหมาด ท่านกล่าวว่า :

“ซุบฮานะกัลลอฮุมมะ วะบิฮัมดิกะ วะตะบาเราะกัสมุกะ วะตะอาลาญัดดุกะ วะลาอิลาฮะฆ็อยรุกะ”

“มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้อัลลอฮ์ ด้วยการสรรเสริญพระองค์[24] พระนามของพระองค์ทรงจำเริญยิ่ง[25] เกียรติของพระองค์ทรงสูงส่งยิ่ง[26] และไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์” (บันทึกโดยมุสลิมและอัดดาเราะกุฏนีย์)

٢ - قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَبَّرَ فِي الصَّلَاةِ، سَكَتَ هُنَيَّةً قَبْلَ أَنْ يَقْرَأَ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ، بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي، أَرَأَيْتَ سُكُوتَكَ بَيْنَ التَّكْبِيرِ وَالْقِرَاءَةِ، مَا تَقُولُ ؟ قَالَ : «أَقُولُ : اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ เล่าว่า “เมื่อท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ตักบีรเข้าสู่การละหมาด ท่านจะนิ่งเงียบเล็กน้อย[27]ก่อนที่จะอ่าน ฉันจึงกล่าวว่า : ‘ท่านเราะซูลครับ ฉันขอไถ่ด้วยบิดาและ

---

[24] หมายถึง ข้าพระองค์ให้ความบริสุทธิ์แก่พระองค์จากสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับพระองค์ และขอยืนยันการสรรเสริญทั้งหมดให้แก่พระองค์

[25] หมายถึง ด้วยการรำลึกถึงพระนามของพระองค์ ทำให้ได้รับบะเราะกะฮ์ (ความจำเริญ)

[26] หมายถึง สถานะของพระองค์นั้นสูงส่ง และกิจการของพระองค์นั้นยิ่งใหญ่

[27] หมายถึง ช่วงเวลาเล็กน้อย

มารดาของฉัน ท่านเห็นหรือไม่ว่าช่วงเวลาที่ท่านนิ่งเงียบระหว่างการกล่าวตักบีรและการอ่าน ท่านกล่าวอะไรหรือครับ ?'

ท่านเราะซูลตอบว่า : **"ฉันกล่าวว่า :**

'อัลลอฮุมมะ บาอิดบัยนี วะบัยนะเคาะฏอยายะ กะมา บาอัดตะ บัยนัลมัชริกิวัลมัฆริบ อัลลอฮุมมะ นักกินี มินเคาะฏอยายะ กะมายุนักก็อษเษาบุลอับยะฎุ มินัดดะนัส อัลลอฮุมมัฆซิลนี มินเคาะฏอยายะ บิษษัลญิ วัลมาอิ วัลบะร็อด'

'โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงทำให้ฉันห่างไกลจากบาปของฉัน เหมือนที่พระองค์ทรงทำให้ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกห่างไกลกัน โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงชำระล้างฉัน[28]จากบาปของฉัน เหมือนที่เสื้อผ้าสีขาวถูกชำระล้างจากสิ่งสกปรก[29] โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงล้างบาปของฉันด้วยหิมะ น้ำ และลูกเห็บ[30]'"" (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ قَالَ : «وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا، وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ. إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ، وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي، وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي، وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ. وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ. لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي يَدَيْكَ، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. เมื่อท่านนบี ﷺ ยืนขึ้นเพื่อละหมาด ท่านจะกล่าวว่า :

"วัจญะฮ์ตุ วัจญ์ฮิยะลิลละซีฟะเตาะร็อสสะมาวาติวัลอัรเฎาะฮะนีฟา วะมาอะนามินัลมุชริกีน อินนะเศาะลาตี วะนุสุกี วะมะห์ยายะ วะมะมาตี ลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน ลาชะรีกะละฮู วะบิซาลิกะ อุมิรตุ วะอะนะมินัลมุสลิมีน อัลลอฮุมมะอันตัลมะลิกุ ลาอิลาฮะอิลลาอันตะ

28 หมายถึง : ขอทรงชำระล้างฉันให้สะอาดบริสุทธิ์

29 หมายถึง : ความสกปรก

30 อัล-บะร็อด (البَرَدُ) : คือ น้ำที่แข็งตัว (เป็นน้ำแข็ง) ที่ตกลงมาจากเมฆเป็นชิ้นเล็ก ๆ

อันตะร็อบบี วะอะนะอับดุกะ ซอลัมตุนัฟซี วะอ์ตะร็อฟตุบิซัมบี ฟัฆฟิรลีซุนูบีญะมีอา อินนะฮุ ลายัฆฟิรุซซุนูบะ อิลลาอันตะ วะฮ์ดินีลิอะห์ซะนิลอัคลากิ ลายะฮ์ดีลิอะห์ซะนิฮา อิลลาอันตะ วัศริฟอันนีซัยยิอะฮา ลายัศริฟุอันนีซัยยิอะฮา อิลลาอันตะ ลับบัยกะ วะซะอ์ดัยกะ วัลค็อยรุกุล ลุฮู ฟียะดัยกะ วัชชัรรุลัยซะอิลัยกะ อะนาบิกะวะอิลัยกะ ตะบาร็อกตะ วะตะอาลัยตะ อัสตัฆฟิรุกะ วะอะตูบุอิลัยกะ”

“ฉันหันหน้าของฉัน[31] ไปยังผู้ที่สร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน[32] อย่างบริสุทธิ์[33] และฉันมิใช่ผู้ตั้งภาคี แท้จริงการละหมาดของฉัน การเชือดสัตว์ของฉัน[34] การมีชีวิตของฉัน และการตายของฉัน เป็นไปเพื่ออัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ไม่มีภาคีใดสำหรับพระองค์ และด้วยสิ่งนี้ฉันได้รับบัญชา และฉันเป็นหนึ่งในบรรดาผู้นอบน้อม (มุสลิม)

โอ้อัลลอฮ์ พระองค์คือกษัตริย์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ พระองค์คือพระผู้อภิบาลของฉัน และฉันคือบ่าวของพระองค์ ฉันได้อธรรมต่อตัวฉันเอง และฉันยอมรับในความผิดของฉัน ดังนั้นขอพระองค์ทรงอภัยโทษบาปทั้งหมดของฉัน แท้จริงไม่มีผู้ใดอภัยโทษบาปได้นอกจากพระองค์ และขอพระองค์ทรงนำทางฉันไปสู่มารยาทที่ดีที่สุด ไม่มีผู้ใดนำทางไปสู่มารยาทที่ดีที่สุดได้นอกจากพระองค์ และขอพระองค์ทรงหันเหฉันจากมารยาทที่เลวร้าย

ไม่มีผู้ใดหันเหฉันจากมารยาทที่เลวร้ายได้นอกจากพระองค์ ฉันขานรับและเชื่อฟังพระองค์[35] ความดีทั้งหมดอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ และความชั่วร้ายไม่ได้มาจากพระองค์ ฉันอยู่กับพระองค์และฉันจะกลับไปหาพระองค์[36] พระองค์ทรงจำเริญ[37] และทรงสูงส่ง[38] ฉันขออภัยโทษจากพระองค์และฉันขอกลับเนื้อกลับตัว (เตาบะฮ์) ต่อพระองค์” (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[31] หมายถึง ข้าพเจ้าอิบาดะฮ์ต่อพระองค์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

[32] หมายถึง พระองค์ทรงสร้างมันทั้งสอง (ชั้นฟ้าและแผ่นดิน) และทรงริเริ่มมันขึ้นมาโดยไม่มีแบบอย่างใด ๆ มาก่อน

[33] หมายถึง ผู้ที่หันเหออกจาก อัชชิริก (การตั้งภาคี) ไปสู่ อัตเตาฮีด (การให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์)

[34] หมายถึง การเชือดของฉัน

[35] โอ้อัลลอฮ์ ฉันขานรับต่อการเรียกจากพระองค์ และฉันมีความสุขต่อการตอบรับนี้

[36] ฉันขอความช่วยเหลือจากพระองค์ และฉันมุ่งตรงยังพระองค์

[37] หมายถึง พระองค์ทรงมีความจำเริญสูงสุด

[38] หมายถึง พระองค์ทรงมีความสูงส่งสูงสุดในทุกด้าน

٤ - كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ افْتَتَحَ صَلَاتَهُ : «اللَّهُمَّ رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

4. เมื่อท่านเราะซูล ﷺ ลุกขึ้นในยามค่ำคืน ท่านจะเริ่มการละหมาดของท่านด้วย :

“อัลลอฮุมมะ ร็อบบะญิบรออีล วะมีกาอีล วะอิสรอฟีล ฟาฏิร็อซซะมาวาติวัลอัรฎ์ อาลิมัลฆ็อยบิวัชชะฮาดะฮ์ อันตะตะห์กุมุ บัยนะอิบาดิกะ ฟีมากานูฟีฮิยัคตะลิฟูน อิฮ์ดินีลิมัคตุลิฟะฟีฮิ มินัลฮักกิบิอิซนิก อินนะกะตะฮ์ดีมันตะชาอุ อิลาศิรอฏินมุสตะกีม”

“โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งญิบรีล มีกาอีล และอิสรอฟีล ผู้สร้างชั้นฟ้าและแผ่นดิน ผู้รอบรู้สิ่งเร้นลับและสิ่งเปิดเผย พระองค์ทรงตัดสินระหว่างปวงบ่าวของพระองค์ในสิ่งที่พวกเขาขัดแย้งกัน ขอพระองค์ทรงนำทางฉันสู่สัจธรรมในสิ่งที่มีการขัดแย้งกันด้วยอนุมัติของพระองค์ แท้จริงพระองค์ทรงนำทางผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์สู่หนทางที่เที่ยงตรง” (บันทึกโดยมุสลิม)

[11]

วิสวาสในละหมาดและการอ่าน

أَتَى عُثْمَانُ بْنُ أَبِي الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللهِ، إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ صَلَاتِي وَقِرَاءَتِي يَلْبِسُهَا عَلَيَّ. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «ذَاكَ شَيْطَانٌ يُقَالُ لَهُ : خِنْزَبٌ. فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فَتَعَوَّذْ بِاللهِ مِنْهُ، وَاتْفِلْ[39] عَلَى يَسَارِكَ ثَلَاثًا». قَالَ : فَفَعَلْتُ ذٰلِكَ؛ فَأَذْهَبَهُ اللهُ عَنِّي. (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านอุษมาน อิบนุอบิลอาศ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ มาหาท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ และกล่าวว่า : “ท่านเราะซูลครับ แท้จริงชัยฏอนได้มาขวางกั้นระหว่างฉันกับการละหมาดของฉันและการอ่าน (ในละหมาด-ผู้แปล) ของฉัน มันทำให้ฉันสับสน[40]”

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“นั่นคือชัยฏอนที่เรียกว่า ‘คินซับ’ ดังนั้นเมื่อเจ้ารู้สึกถึงมัน ให้ขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ให้พ้นจากมัน และให้ถ่มน้ำลายไปทางซ้าย สามครั้ง**”

ท่านอุษมานกล่าวว่า : “ฉันได้ทำเช่นนั้น แล้วอัลลอฮ์ก็ทรงขจัดมันไปจากฉัน” (บันทึกโดยมุสลิม)

[39] อัต-ตัฟลุ (التَّفْلُ) : คือ การพ่นลมพร้อมกับมีน้ำลายปนออกมาเล็กน้อย

[40] ชัยฏอนมันขัดขวางฉันไม่ให้ละหมาดได้อย่างสมบูรณ์ โดยกระซิบกระซาบและขัดขวางจากความคุชัวอ์ (การมีสมาธิจดจ่อ)

[12]

การรุกัวอ์

١ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ فِي رُكُوعِهِ : «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวขณะรุกัวอ์ว่า :

“ซุบฮานะร็อบบิยัลอะซีม”

“มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าผู้ซึ่งยิ่งใหญ่” (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا رَكَعَ قَالَ : «اللّٰهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُخِّي، وَعَظْمِي، وَعَصَبِي». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. เมื่อท่านนบี ﷺ รุกัวอ์ ท่านกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ ละกะเราะกะอ์ตุ วะบิกะอามันตุ วะละกะอัสลัมตุ เคาะชะอะละกะซัมอี วะบะเศาะรี วะมุคคี วะอัซมี วะอะเศาะบี”

“โอ้อัลลอฮ์ พระองค์ท่านเท่านั้นที่ข้าพเจ้ารุกัวอ์ ต่อพระองค์เท่านั้นที่ข้าพเจ้าศรัทธา พระองค์เท่านั้นที่ข้าพเจ้ายอมศิโรราบ หู ดวงตา สมอง กระดูก และเส้นประสาทของข้าพเจ้าต่างนอบน้อมต่อพระองค์เท่านั้น” (บันทึกโดยมุสลิม)

٣ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُكْثِرُ أَنْ يَقُولَ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ: «سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ โดยมากแล้วท่านจะกล่าวในขณะรุกัวอ์และสุญูดว่า :

“ซุบฮานะกัลลอฮุมมะ ร็อบบะนา วะบิฮัมดิกะ อัลลอฮุมมัฆฟิรลี”

“มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้อัลลอฮ์พระผู้อภิบาลของเรา การสรรเสริญนั้นมีแด่พระองค์ โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ฉัน” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٤ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ : «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

4. ท่านนบี ﷺ กล่าวในขณะรุกัวอ์และสุญูดว่า :

“ซุบบูฮุน กุดดูซุน ร็อบบุลมะลาอิกะติวัรรัวห์”

“ผู้ทรงบริสุทธิ์ผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์[41] พระผู้อภิบาลแห่งบรรดามลาอิกะฮ์และรัวห์ (ญิบรีล عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ)” (บันทึกโดยมุสลิม)

٥ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ: «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

5. ท่านนบี ﷺ กล่าวในขณะรุกัวอ์และสุญูดว่า :

“ซุบฮานะซิลญะบะรูต วัลมะละกูต วัลกิบริยาอ์ วัลอะเซาะมะฮ์”

“มหาบริสุทธิ์แด่ผู้ทรงอำนาจ[42] ผู้ทรงครอบครอง[43] ผู้ทรงความยิ่งใหญ่ และผู้ทรงความสูงส่ง” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

---

[41] ซุบบูหุน (سُبُّوحٌ) หมายถึง พระองค์ทรงถูกสรรเสริญให้บริสุทธิ์ (ปลอดจากทุกข้อบกพร่องหรือความไม่สมบูรณ์) กุดดูซุน (قُدُّوسٌ) หมายถึง ผู้ทรงสะอาดบริสุทธิ์จากสิ่งที่ไม่คู่ควรต่อพระองค์

[42] หมายถึง ทรงอำนาจในการพิชิต (อัล-เกาะฮ์ร) และความสามารถ (อัล-กุดเราะฮ์)

[43] อัล-มะละกูต (المَلَكُوتُ) : เป็นรูปแบบคำที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่สูงสุดของคำว่า อัลมุลก์ (อำนาจการปกครอง)

[13]

การเงยขึ้นจากรุกัวอ์

١ - رَفَعَ النَّبِيُّ ﷺ رَأْسَهُ مِنَ الرَّكْعَةِ وَقَالَ : «سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»، فَقَالَ رَجُلٌ وَرَاءَهُ : رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ. فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ : «مَنِ الْمُتَكَلِّمُ ؟» قَالَ : أَنَا. قَالَ : «رَأَيْتُ بِضْعَةً وَثَلَاثِينَ مَلَكًا يَبْتَدِرُونَهَا أَيُّهُمْ يَكْتُبُهَا أَوَّلُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ เงยศีรษะของท่านขึ้นจากการรุกัวอ์และกล่าวว่า :

“ซะมิอัลลอฮุ ลิมันฮะมิดะฮ์”

“อัลลอฮ์ทรงได้ยินผู้ที่สรรเสริญพระองค์”

ชายคนหนึ่งที่อยู่ข้างหลังท่านนบีกล่าวว่า :

‘ร็อบบะนาวะละกัลฮัมดุ ฮัมดัน กะซีร็อน ฏ็อยยิบัน มุบาเราะกันฟีฮ์’

‘โอ้พระผู้อภิบาลของเรา สำหรับพระองค์คือการสรรเสริญ เป็นการสรรเสริญอันมากมาย บริสุทธิ์ และจำเริญยิ่ง’

เมื่อเสร็จสิ้นจากการละหมาด ท่านนบีกล่าวว่า : **“ใครเป็นผู้กล่าวเช่นนั้น ?”** ชายคนนั้นกล่าวตอบว่า : ‘ผมเองครับ’ ท่านนบีกล่าวว่า : **“ฉันเห็นมลาอิกะฮ์สามสิบกว่าท่านแย่งกัน[44]ว่าใครจะเป็นผู้แรกที่จดบันทึกความดีนี้”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ الرُّكُوعِ قَالَ : «رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، مِلْءَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ. أَهْلَ الثَّنَاءِ وَالْمَجْدِ. أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ. اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ. وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

---

[44] หมายถึง พวกเขารีบเร่งแซงซึ่งกันและกัน

2. ท่านนบี صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เงยศีรษะของท่านขึ้นจากการรุกัวอ์และกล่าวว่า :

“ร็อบบะนาละกัลฮัมดุ มิลอัซซะมะวาติวัลอัรฎ์ วะมิลอะมาชิอ์ตะมินชัยอินบะอ์ดุ อะฮ์ลัษษะนาอิวัลมัจญ์ดิ อะฮักกุมากอลัลอับดุ วะกุลลุนาละกะอับดุน อัลลอฮุมมะ ลามานิอะลิมาอะอ์ฏ็อยตะ วะลามัวะอ์ฏิยะลิมามะนะอ์ตะ วะลายันฟะอุซัลญัดดิมินกัลญัดดุ”

“โอ้พระผู้อภิบาลของเรา สำหรับพระองค์คือการสรรเสริญ เต็มฟากฟ้าและแผ่นดิน และเต็มสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์หลังจากนั้น พระองค์ทรงเป็นเจ้าแห่งการสรรเสริญ[45] และคำกล่าวชื่นชม[46] พระองค์ทรงเหมาะสมยิ่งกว่าสิ่งที่บ่าวกล่าว[47] และพวกเราทุกคนล้วนเป็นบ่าวของพระองค์

โอ้อัลลอฮ์ ไม่มีผู้ใดยับยั้งสิ่งที่พระองค์ทรงประทานให้ได้ และไม่มีผู้ใดให้สิ่งที่พระองค์ทรงยับยั้งได้ และความร่ำรวยจะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ร่ำรวยไปจากอัลลอฮ์ได้[48]” (บันทึกโดยมุสลิม)

[45] พระองค์ทรงมีลักษณะอันงดงามและสูงส่ง

[46] พระองค์ทรงบรรลุถึงระดับสูงสุดแห่งการได้รับคำสรรเสริญ

[47] หมายถึง แท้จริง การสรรเสริญอัลลอฮ์ และการยกย่องพระองค์ คือถ้อยคำที่สัจจริงที่สุดที่บ่าวได้กล่าว

[48] ความร่ำรวยจะไม่อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้ร่ำรวยไปจากอัลลอฮ์ได้ แต่สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ได้ คือ อีหม่านและการเชื่อฟังอัลลอฮ์

[14]

การสุญูด

١ - كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ : «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวขณะสุญูดว่า :

“ซุบฮานะร็อบบียัลอะอ์ลา”

“มหาบริสุทธิ์แด่พระผู้ทรงอภิบาลผู้ทรงสูงส่ง” (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ : «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّهُ وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวในขณะสุญูดว่า :

“อัลลอฮุมมัฆฟิรลีซันบีกุลละฮู ดิกเกาะฮู วะญิลละฮู วะเอาวะละฮู วะอาคิเราะฮู วะอะลานิยะตะฮู วะซิรเราะฮู”

“โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษบาปของข้าพเจ้าทั้งหมด ทั้งเล็กและใหญ่[49] ทั้งตอนต้นและตอนท้าย ทั้งเปิดเผยและซ่อนเร้น” (บันทึกโดยมุสลิม)

٣ - كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدَ قَالَ : «اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ. سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. เมื่อท่านนบี ﷺ สุญูด ท่านกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ ละกะสะญัดตุ วะบิกะอามันตุ วะละกะอัสลัมตุ สะญะดะวัจญ์ฮิยะลิลละซีเคาะละเกาะฮู วะศ็อววะเราะฮู วะชักเกาะซัมอะฮู วะบะเศาะเราะฮู ตะบาเราะกัลลอฮุอะห์ซะนุลคอลิกีน”

“โอ้อัลลอฮ์ ต่อพระองค์เท่านั้นที่ฉันสุญูด ต่อพระองค์เท่านั้นที่ฉันศรัทธา และต่อพระองค์เท่านั้นที่ฉันนอบน้อม ใบหน้าของฉันได้สุญูดต่อผู้ที่สร้างมัน ผู้ให้รูปร่างแก่มัน และได้

---

[49] หมายถึง ทั้งบาปเล็กและใหญ่

มอบ[50]การได้ยินและการมองเห็นแก่มัน มหาจำเริญยิ่งแด่อัลลอฮ์ ผู้ทรงสร้างที่ดีเลิศ" (บันทึกโดยมุสลิม)

[50] หมายถึง ทรงเปิด (ให้ได้ยินและมองเห็น-ผู้แปล)

[15]

ตะชะฮ์ฮุด

١ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «قُولُوا : التَّحِيَّاتُ لِلهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَلَّا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“พวกท่านจงกล่าวว่า :**

‘อัตตะฮิยาตุลิลลาฮ์ วัศเศาะละวาตุ วัฏฏ็อยยิบาต อัสสะลามุอะลัยกะอัยยุฮันนะบียุวะเราะห์มะตุลลอฮิวะบะเราะกาตุฮ์ อัซซะลามุอะลัยนาวะอะลาอิบาดิลลาฮิศศอลิฮีน อัชฮะดุอัลลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะอัชฮาดุอันนะมุฮัมมะดันอับดุฮูวะเราะซูลุฮ์’

‘การถวายความเคารพ[51] การเศาะละวาต[52] และคำกล่าวที่ดี[53]ทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์แด่อัลลอฮ์ ขอความสันติ ความเมตตาของอัลลอฮ์และความจำเริญของพระองค์ จงมีแด่ท่านโอ้ท่านนบี ขอความสันติจงมีแด่เราและแด่บรรดาบ่าวที่ดีทั้งหลายของอัลลอฮ์

ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่คู่ควรแก่การอิบาดะฮ์) นอกจากอัลลอฮ์ และข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่ามูฮัมหมัดเป็นบ่าวและเป็นศาสนทูตของพระองค์’” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «قُولُوا : اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. اللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“พวกท่านจงกล่าวว่า :**

---

[51] หมายถึง การให้ความยิ่งใหญ่ทั้งหมดเป็นของอัลลอฮ์ ทั้งในฐานะผู้ครอบครองอำนาจสูงสุด และในฐานะผู้สมควรได้รับการยกย่อง

[52] หมายถึง การวิงวอนขอพรทั้งปวงเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์

[53] หมายถึง การงานที่ดีงามทั้งปวงเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮ์

‘อัลลอฮุมมะศ็อลลิอะลามุฮัมมัด วะอะลาอาลิมุฮัมมัด กะมาศ็อลลัยตะอะลาอิบรอฮีม วะอะลาอาลิอิบรอฮีม อินนะกะฮะมีดุนมะญีด อัลลอฮุมมะบาริกอะลามุฮัมมัด วะอะลาอาลิมุฮัมมัด กะมาบาร็อกตะอะลาอิบรอฮีม วะอะลาอาลิอิบรอฮีม อินนะกะฮะมีดุนมะญีด’

‘โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงเศาะลาวาต[54] แก่มูฮัมหมัดและวงศ์วานของมูฮัมหมัด เหมือนที่พระองค์เศาะลาวาตแด่อิบรอฮีมและวงศ์วานของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ ผู้ทรงเกียรติ

โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงประทานความจำเริญ[55]แด่มูฮัมหมัดและวงศ์วานของมูฮัมหมัด เหมือนที่พระองค์ได้ประทานความจำเริญแด่อิบรอฮีมและวงศ์วานของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ ผู้ทรงเกียรติ’” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[54] โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงสรรเสริญ ณ หมู่มลาอิกะฮ์

[55] อัล-บะเราะกะฮ์ (البَرَكَةُ) : คือ ความดีงามอันมากมายและต่อเนื่อง

[16]

ดุอาอ์ก่อนสลาม

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللهِ مِنْ أَرْبَعٍ، يَقُولُ : اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านกล่าวตะชะฮ์ฮุด เขาจงขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ให้พ้นจากสี่ประการ โดยกล่าวว่า :**

‘อัลลอฮุมมะ อินนีอะอูซุบิกะ มินอะซาบิญะฮันนัม วะมินอะซาบิลก็อบร์ วะมินฟิตนะติลมะห์ยาวัลมะมาต วะมินชัรริฟิตนะติลมะซีหิดดัจญาล’

‘โอ้อัลลอฮ์ ข้าพเจ้าขอความคุ้มครองต่อพระองค์ ให้พ้นจากการลงโทษในนรกญะฮันนัม จากการลงโทษในหลุมฝังศพ จากฟิตนะฮ์ของการมีชีวิตและความตาย[56] และจากความชั่วร้ายจากฟิตนะฮ์ของดัจญาล’” (บันทึกโดยมุสลิม)

٢- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَتَعَوَّذُ دُبُرَ الصَّلَاةِ : «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْـجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

2. ท่านนบี ﷺ ขอความคุ้มครองในช่วงท้ายการละหมาดว่า :

“อัลลอฮุมมะอินนี อะอูซุบิกะ มินัลญุบน์ วะอะอูซุบิกะ อันอุร็อดดะอิลาอัรซะลิลอุมุร วะอะอูซุบิกะมินฟิตนะติดดุนยา วะอะอูซุบิกะมินอะซาบิลก็อบร์”

“โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความขี้ขลาด[57] ฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากการไปสู่วัยชราอันต่ำต้อย[58] ฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากฟิตนะฮ์

---

[56] หมายถึง ทุก ๆ ฟิตนะฮ์ (บททดสอบ) ในขณะที่มีชีวิต และหลังจากความตาย

[57] อัล-ญุบนุ (الْجُبْنُ) : คือ สิ่งที่ตรงข้ามกับความกล้าหาญ

[58] หมายถึง วัยที่เลวร้ายที่สุดและต่ำต้อยที่สุด (เช่น วัยชราที่หลงลืมจนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้)

ของโลกดุนยานี้ และฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากการลงโทษในหลุมฝังศพ” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٣ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ بَيْنَ التَّشَهُّدِ وَالتَّسْلِيمِ: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวระหว่างตะชะฮ์ฮุดและสลามว่า :

“อัลลอฮุมมัฆฟิรลี มาก็อดดัมตุวะมาอัคค็อรตุ วะมาอัสร็อรตุ วะมาอะอ์ลันตุ วะมาอัสร็อฟตุ วะมาอันตะอะอ์ละมุบิฮีมินนี อันตัลมุก็อดดิมุ วะอันตัลมุอัคคิรุ ลาอิลาฮะอิลลาอันตะ”

“โอ้อัลลอฮ์ โปรดอภัยโทษแก่ข้าพเจ้า สิ่งที่ข้าพเจ้าเคยกระทำมาก่อนและสิ่งที่ข้าพเจ้าทำภายหลัง สิ่งที่ข้าพเจ้าทำในที่ลับและสิ่งที่ข้าพเจ้าทำในที่แจ้ง สิ่งที่ข้าพเจ้าได้ละเมิด และสิ่งที่พระองค์ทรงทราบดีถึงความผิดนั้น พระองค์คือผู้ทรงก่อนหน้าและพระองค์คือผู้ทรงภายหลัง ไม่มีพระเจ้าผู้ถูกสักการะอื่นใดนอกจากพระองค์” (บันทึกโดยมุสลิม)

[17]

อัซการหลังละหมาด

١ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ، اِسْتَغْفَرَ ثَلَاثًا، وَقَالَ : «اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. เมื่อท่านนบี ﷺ เสร็จสิ้นจากการละหมาด ท่านจะ**ขออภัยโทษ** สามครั้ง และกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ อันตัซซะลาม วะมินกัซซะลาม ตะบาร็อกตะ ยาซัลญะลาลิวัลอิกรอม”

“โอ้อัลลอฮ์ พระองค์คือความปลอดภัย[59] และจากพระองค์นำมาซึ่งความปลอดภัย[60] พระองค์ทรงจำเริญยิ่ง โอ้ผู้ทรงความยิ่งใหญ่[61] และความมีเกียรติ” (บันทึกโดยมุสลิม)

٢- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا فَرَغَ مِنَ الصَّلَاةِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. เมื่อท่านนบี ﷺ เสร็จสิ้นจากการละหมาดและกล่าวสลาม ท่านกล่าวว่า :

“ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮู ลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินกอดีร อัลลอฮุมมะ ลามานิอะ ลิมาอะอ์ฏ็อยตะ วะลามัวะอ์ฏิยะ ลิมามะนะอ์ตะ วะลายันฟะอุ ซัลญัดดิ มินกัลญัดดุ”

“ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์เพียงผู้เดียว ไม่มีภาคีใดสำหรับพระองค์ พระองค์ทรงครอบครองอำนาจ สำหรับพระองค์คือการสรรเสริญ และพระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง โอ้อัลลอฮ์ ไม่มีผู้ใดยับยั้งสิ่งที่พระองค์ทรงประทานให้ได้

[59] กล่าวคือ ผู้ทรงปลอดภัยจากข้อตำหนิและความบกพร่องทั้งหมด

[60] กล่าวคือ จากพระองค์เท่านั้นที่หวังจะได้รับความปลอดภัยจากความชั่วร้ายและสิ่งเลวร้ายต่าง ๆ

[61] หมายถึง ผู้ทรงซึ่งสถานะอันยิ่งใหญ่

และไม่มีผู้ใดให้สิ่งที่พระองค์ทรงยับยั้งได้ และความร่ำรวยจะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ร่ำรวยไปจากอัลลอฮ์ได้[62]" (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلاَةٍ حِينَ يُسَلِّمُ : «لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ، وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวทุกครั้งหลังจากละหมาดขณะสลามว่า[63] :

"ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร ลาเฮาละ วะลากูวะตะ อิลลาบิลลาฮ์ ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์ วะลานะอ์บุดุอิลลาอียาฮุ ละฮุนเนียะอ์มะตุ วะละฮุลฟัฎลุ วะละฮุษษะนาอุลฮะซัน ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ มุคลิศีนะละฮุดดีน วะเลากะริฮัลกาฟิรูน"

"ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ ไม่มีภาคีใดสำหรับพระองค์ พระองค์ทรงครอบครองอำนาจ สำหรับพระองค์คือการสรรเสริญ และพระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง ไม่มีพลังและอำนาจใดนอกจากด้วยอัลลอฮ์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ และเราไม่เคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์ สำหรับพระองค์คือความโปรดปราน สำหรับพระองค์คือความกรุณา และสำหรับพระองค์คือการสรรเสริญอันดีงาม ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ โดยที่เราบริสุทธิ์ใจในศาสนาต่อพระองค์แม้ว่าบรรดาผู้ปฏิเสธจะรังเกียจก็ตาม" (บันทึกโดยมุสลิม)

٤ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «يَا مُعَاذُ، لَا تَدَعَنَّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ تَقُولُ : اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

4. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"โอ้มุอาซ ท่านอย่าได้ละทิ้งเป็นอันขาดที่ท่านจะกล่าวหลังจากละหมาดทุกครั้งว่า :**

---

[62] ความร่ำรวยจะไม่อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้ร่ำรวยไปจากอัลลอฮ์ได้ แต่สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ได้ คือ อีหม่านและการเชื่อฟังอัลลอฮ์

[63] กล่าวคือ หลังจากให้สลาม

‘อัลลอฮุมมะ อะอินนี อะลาซิกริกะ วะชุกริกะ วะฮุสนิอิบาดะติกะ’

‘โอ้อัลลอฮ์ ได้โปรดช่วยเหลือข้าพเจ้า ในการรำลึกถึงพระองค์ ขอบคุณต่อพระองค์ และการอิบาดะฮ์ต่อพระองค์อย่างดี’” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

٥ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ سَبَّحَ اللهَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَحَمِدَ اللهَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَكَبَّرَ اللهَ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، فَتِلْكَ تِسْعَةٌ وَتِسْعُونَ، وَقَالَ تَمَامَ الْمِئَةِ : لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. غُفِرَتْ خَطَايَاهُ؛ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

5. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บุคคลใดกล่าว ให้ความบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์ (กล่าว “ซุบฮานัลลอฮ์”) ทุกครั้งหลังละหมาด สามสิบสามครั้ง สรรเสริญอัลลอฮ์ (กล่าว “อัลฮัมดุลิลลาฮ์”) สามสิบสามครั้ง และ ให้ความยิ่งใหญ่ต่ออัลลอฮ์ (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร”) สามสิบสามครั้ง ทั้งหมดรวมกันเป็น เก้าสิบเก้าครั้ง และกล่าวให้ครบหนึ่งร้อยครั้งว่า :**

‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร’

‘ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์เพียงผู้เดียว ไม่มีภาคีใดสำหรับพระองค์ พระองค์ทรงครอบครองอำนาจ และสำหรับพระองค์คือการสรรเสริญ และพระองค์ทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่ง’ ความผิดบาปต่าง ๆ ของเขาจะได้รับการให้อภัย ถึงแม้ว่ามันจะมากมายเสมือนกับฟองน้ำในมหาสมุทร[64]” (บันทึกโดยมุสลิม)

٦- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ؛ لَمْ يَمْنَعْهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ يَمُوتَ». (رَوَاهُ النَّسَائِيُّ فِي السُّنَنِ الْكُبْرَى).

6. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บุคคลใดอ่านอายะฮ์ อัลกุรซีย์ หลังละหมาดฟัรฎูทุกครั้ง จะไม่มีสิ่งใดขัดขวางเขาจากการเข้าสวรรค์ได้ นอกจากความตาย”** (บันทึกโดยอันนะซาอีย์ใน “อัซซุนัน อัลกุบรอ”)

---

[64] ซะบะดุลบะฮ์ร (زَبَدُ البَحْرِ) : คือ สิ่งที่ลอยอยู่เหนือน้ำทะเลเมื่อยามที่มันปั่นป่วน (ฟองคลื่น)

٧ - عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : «أَمَرَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ أَقْرَأَ بِالْمُعَوِّذَاتِ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

7. รายงานจากอุกบะฮ์ อิบนุอามิร رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ กล่าวว่า : “ท่านเราะซูล صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ สั่งใช้ให้ข้าพเจ้าอ่าน ***มุเอาวิซะตัยน์ (บทป้องกันทั้งสอง)***[65] หลังทุกการละหมาด” (บันทึกโดยอะหมัด)

[65] ทั้งสอง คือ ซูเราะฮ์อันนาส และอัลฟะลัก

[18]

ดุอาอ์กุนูต

قَالَ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا : «عَلَّمَنِي النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَلِمَاتٍ أَقُولُهُنَّ فِي الْوِتْرِ: اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ، وَإِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

ท่านฮะซัน อิบนุอะลี رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا เล่าว่า "ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ได้สอนข้าพเจ้าถึงถ้อยคำต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าจะกล่าวในละหมาดวิตร์ :

'อัลลอฮุมมะฮ์ดินีฟีมันฮะดัยตะ วะอาฟินีฟีมันอาฟัยตะ วะตะวัลละนีฟีมันตะวัลลัยตะ วะบาริกลีฟีมาอะอ์ฏ็อยตะ วะกินีชัรเราะมาเกาะฎ็อยตะ ฟะอินนะกะตักฎีวะลายุกฎออะลัยกะ วะอินนะฮุลายะซิลลุมันวาลัยตะ ตะบาร็อกตะร็อบบะนาวะตะอาลัยตะ'

'โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงนำทางแก่ฉันในหมู่ผู้ที่พระองค์ทรงนำทาง ขอพระองค์ทรงให้ความปลอดภัยแก่ฉันในหมู่ผู้ที่พระองค์ทรงให้ความปลอดภัย และขอพระองค์ทรงคุ้มครองดูแลฉัน[66] ในหมู่ผู้ที่พระองค์ทรงคุ้มครองดูแล ขอพระองค์ทรงประทานความจำเริญแก่ฉันในสิ่งที่พระองค์ทรงประทานให้ ขอพระองค์ทรงคุ้มครองฉันจากความชั่วร้ายที่พระองค์ทรงกำหนด เพราะแท้จริงพระองค์ทรงกำหนด ไม่มีผู้ใดกำหนดเหนือพระองค์ และแท้จริงไม่มีผู้ใดสามารถทำให้ต่ำต้อยแก่ผู้ที่พระองค์ทรงรัก พระองค์ทรงจำเริญยิ่ง โอ้พระผู้อภิบาลของเรา และทรงสูงส่งยิ่ง'" (บันทึกโดยอัตติรมีซีย์)

[66] หมายถึง ขอทรงดูแลกิจการของฉัน

[19]

เมื่อเสร็จสิ้นละหมาดวิตร์

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا سَلَّمَ مِنَ الْوِتْرِ قَالَ : «سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ» - ثَلَاثًا - ، وَيَرْفَعُ صَوْتَهُ بِالثَّالِثَةِ. (رَوَاهُ النَّسَائِيُّ).

เมื่อท่านนบี ﷺ กล่าวสลามเสร็จสิ้นจากการละหมาดวิตร์ ท่านจะกล่าวว่า :

“‘ซุบฮานัลมะลิกิลกุดดูส’

‘มหาบริสุทธิ์แด่ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงศักดิ์สิทธิ์’ ท่านกล่าว - สามครั้ง - และท่านนบีจะกล่าวครั้งที่สามด้วยเสียงดัง” (บันทึกโดยอันนะซาอีย์)

[20]

ละหมาดอิสติคอเราะฮ์

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَلِّمُنَا الِاسْتِخَارَةَ فِي الْأُمُورِ كَمَا يُعَلِّمُنَا السُّورَةَ مِنَ الْقُرْآنِ، يَقُولُ : «إِذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بِالْأَمْرِ، فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ الْفَرِيضَةِ، ثُمَّ لْيَقُلْ : اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ، وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ. اللّٰهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هٰذَا الْأَمْرَ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي - أَوْ قَالَ : عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ -؛ فَاقْدُرْهُ لِي، وَيَسِّرْهُ لِي، ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ. وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هٰذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي - أَوْ قَالَ : فِي عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ -؛ فَاصْرِفْهُ عَنِّي، وَاصْرِفْنِي عَنْهُ، وَاقْدُرْ لِيَ الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ، ثُمَّ أَرْضِنِي بِهِ».

قَالَ : «وَيُسَمِّي حَاجَتَهُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

รายงานจากญาบิร อิบนุอับดุลลอฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا กล่าวว่า : ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ สอนเราเกี่ยวกับถ้อยคำอิสติคอเราะฮ์[67] เหมือนกับที่ท่านสอนเราเกี่ยวกับซูเราะฮ์จากอัลกุรอาน

ท่านกล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งในหมู่พวกท่านตั้งใจจะทำกิจการหนึ่ง[68] ให้เขาละหมาดสองร็อกอะฮ์ที่ไม่ใช่ละหมาดฟัรฎู (ภาคบังคับ) แล้วให้เขากล่าวว่า :**

‘อัลลอฮุมมะ อินนี อัสตะคีรุกะบิอิลมิก วะอัสตักดิรุกะบิกุดเราะติก วะอัสอะลุกะมินฟัฎลิกัลอะซีม ฟะอินนะกะตักดิรฺวะลาอักดิร วะตะอ์ละมุวะลาอะอ์ลัม วะอันตะอัลลามุลฆุยูบ

อัลลอฮุมมะ อินกุนตะตะอ์ละมุอันนะฮาซัลอัมเราะค็อยรุนลีฟีดีนี วะมะอาชี วะอากิบะติอัมรี – *หรือกล่าวว่า :* *อาญิลิอัมรีวะอาญิลิฮี – ฟักดุรฮุลี วะยัสสิรฮุลี ษุมมะบาริกลีฟีฮิ วะอินกุนตะตะอ์ละมุอันนะฮาซัลอัมเราะชัรรุนลี ฟีดีนีวะมะอาชี วะอากิบะติอัมรี* - *หรือกล่าวว่า :* *ฟี*

[67] หมายถึง การขอทางเลือกที่ดีที่สุดในสองทาง

[68] หมายถึง เขาตั้งใจหรือมุ่งมั่นในกิจการงานหนึ่ง

อาญิลิอัมรี วะอาญิลิฮี – ฟัศริฟฮุอันนี วัศริฟนีอันฮุ วักดุรลิยัลค็อยเราะฮัยษุกานะ ษุมมะอัรฎินี บิฮี’

‘โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงฉันขอคำแนะนำจากพระองค์ด้วยความรู้ของพระองค์ ฉันขอความสามารถจากพระองค์ด้วยอำนาจของพระองค์[69] และฉันขอจากพระองค์จากความกรุณาอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ เพราะแท้จริงพระองค์ทรงมีความสามารถส่วนฉันไม่มีความสามารถใด ๆ พระองค์ทรงรอบรู้ส่วนฉันไม่ได้รอบรู้สิ่งใด และพระองค์ทรงเป็นผู้รอบรู้สิ่งเร้นลับทั้งหลาย

โอ้อัลลอฮ์ หากพระองค์ทรงรู้ว่ากิจการนี้เป็นสิ่งที่ดีสำหรับฉันในศาสนาของฉัน การดำรงชีวิตของฉัน และบั้นปลายแห่งกิจการของฉัน (หรือท่านกล่าวว่า : **ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของกิจการของฉัน)** **ขอพระองค์ทรงกำหนดมันให้แก่ฉัน และทำให้มันง่ายดายสำหรับฉัน แล้วขอพระองค์ทรงประทานความจำเริญให้แก่ฉันในสิ่งนั้น**

แต่หากพระองค์ทรงรู้ว่ากิจการนี้เป็นสิ่งที่เลวร้ายสำหรับฉันในศาสนาของฉัน การดำรงชีวิตของฉัน และบั้นปลายแห่งกิจการของฉัน (หรือท่านกล่าวว่า : **ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของกิจการของฉัน)** **ขอพระองค์ทรงหันเหมันไปจากฉัน และหันเหฉันไปจากมัน และขอพระองค์ทรงกำหนดสิ่งที่ดีให้แก่ฉันไม่ว่ามันจะอยู่ที่ใด แล้วขอพระองค์ทรงให้ฉันพอใจกับมัน’**

ท่านนบีกล่าวว่า : **“และให้เขาระบุความต้องการของเขา[70]”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

---

[69] หมายถึง ฉันขอจากพระองค์ทรงทำให้ฉันมีความสามารถ

[70] ให้กล่าวในดุอาอ์ถึงเรื่องราวที่เขาต้องการเลือก

เจ็บป่วย

[21]

ผู้ที่รู้สึกถึงความเจ็บปวด

١ - «كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اشْتَكَى يَقْرَأُ عَلَى نَفْسِهِ بِالْمُعَوِّذَاتِ، وَيَنْفُثُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. เมื่อท่านนบี ﷺ รู้สึกไม่สบาย[71] ท่านจะอ่านบท**มุเอาวิซาต**[72] ให้แก่ตัวท่านเอง และเป่า [73] (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢- عَنْ عُثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ شَكَا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَعًا يَجِدُهُ فِي جَسَدِهِ مُنْذُ أَسْلَمَ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ : بِسْمِ اللهِ - ثَلاثًا - ، وَقُلْ - سَبْعَ مَرَّاتٍ - : أَعُوذُ بِاللهِ وَقُدْرَتِهِ، مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. รายงานจากอุษมาน อิบนุอบิลอาศ رضي الله عنه ท่านได้ร้องเรียนต่อท่านนบี ﷺ เกี่ยวกับอาการเจ็บปวดที่ท่านรู้สึกในร่างกายของท่านตั้งแต่ท่านได้เข้ารับอิสลาม ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวแก่ท่านว่า : **“จงวางมือของท่านบนส่วนที่เจ็บปวดของร่างกายท่าน และกล่าว - สามครั้ง – ว่า :**

‘บิสมิลลาฮ์’

‘ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮ์’

และกล่าว – เจ็ดครั้ง – ว่า :

‘อะอูซุบิลลาฮิ วะกุดเราะติฮี มินชัรริมาอะญิดุ วะอุฮาซิรุ’

[71] ท่านร้องเรียนถึงอาการป่วย (เจ็บป่วย)

[72] คือ ซูเราะฮ์อัลอิคลาศ อัลฟะลัก และอันนาส

[73] คือ เป่าลมหายใจพร้อมน้ำลายเล็กน้อย

‘ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์และความสามารถของพระองค์จากความชั่วร้ายของสิ่งที่ฉันรู้สึกและกังวลหวาดกลัว[74]’ ” (บันทึกโดยมุสลิม)

[74] [74] หมายถึง สิ่งที่ฉันกำลังระมัดระวัง (หวั่นเกรง) จากมัน

[22]

ดุอาอ์ให้กับผู้ป่วยเมื่อเข้าเยี่ยม

١- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ عَلَى مَرِيضٍ يَعُودُهُ قَالَ لَهُ : «لَا بَأْسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللهُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. เมื่อท่านนบี ﷺ เข้าไปเยี่ยมผู้ป่วย ท่านจะกล่าวแก่เขาว่า :

“ลาบะอ์ซะ เฏาะฮูรุน อินชาอัลลอฮ์”

“ไม่เป็นไร มันเป็นการชำระล้าง (จากบาป)[75] หากอัลลอฮ์ทรงประสงค์” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์)

٢- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُعَوِّذُ بَعْضَ أَهْلِهِ، يَمْسَحُ بِيَدِهِ الْيُمْنَى وَيَقُولُ : «اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ، أَذْهِبِ البَاسَ، اِشْفِهِ وَأَنْتَ الشَّافِي، لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ، شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَاللَّفْظُ لِلْبُخَارِيِّ).

2. ท่านนบี ﷺ เคยอ่านดุอาอ์ขอการคุ้มครองให้แก่บางคนในครอบครัวของท่าน ท่านจะลูบด้วยมือขวาของท่านและกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ ร็อบบันนาส อัซฮิบิลบาส อิชฟิฮีวะอันตัชชาฟี ลาชิฟาอะอิลลาชิฟาอุก ชิฟาอันลายุฆอดิรุ ซะเกาะมัน”

“โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งมวลมนุษย์ ขอพระองค์ทรงขจัดความทุกข์ยาก[76] ขอพระองค์ทรงรักษาเขา พระองค์คือผู้ทรงรักษา ไม่มีการรักษาใดนอกจากการรักษาของพระองค์ การรักษาที่ไม่เหลือความเจ็บป่วยไว้เลย[77]” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ สำนวนของบุคอรีย์)

---

[75] หมายถึง ความเจ็บป่วยนี้เป็นการชำระล้างบาปต่าง ๆ ของท่าน

[76] หมายถึง ความยากลำบาก

[77] หมายถึง ไม่ทิ้งความเจ็บป่วยใด ๆ ไว้

٣- أَتَى جِبْرِيلُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : «يَا مُحَمَّدُ، اشْتَكَيْتَ ؟» فَقَالَ : «نَعَمْ»، قَالَ : «بِسْمِ اللهِ أَرْقِيكَ، مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ، مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنِ حَاسِدٍ، اللهُ يَشْفِيكَ، بِسْمِ اللهِ أَرْقِيْكَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ญิบรีลมาหาท่านนบี ﷺ และกล่าวว่า **“โอ้มูฮัมหมัด ท่านรู้สึกไม่สบายหรือ ?[78]”** ท่านนบีตอบว่า : **“ใช่”** ญิบรีลจึงกล่าวว่า :

“บิสมิลลาฮิอัรกีกะ มินกุลลิชัยอินยุอ์ซีกะ มินชัรริกุลลินัฟซินเอาอัยนิฮาซิดิน อัลลอฮุยัชฟีกะ บิสมิลลาฮิอัรกีกะ”

“ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ฉันขอความคุ้มครองให้แก่ท่าน[79] จากทุกสิ่งที่ทำให้ท่านเจ็บปวด จากความชั่วร้ายของจิตใจที่สกปรก หรือสายตาของผู้อิจฉา ขออัลลอฮ์ทรงรักษาท่าน ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ฉันขอความคุ้มครองให้แก่ท่าน” (บันทึกโดยมุสลิม)

٤- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ عَادَ مَرِيضًا لَمْ يَحْضُرْ أَجَلُهُ، فَقَالَ عِنْدَهُ سَبْعَ مِرَارٍ : أَسْأَلُ اللهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ؛ إِلَّا عَافَاهُ اللهُ مِنْ ذٰلِكَ الْمَرَضِ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

4. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดเยี่ยมผู้ป่วยที่กำหนดเวลาแห่งความตายยังไม่มาถึงเขา แล้วกล่าว เจ็ดครั้ง ณ ที่ผู้ป่วยว่า :**

‘อัสอะลุลลอฮัลอะซีม ร็อบบัลอัรชิลอะซีม อันยัชฟิยะกะ’

‘ฉันขอต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ พระผู้อภิบาลแห่งบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ ให้พระองค์ทรงรักษาท่าน’ เว้นแต่อัลลอฮ์จะทรงให้เขาหายจากโรคนั้น” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

٥- كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اشْتَكَى الْإِنْسَانُ الشَّيْءَ مِنْهُ، أَوْ كَانَتْ بِهِ قَرْحَةٌ، أَوْ جُرْحٌ، قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِإِصْبَعِهِ هٰكَذَا، وَوَضَعَ سَبَّابَتَهُ بِالْأَرْضِ، ثُمَّ رَفَعَهَا : «بِسْمِ اللهِ، تُرْبَةُ أَرْضِنَا، بِرِيقَةِ بَعْضِنَا، لِيُشْفَى بِهِ سَقِيمُنَا، بِإِذْنِ رَبِّنَا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

[78] หมายถึง ท่านป่วยหรือ?

[79] หมายถึง ฉันขอความคุ้มครองให้ท่าน (ด้วยการปัดเป่า-ผู้แปล)

5. ท่านเราะซูล صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เมื่อมีคนเจ็บปวดที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย มีแผลเปิด[80] หรือมีบาดแผล ท่านนบี صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ จะกล่าวด้วยนิ้วของท่านเช่นนี้[81] โดยวางนิ้วชี้ของท่านบนพื้นดิน แล้วยกขึ้นและกล่าวว่า :

“บิสมิลลาฮ์ ตุรบะตุอัรฎินา บิรีเกาะติบะอ์ฎินา ลิยุชฟาบิฮีซะกีมุนา บิอิซนิร็อบบินา”

“ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ฝุ่นจากแผ่นดินของเรา ด้วยน้ำลายของบางคนในหมู่พวกเรา เพื่อรักษาผู้ป่วยของเรา ด้วยอนุมัติของพระผู้อภิบาลของเรา[82]” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[80] อัล-ก็อรหะฮ์ (الْقَرْحَةُ) : คือ สิ่งที่ปรากฏขึ้นบนอวัยวะต่าง ๆ คล้ายกับ อัน-นัมลุ (แผลพุพอง/ตุ่ม-ผู้แปล)

[81] หมายถึง ผู้รายงานหะดีษ (เป็นผู้สาธิตท่าทางให้ดู-ผู้แปล)

[82] กล่าวคือ ท่านนบีใช้นิ้วชี้แตะที่น้ำลายของตัวท่านเองแล้ววางที่พื้น จากนั้นนำไปลูบที่จุดที่เป็นแผลหรือเจ็บปวด และกล่าวขณะที่ลูบตามถ้อยคำที่ระบุในหะดีษ “บิสมิลลาฮ์ ตุรบะตุอัรฎินา...”

[23]

คำกล่าวที่ผู้ใกล้เสียชีวิตควรกล่าว

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ : لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ؛ دَخَلَ الْجَنَّةَ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดที่คำพูดสุดท้ายของเขาคือ :**

‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์’

‘ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์’ เขาจะได้เข้าสวรรค์” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

ญะนาซะฮ์

[24]

ดุอาอ์แก่ผู้ตายในการละหมาดญะนาซะฮ์

قَالَ عَوْفُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : صَلَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى جَنَازَةٍ، فَحَفِظْتُ مِنْ دُعَائِهِ وَهُوَ يَقُولُ : «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ، وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْـخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْـجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

เอาฟ์ อิบนุมาลิก رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ เล่าว่า “ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ละหมาดญะนาซะฮ์ ข้าพเจ้าจำส่วนหนึ่งจากบทดุอาอ์ของท่านนบีได้ ซึ่งท่านนบีได้กล่าวว่า :

‘อัลลอฮุมมัฆฟิรละฮู วัรฮัมฮุ วะอาฟิฮี วะอ์ฟุอันฮุ วะอักริมนุซุละฮู วะวัซเซียะอ์มุดเคาะละฮู วัฆซิลฮุ บิลมาอิวัษษัลญิวัลบะเราะดิ วะนักกิฮีมินัลเคาะฏอยา กะมานักก็อยตัษเษาบัลอับยะฎ๊าะมินัดดะนัส วะอับดิลฮุ ดาร็อนค็อยร็อนมินดาริฮี วะอะฮ์ลันค็อยร็อนมินอะฮ์ลิฮี วะเซาญันค็อยร็อนมินเซาญิฮี วะอัดคิลฮุลญันนะตะ วะอะอิซฮุมินอะซาบิลก็อบริ วะมินอะซาบินนาร’

‘โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่เขา ทรงเมตตาเขา ทรงให้ความปลอดภัยแก่เขา ทรงอภัยโทษให้แก่เขา ทรงทำให้ที่พักของเขามีเกียรติ[83] ทรงขยายที่พำนักของเขา[84] ทรงชำระล้างเขาด้วยน้ำ หิมะ และลูกเห็บ ทรงชำระเขาจากความผิดดังที่พระองค์ทรงชำระผ้าขาวจากสิ่งสกปรก ขอพระองค์ทรงเปลี่ยนบ้านให้แก่เขาที่ดีกว่าบ้านของเขา ครอบครัวที่ดีกว่าครอบครัวของเขา คู่ครองที่ดีกว่าคู่ครองของเขา ขอพระองค์ทรงให้เขาเข้าสวรรค์ และขอพระองค์ทรงปกป้องเขาจากการลงโทษในหลุมฝังศพและจากการลงโทษในนรก’” (บันทึกโดยมุสลิม

[83] อัน-นุซุล (النزل) : คือ สิ่งที่ถูกเตรียมไว้ให้แก่แขกผู้มาเยือน เมื่อยามที่เขามาถึง

[84] หมายถึง หลุมฝังศพของเขา

[25]

การแสดงความเสียใจ

عَنْ أَسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ : كُنَّا عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ، فَأَرْسَلَتْ إِلَيْهِ إِحْدَى بَنَاتِهِ تَدْعُوهُ، وَتُخْبِرُهُ أَنَّ صَبِيًّا لَهَا فِي الْمَوْتِ، فَقَالَ لِلرَّسُولِ : «ارْجِعْ إِلَيْهَا، فَأَخْبِرْهَا أَنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أَعْطَى، وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى؛ فَمُرْهَا فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

จากอุซามะฮ์ อิบนุซัยด์ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا กล่าวว่า : พวกเราอยู่กับท่านนบี ﷺ แล้วหนึ่งในบรรดาบุตรสาวของท่านได้ส่งคนมาเรียกท่านนบี และแจ้งให้ท่านนบีทราบว่าบุตรชายของนางกำลังจะเสียชีวิต[85]

ท่านนบีจึงกล่าวแก่ผู้ส่งข่าวว่า : **“จงกลับไปหานาง และแจ้งแก่นางว่า :**

‘ลิลลาฮิมาอะเคาะซะ วะละฮูมาอะอ์ฏอ วะกุลลุชัยอินอินดะฮูบิอะญะลินมุซัมมา’

‘สิ่งที่อัลลอฮ์ทรงเอาไปนั้นเป็นของพระองค์ และสิ่งที่พระองค์ทรงประทานให้ก็เป็นของพระองค์ และทุกสิ่งมีกำหนดเวลาที่ถูกกำหนดไว้ ณ พระองค์’

ดังนั้นจงไปยังนาง และให้นางอดทนและหวังในผลบุญ” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[85] หมายถึง อยู่ในอาการที่กำลังจะเสียชีวิต

[26]

ดุอาอ์แก่ผู้ตายหลังจากฝังศพ

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا فَرَغَ مِنْ دَفْنِ الْمَيِّتِ : وَقَفَ عَلَيْهِ، فَقَالَ : «اِسْتَغْفِرُوا لِأَخِيكُمْ، وَسَلُوا لَهُ التَّثْبِيتَ؛ فَإِنَّهُ الآنَ يُسْأَلُ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

ท่านนบี ﷺ เมื่อเสร็จสิ้นจากการฝังศพ ท่านจะยืนที่หลุมศพและกล่าวว่า : **“พวกท่านจงขออภัยโทษให้แก่พี่น้องของพวกท่าน และจงขอความมั่นคงให้แก่เขา เพราะขณะนี้เขากำลังถูกสอบสวน”**[86] (บันทึกโดยอบูดาวุด)

---

[86] หมายถึง พวกท่านจงขอดุอาอ์แก่ผู้ตายให้เขาสามารถตอบคำถามได้อย่างมั่นคง เพราะตอนนี้เขากำลังถูกถาม ถามว่า ใคร เป็นพระเจ้าของเขา ? อะไรคือศาสนาของเขา ? และใครคือศาสนทูตของเขา ?

[27]

ดุอาอ์เยี่ยมสุสาน

عَنْ بُرَيْدَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَلِّمُهُمْ إِذَا خَرَجُوا إِلَى الْمَقَابِرِ : «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللهُ لَلَاحِقُونَ. أَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

จากบุร็อยดะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ เล่าว่า : ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เคยสอนพวกเขา เมื่อพวกเขาออกไปยังสุสาน ให้กล่าวว่า :

“อัซซะลามุอะลัยกุม อะฮ์ลัดดิยาริมินัลมุอ์มินีนะวัลมุสลิมีน วะอินนาอินชาอัลลอฮุละลาฮิกูน อัสอะลุลลอฮะละนาวะละกุม อัลอาฟิยะฮ์”

“ขอความสันติจงมีแด่ท่านทั้งหลาย ชาวบ้านแห่งนี้ ทั้งบรรดาผู้มุอ์มินและมุสลิม และแท้จริงพวกเราจะต้องติดตามไปอย่างแน่นอน หากอัลลอฮ์ทรงประสงค์ ฉันขอต่ออัลลอฮ์ซึ่งความปลอดภัยให้แก่พวกเราและพวกท่าน”

ความทุกข์ยาก

[28]

ดุอาอ์บรรเทาความทุกข์ยาก

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ عِنْدَ الْكَرْبِ : «لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ، وَرَبُّ الْأَرْضِ، وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ เคยกล่าวยามทุกข์ยาก[87]ว่า :

“ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุลอะซีมุลฮะลีม ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุร็อบบุลอัรชิลอะซีม ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุร็อบบุซซะมาวาติ วะร็อบบุลอัรฎิ วะร็อบบุลอัรชิลกะรีม”

“ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงขันติ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลาย พระผู้อภิบาลแห่งแผ่นดิน และพระผู้อภิบาลแห่งบัลลังก์อันทรงเกียรติ” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[87] หมายถึง ณ ที่หลุมศพ

[29]

เมื่อประสบกับความทุกข์ยาก

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «وَإِنْ أَصَابَكَ شَيْءٌ، فَلَا تَقُلْ : لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ، كَانَ كَذَا وَكَذَا. وَلَكِنْ قُلْ : قَدَرُ اللهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ؛ فَإِنَّ لَوْ تَفْتَحُ عَمَلَ الشَّيْطَانِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"และหากสิ่งใดประสบกับท่าน อย่ากล่าวว่า : 'หากฉันทำอย่างนั้นอย่างนี้ ก็คงจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้**

แต่จงกล่าวว่า :

'เกาะดะรุลลอฮ์ วะมาชาอะฟะอะละ'

'เป็นการกำหนดของอัลลอฮ์ และสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็ทรงกระทำ'

เพราะคำว่า 'หาก' เป็นการเปิดทางให้แก่การงานของชัยฏอน" (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا مِنْ عَبْدٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ، فَيَقُولُ : ﴿ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴾. اللَّهُمَّ أْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا. إِلَّا أَجَرَهُ اللهُ فِي مُصِيبَتِهِ، وَأَخْلَفَ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ไม่มีบ่าวคนใดที่ประสบกับเคราะห์กรรม แล้วเขากล่าวว่า :**

'อินนาลิลลาฮ์ วะอินนาอิลัยฮิรอญิอูน อัลลอฮุมมะอ์ญุรนีฟีมุซีบะตี วะอัคลิฟลีค็อยร็อนมินฮา'

'แท้จริงพวกเราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ และแท้จริงพวกเราจะกลับไปหาพระองค์' โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงประทานผลบุญแก่ฉัน[88] ในความทุกข์ยากของฉัน และทรงทดแทนสิ่งที่ดีกว่านั้นให้แก่ฉัน[89]' นอกจากอัลลอฮ์จะทรงประทานผลบุญแก่เขาในความทุกข์ยากของเขา และทรงทดแทนให้แก่เขาด้วยสิ่งที่ดีกว่า" (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[88] หมายถึง โปรดบันทึกผลบุญให้แก่ฉันด้วยเถิด

[89] หมายถึง โปรดทดแทนให้ฉันซึ่งสิ่งที่ดียิ่งกว่า จากสิ่งที่ฉันได้สูญเสียไปในบททดสอบครั้งนี้

[30]

เมื่อกลัวคนกลุ่มหนึ่ง

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا خَافَ قَوْمًا قَالَ : «اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เมื่อท่านกลัวกลุ่มชนใด ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ อินนานัจญ์อะลุกะฟีนุฮูริฮิม วะนะอูซุบิกะมินชุรูริฮิม”

“โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงพวกข้าพระองค์ขอให้พระองค์ทรงอยู่ที่ลำคอของพวกเขา[90] (ปกป้องเราจากความชั่วร้ายของพวกเขา) และพวกข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของพวกเขา” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

[90] หมายถึง อยู่ตรงหน้าพวกเขา

[31]

ดุอาอ์ให้ศัตรูพ่ายแพ้

دَعَا النَّبِيُّ ﷺ عَلَى الْأَحْزَابِ، فَقَالَ : «اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعَ الْحِسَابِ، اِهْزِمِ الْأَحْزَابَ. اللَّهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ เคยขอดุอาอ์ต่อกลุ่มศัตรู (อัลอะห์ซาบ) [91] โดยกล่าวว่า :

“อัลลฮุมมะ มุนซิลัลกิตาบ ซะรีอัลฮิซาบ อิฮ์ซิมิลอะห์ซาบ อัลลอฮุมมะฮ์ซิมฮุม วะซัลซิลฮุม”

“โอ้อัลลอฮ์ ผู้ทรงประทานคัมภีร์ ผู้ทรงรวดเร็วในการคิดบัญชี ขอพระองค์ทรงทำให้กลุ่มศัตรูพ่ายแพ้ โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงทำให้พวกเขาพ่ายแพ้ และทรงทำให้พวกเขาสั่นสะเทือน” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[91] เผ่าและตระกูลต่าง ๆ ที่รวมตัวกันเพื่อก่อสงครามกับท่านนบี ﷺ ในสงครามอะห์ซาบ

การเดินทาง

[32]

คำกล่าวแก่ผู้เดินทางเมื่ออำลา

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا وَدَّعَ أَحَدًا قَالَ لَهُ : «أَسْتَوْدِعُ اللهَ دِينَكَ، وَأَمَانَتَكَ، وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

ท่านนบี ﷺ เมื่อท่านกล่าวลาผู้ใด ท่านจะกล่าวแก่เขาว่า :

“อัสเตาดิอุลลอฮะดีนัก วะอะมานะตัก วะเคาะวาตีมะอะมะลิก”

“ฉันขอฝากศาสนาของท่าน ความไว้วางใจของท่าน และบั้นปลายการงานของท่านไว้กับอัลลอฮ์[92]” (บันทึกโดยอะหมัด)

[92] หมายถึง ฉันขอฝากศาสนาของท่าน ครอบครัวของท่าน ทรัพย์สินที่ท่านทิ้งเอาไว้ และการงานบั้นปลายของท่าน (เพื่อเป็นการจบท้ายการงานของท่านด้วยความดี) ฉันขอให้สิ่งเหล่านี้เป็นของฝาก ณ ที่อัลลอฮ์จะทรงเก็บรักษามันให้แก่ท่าน

[33]

ดุอาอ์เดินทาง

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا اسْتَوَى عَلَى بَعِيرِهِ خَارِجًا إِلَى سَفَرٍ كَبَّرَ - ثَلَاثًا - ، ثُمَّ قَالَ : «﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقْرِنِينَ ۝١٣ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴾. اللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هٰذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى. اللّٰهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هٰذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ. اللّٰهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ. اللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ». وَإِذَا رَجَعَ قَالَهُنَّ، وَزَادَ فِيهِنَّ : «آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ». (رَوَاهُ مُسْلِم).

ท่านนบี ﷺ เมื่อท่านขึ้นนั่งบนอูฐของท่านเพื่อออกเดินทาง ท่านจะกล่าว**ตักบีร (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร” - ผู้แปล)** – สามครั้ง - แล้วกล่าวว่า :

“ซุบฮานัลละซี ซัคเคาะเราะละนาฮาซา วะมากุนนาละฮูมุกรินีน วะอินนาอิลาร็อบบินาละมุนเกาะลิบูน

อัลลอฮุมมะ อินนานัสอะลุกะฟีซะฟะรินาฮาซัลบิรเราะวัตตักวา วะมินัลอะมะลิมาตัรฎอ อัลลอฮุมมะ เฮาวินอะลัยนาซะฟะเราะนาฮาซา วัฏวิอันนาบัวะอ์ดะฮ์ อัลลอฮุมมะ อันตัศศอฮิบุฟิซซะฟะริ วัลเคาะลีฟะตุฟิลอะฮ์ลิ อัลลอฮุมมะ อินนีอะอูซุบิกะมินวะอ์ษาอิซซะฟัร วะกาบะติลมันซ็อร วะซูอิลมุนเกาะละบิฟีลมาลิวัลอะฮ์ลิ”

“มหาบริสุทธิ์แด่ผู้ที่ทรงทำให้สิ่งนี้เป็นที่เชื่องต่อเรา และเราไม่สามารถทำให้มันเชื่องได้ด้วยตัวเราเอง[93] และแท้จริงเราจะกลับไปหาพระผู้อภิบาลของเรา[94]

โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงพวกข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ในการเดินทางของพวกข้าพระองค์นี้[95] ซึ่งความดีและความยำเกรง และการงานที่พระองค์ทรงพอพระทัย

---

[93] หมายถึง ผู้ที่สามารถ

[94] หมายถึง (พวกเรา) เป็นผู้ที่จะกลับไปสู่พระองค์หลังจากความตายของเรา

[95] หมายถึง โปรดผ่อนปรนความยากลำบากของการเดินทางแก่เราด้วยเถิด

โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงทำให้การเดินทางของพวกข้าพระองค์นี้ง่ายดาย และขอพระองค์ทรงย่นระยะทางไกลของมัน[96]

โอ้อัลลอฮ์ พระองค์คือผู้เป็นเพื่อนร่วมทางในการเดินทาง[97] **และเป็นผู้ดูแลครอบครัว**[98] **โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความยากลำบากของการเดินทาง**[99] **และความเศร้าหมองของทัศนียภาพ**[100] **และการกลับที่ไม่ดี**[101] **ในทรัพย์สินและครอบครัว”**

และเมื่อท่านกลับ ท่านก็จะกล่าวเช่นเดียวกัน และเพิ่มคำว่า :

“อายิบูน ตาอิบูน อาบิดูน ลิร็อบบินาฮามิดูน”

“พวกเรากำลังกลับมา[102] **ในสภาพผู้สำนึกผิด เป็นผู้เคารพภักดี เป็นผู้สรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของพวกเรา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[96] หมายถึง โปรดย่นระยะทางที่ห่างไกลของการเดินทางนี้แก่เราด้วยเถิด

[97] หมายถึง พระองค์ทรงอยู่ร่วมในการเดินทางด้วยการดูแลและช่วยเหลือ

[98] หมายถึง พระองค์ทรงคุ้มครองครอบครัวของฉันในระหว่างที่ฉันไม่อยู่

[99] หมายถึง ความยากลำบากของมัน

[100] หมายถึง ความน่ารังเกียจของมัน

[101] หมายถึง การกลับ

[102] หมายถึง บรรดาผู้กลับ (กลับจากเดินทาง-ผู้แปล)

[34]

เมื่อขึ้นที่สูงหรือลงที่ต่ำ

قَالَ جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا : «كُنَّا إِذَا صَعِدْنَا كَبَّرْنَا، وَإِذَا نَزَلْنَا سَبَّحْنَا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ญาบิร อิบนุอับดุลลอฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا กล่าวว่า : “เมื่อพวกเราขึ้นที่สูง[103] พวกเราจะกล่าว **ตักบีร (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร”)** และเมื่อพวกเราลงที่ต่ำ[104] พวกเราจะกล่าว**ตัสเบียห์ (กล่าว “ซุบหานัลลอฮ์”)**” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

[103] หมายถึง เราได้ขึ้นไปยังสถานที่ที่สูง

[104] หมายถึง เราได้ลงไปยังสถานที่ที่ต่ำ

[35]

เมื่อผู้เดินทางอยู่ในช่วงเวลาก่อนรุ่งอรุณ

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ فِي سَفَرٍ وَأَسْحَرَ يَقُولُ : «سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللهِ، وَحُسْنِ بَلَائِهِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا، عَائِذًا بِاللهِ مِنَ النَّارِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เมื่อท่านอยู่ในการเดินทางและเข้าสู่ช่วงเวลาก่อนรุ่งอรุณ[105] ท่านจะกล่าวว่า :

“ซะมิอะซามิอุนบิฮัมดิลลาฮ์ วะฮุสนิบะลาอิฮีอะลัยนา ร็อบบะนาศอฮิบนา วะอัฟฎิลอะลัยนา อาอิซันบิลลาฮิมินันนาร”

“ขอให้ผู้ที่ได้ยินได้ยินถึงการสรรเสริญของเราต่ออัลลอฮ์ และความดีงามของการทดสอบของพระองค์ที่มีต่อพวกเรา[106] โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา ขอพระองค์ทรงเป็นเพื่อนร่วมทางของพวกเรา[107] และขอพระองค์ทรงโปรดปรานต่อพวกเรา[108] ผู้ขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากไฟนรก” (บันทึกโดยมุสลิม)

---

105 หมายถึง เขาได้เข้าสู่ช่วงเวลา “ซะฮัร” ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อน “ฟัจร์” (รุ่งอรุณ)

106 หมายถึง เพื่อให้ผู้ฟังได้ยินการสรรเสริญของเราต่ออัลลอฮ์, และการยอมรับของเราต่อความดีงามแห่งความโปรดปรานของพระองค์

107 เพื่อนร่วมทางซึ่งจะคอยดูแลปกป้องพวกเรา

108 หมายถึง โปรดประทานความโปรดปรานแก่เรา

[36]

เข้าสู่หมู่บ้าน

لَمْ يَرَ النَّبِيُّ ﷺ قَرْيَةً يُرِيدُ دُخُولَهَا؛ إِلَّا قَالَ حِينَ يَرَاهَا : «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظْلَلْنَ، وَرَبَّ الْأَرَضِينَ وَمَا أَقْلَلْنَ، وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ وَمَا أَضْلَلْنَ، وَرَبَّ الرِّيَاحِ وَمَا ذَرَيْنَ، فَإِنَّا نَسْأَلُكَ خَيْرَ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ، وَخَيْرَ أَهْلِهَا، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ أَهْلِهَا، وَشَرِّ مَا فِيهَا». (رَوَاهُ النَّسَائِيُّ فِي السُّنَنِ الْكُبْرَى).

ท่านนบี ﷺ ไม่เคยเห็นหมู่บ้านที่ท่านต้องการเข้าไป นอกจากท่านจะกล่าวเมื่อเห็นมันว่า :

“อัลลอฮุมมะ ร็อบบัซซะมาวาติซซับอิวะมาอัซลัลนะ วะร็อบบัลอะเราะฎีนะวะมาอักลัลนะ วะร็อบบัชชะยาฎีนนิวะมาอัฎลัลนะ วะร็อบบัรริยาฮิวะมาซะร็อยนะ ฟะอินนานัสอะลุกะค็อยเราะฮาซิฮิลก็อรยะฮ์ วะค็อยเราะอะฮ์ลิฮา วะนะอูซุบิกะมินชัรริฮา วะชัรริอะฮ์ลิฮา วะชัรริมาฟีฮา”

“โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งชั้นฟ้าทั้งเจ็ดและสิ่งที่พวกมันปกคลุม[109] พระผู้อภิบาลแห่งแผ่นดินทั้งหลายและสิ่งที่พวกมันแบกไว้[110] พระผู้อภิบาลแห่งเหล่าชัยฏอนและสิ่งที่พวกมันทำให้หลงผิด[111] และพระผู้อภิบาลแห่งลมทั้งหลายและสิ่งที่พวกมันพัดพา[112] แท้จริงพวกข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งความดีของหมู่บ้านนี้ และความดีของชาวบ้านในนี้ และพวกข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของมัน และความชั่วร้ายของชาวบ้านในนี้ และความชั่วร้ายของสิ่งที่อยู่ในนี้” (บันทึกโดยอันนะซาอีย์ ใน “อัซซุนัน อัลกุบรอ”)

109 หมายถึง และสิ่งที่อยู่ภายใต้ชั้นฟ้า

110 หมายถึง สิ่งที่อยู่บนผืนแผ่นดิน

111 “อัฎลัลนะ” มาจากคำว่า “อัฎฎอลาละฮ์” (การหลงผิด) ซึ่งเป็นคำตรงกันข้ามกับ “อัลฮิดายะฮ์” (การนำทาง)

112 หมายถึง และสิ่งที่ลมเคลื่อนย้ายไป

[37]

กลับจากการเดินทาง

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا قَفَلَ مِنْ غَزْوٍ، أَوْ حَجٍّ، أَوْ عُمْرَةٍ : يُكَبِّرُ عَلَى كُلِّ شَرَفٍ مِنَ الْأَرْضِ - ثَلَاثَ تَكْبِيرَاتٍ - ، ثُمَّ يَقُولُ : «لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، سَاجِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ. صَدَقَ اللهُ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

เมื่อท่านนบี ﷺ กลับจาก[113] การทำสงคราม การทำฮัจญ์ หรือการทำอุมเราะฮ์ ท่านจะกล่าว**ตักบีร (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร”)** บนที่สูงทุกที่[114] - สามครั้ง - แล้วกล่าวว่า :

“ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร อายิบูน ตาอิบูน อาบิดูน ซาญิดูน ลิร็อบบินาฮามิดูน เศาะดะก็อลลอฮุวะอ์ดะฮ์ วะนะเศาะเราะอับดะฮ์ วะฮะซะมัลอะห์ซาบะวะห์ดะฮ์”

“ไม่มีพระเจ้าผู้ถูกสักการะอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง พวกเรากำลังกลับมา ในสภาพผู้สำนึกผิด เป็นผู้เคารพภักดี เป็นผู้สุญูด เป็นผู้สรรเสริญต่อพระผู้อภิบาลของพวกเรา อัลลอฮ์ทรงให้สัจจะแห่งสัญญาของพระองค์เป็นจริง ทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ และทรงทำให้กลุ่มศัตรูพ่ายแพ้ด้วยพระองค์เพียงผู้เดียว” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[113] หมายถึง ท่านกลับมา

[114] หมายถึง สถานที่ที่สูง

ฮัจญ์

[38]

คำกล่าว “ตัลบียะฮ์”

كَانَتْ تَلْبِيَةُ النَّبِيِّ ﷺ : «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

การกล่าวตัลบียะฮ์ (การตอบรับ) ของท่านนบี ﷺ คือ :

“ลับบัยกัลลอฮุมมะลับบัยก์ ลับบัยกะลาชะรีกะละกะลับบัยก์ อินนัลฮัมดะวันเนียะอ์มะตะละกะวัลมุลก์ ลาชะรีกะลัก”

“ข้าพระองค์ขอตอบรับคำเรียกร้องของพระองค์ โอ้อัลลอฮ์ ข้าพระองค์ขอตอบรับคำเรียกร้องของพระองค์[115] ข้าพระองค์ขอตอบรับคำเรียกร้องของพระองค์ ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ ข้าพระองค์ขอตอบรับคำเรียกร้องของพระองค์ แท้จริงการสรรเสริญ ความโปรดปราน และอำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์”

(มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[115] หมายถึง โอ้พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอตอบรับการเรียกของพระองค์ สู่สิ่งที่พระองค์ได้ทรงเรียกข้าพระองค์ไปสู่สิ่งนั้น เป็นการตอบรับครั้งแล้วครั้งเล่า

[39]

หินดำ

«طَافَ النَّبِيُّ ﷺ بِالْبَيْتِ وَهُوَ عَلَى بَعِيرٍ، كُلَّمَا أَتَى عَلَى الرُّكْنِ أَشَارَ إِلَيْهِ بِشَيْءٍ فِي يَدِهِ، وَكَبَّرَ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ท่านนบี ﷺ ทำการเฏาะวาฟ (เดินวนรอบ) กะอ์บะฮ์บนหลังอูฐของท่าน ทุกครั้งที่ท่านมาถึงมุม (หินดำ) ท่านจะชี้ไปที่มันด้วยสิ่งหนึ่งที่อยู่ในมือของท่าน และ**กล่าวตักบีร (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร”)** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

[40]

ดุอาอ์ระหว่างมุมทั้งสอง

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ بَيْنَ الرُّكْنَيْنِ : «﴿ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْـَٔاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴾». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

ท่านนบี صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เคยกล่าวระหว่างสองมุม[116] ว่า :

“ร็อบบะนา อาตินา ฟิดดุนยา ฮะซะนะฮ์ วะฟิลอาคิเราะติฮะซะนะฮ์ วะกินาอะซาบันนาร”

“โอ้พระผู้อภิบาลของเรา ขอพระองค์ทรงประทานแก่เราซึ่งความดีในโลกนี้และความดีในโลกหน้า และขอพระองค์ทรงคุ้มครองเราให้พ้นจากการลงโทษแห่งไฟนรก” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

[116] หมายถึง มุมยะมานีย์และมุมหินดำ

[41]

เศาะฟาและมัรวะฮ์

لَمَّا دَنَا النَّبِيُّ ﷺ مِنَ الصَّفَا، قَرَأَ : «﴿ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ﴾، أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللهُ بِهِ»، فَبَدَأَ بِالصَّفَا، فَرَقِيَ عَلَيْهِ، حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَوَحَّدَ اللهَ، وَكَبَّرَهُ، وَقَالَ : «لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ». ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذٰلِكَ. قَالَ مِثْلَ هٰذَا - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - . ثُمَّ نَزَلَ إِلَى الْمَرْوَةِ، فَفَعَلَ عَلَى الْمَرْوَةِ كَمَا فَعَلَ عَلَى الصَّفَا. (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

เมื่อท่านนบี ﷺ เข้าใกล้ภูเขาเศาะฟา ท่านจะอ่านว่า :

“อินนัศเศาะฟา วัลมัรวะตะ มินชะอาอิริลลาฮ์ อับดะอุ บิมาบะดะอัลลอฮุบิฮิ”

“แท้จริงภูเขาเศาะฟาและภูเขามัรวะฮ์เป็นหนึ่งในบรรดาสัญลักษณ์ของอัลลอฮ์ ฉันจะเริ่มด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงเริ่มด้วยมัน (ภูเขาเศาะฟา)”

ท่านจึงเริ่มด้วยภูเขาเศาะฟา ขึ้นไปบนภูเขา[117] จนกระทั่งท่านมองเห็นกะอ์บะฮ์ ท่านจึงหันหน้าไปทางกิบละฮ์ แล้ว**กล่าวให้เอกภาพแด่อัลลอฮ์ (กล่าว “ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์) และกล่าวตักบีร (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร”)** และกล่าวว่า :

“ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุวะห์ดะฮ์ อันญะซะวะอ์ดะฮ์ วะนะเศาะเราะอับดะฮ์ วะฮะซะมัลอะห์ซาบะวะห์ดะฮ์”

“ไม่มีพระเจ้าที่ถูกสักการะอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจาก

[117] หมายถึง ท่านปีนขึ้นไป

อัลลอฮ์ พระองค์ทรงทำให้สัญญาของพระองค์เป็นจริง[118] และทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ และทรงทำให้กลุ่มศัตรูพ่ายแพ้ด้วยพระองค์เพียงผู้เดียว”

แล้วท่านก็**ขอดุอาอ์**ระหว่างนั้น[119] ท่านกล่าวเช่นนี้[120] - สามครั้ง - แล้วท่านก็ลงไปยังภูเขามัรวะฮ์ และท่านกระทำที่ภูเขามัรวะฮ์เหมือนกับที่ท่านกระทำที่ภูเขาเศาะฟา (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[118] พระองค์ทรงทำให้สัญญาที่ได้ให้ไว้กับนบีมุฮัมมัด صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ของเราเป็นจริง ในการที่จะทำให้สาส์นของพระองค์สูงส่ง

[119] หลังจากที่ท่านเสร็จสิ้นจากการกล่าวซิกร์ (บทรำลึกที่กล่าวมาข้างต้น-ผู้แปล)

[120] ท่านกล่าวบทซิกร์ แล้วท่านก็ขอดุอาอ์ ท่านทำเช่นนั้นสามครั้ง

[42]

มุซดะลีฟะฮ์

أَتَى النَّبِيُّ ﷺ الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَدَعَا اللهَ، وَكَبَّرَهُ، وَهَلَّلَهُ، وَوَحَّدَهُ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقِفًا حَتَّى أَسْفَرَ جِدًّا، فَدَفَعَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ. (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ ได้มาถึงมัชอัร ฮะรอม[121] ท่านจึงหันหน้าไปทางกิบละฮ์ แล้ว**ขอดุอาอ์ต่ออัลลอฮ์ และกล่าวตักบีร (อัลลอฮุอักบัร) และกล่าวตะฮ์ลีล (ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์) และกล่าวให้เอกภาพของพระองค์** ท่านยังคงยืนอยู่จนกระทั่งสว่างมาก[122] ท่านจึงออกเดินทาง[123] ก่อนที่ดวงอาทิตย์จะขึ้น (บันทึกโดยมุสลิม)

[121] หมายถึง มุซดะลิฟะฮ์

[122] หมายถึง แสงอรุณได้ส่องสว่างแล้ว

[123] หมายถึง ท่านเดินทาง

[43]

การขว้างเสาหิน

«رَمَى النَّبِيُّ ﷺ الْجَمْرَةَ بِسَبْعِ حَصَيَاتٍ؛ يُكَبِّرُ مَعَ كُلِّ حَصَاةٍ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ ขว้างเสาหินด้วยก้อนหินเจ็ดก้อน โดย**กล่าวตักบีร (อัลลอฮุอักบัร)** พร้อมตอนขวางก้อนหินทุกก้อน (บันทึกโดยมุสลิม)

[44]

การเชือด

«ضَحَّى النَّبِيُّ ﷺ بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ أَقْرَنَيْنِ، ذَبَحَهُمَا بِيَدِهِ، **وَسَمَّى وَكَبَّرَ**». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ เชือด[124] สัตว์กุรบานเป็นแกะตัวผู้สองตัวสีขาวปนดำ[125] มีเขา[126] ท่านเชือดด้วยมือของท่านเอง และ**กล่าวบิสมิลลาฮ์ (ด้วยพระนามของอัลลอฮ์) และกล่าวตักบีร (อัลลอฮุอักบัร)** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[124] อัลอุฎฮียยะฮ์ (การเชือดสัตว์พลี) : คือชื่อเรียกสิ่งที่ถูกเชือดในวันแห่งการเชือด เพื่อเป็นการแสวงหาความใกล้ชิดต่ออัลลอฮ์

[125] หมายถึง ในตัวของมันทั้งสองมีสีขาวซึ่งปะปนอยู่กับสีดำ

[126] หมายถึง สำหรับแต่ละตัวจากทั้งสองนั้น มีเขาสองเขาที่สวยงาม

บ้านและการแต่งกาย

[45]

เข้าบ้าน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللهَ عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ : لَا مَبِيتَ لَكُمْ، وَلَا عَشَاءَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อชายคนหนึ่งเข้าบ้านของเขา และกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮ์[127]เมื่อเขาเข้าบ้านและเมื่อเขารับประทานอาหาร**

ชัยฏอนจะกล่าวว่า : ‘ไม่มีที่พักสำหรับพวกท่าน และไม่มีอาหารค่ำ[128]’” (บันทึกโดยมุสลิม)

[127] คือ : ท่านนบีกล่าวว่า : “บิสมิลลาฮ์”

[128] หมายถึง ชัยฏอนได้กล่าวแก่บรรดาพรรคพวกของมันว่า : “ไม่มีที่พักสำหรับพวกเจ้า และไม่มีอาหารสำหรับพวกเจ้าในบ้านหลังนี้”

[46]

การสวมเสื้อผ้าใหม่

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا اسْتَجَدَّ ثَوْبًا، سَمَّاهُ بِاسْمِهِ – عِمَامَةً، أَوْ قَمِيصًا، أَوْ رِدَاءً – ثُمَّ يَقُولُ : «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

ท่านนบี ﷺ ได้เสื้อผ้าใหม่[129] ท่านจะเรียกมันตามชื่อของมัน - ผ้าโพกศีรษะ หรือเสื้อ หรือผ้าคลุม[130] - แล้วท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะละกัลฮัมดุ อันตะกะเซาตะนีฮิ อัสอะลุกะค็อยเราะฮู วะค็อยเราะมาศุนิอะละฮู วะอะอูซุบิกะมินชัรริฮีวะชัรริมาศุนิอะละฮู”

“โอ้อัลลอฮ์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ พระองค์ทรงสวมใส่มันให้แก่ข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งความดีของมันและความดีของสิ่งที่มันถูกทำขึ้นมา และข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของมันและความชั่วร้ายของสิ่งที่มันถูกทำขึ้นมา” (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

[129] หมายถึง ท่านสวมใส่เสื้อผ้าใหม่

[130] หมายถึง ท่านได้ระบุชื่อเครื่องนุ่งห่มใหม่นั้นในบทดุอาอ์ของท่าน ดังนั้นท่านจะกล่าว เช่น : “เสื้อตัวนี้ โอ้อัลลอฮ์ การสรรเสริญทั้งมวลเป็นของพระองค์ พระองค์คือผู้ที่ทรงให้ฉันได้สวมใส่มัน ...”

อาหาร

[47]

เมื่อรับเอาผลไม้แรกของฤดูกาล

كَانَ النَّاسُ إِذَا رَأَوْا أَوَّلَ الثَّمَرِ جَاؤُوا بِهِ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَإِذَا أَخَذَهُ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

เมื่อผู้คนได้เห็นผลไม้ผลแรกของฤดูกาล พวกเขาจะนำมันมาให้ท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เมื่อท่านเราะซูล صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ รับมัน ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ บาริกละนา ฟีษะมะรินา”

“โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงประทานความจำเริญในผลไม้ของพวกเรา” (บันทึกโดยมุสลิม)

[48]

การเอ่ยนามของอัลลอฮ์ขณะเริ่มรับประทาน

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ طَعَامًا فَلْيَقُلْ : بِسْمِ اللهِ. فَإِنْ نَسِيَ فِي أَوَّلِهِ فَلْيَقُلْ : بِسْمِ اللهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านรับประทานอาหาร ก็จงกล่าวว่า :**

‘บิสมิลลาฮ์’

‘ด้วยพระนามของอัลลอฮ์’

แต่หากเขาลืมในตอนต้น ก็จงกล่าวว่า :

‘บิสมิลลาฮ์ ฟีเอาวะลิฮี วะอาคิริฮี’

‘ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ทั้งในตอนต้นและตอนท้ายของมัน’” (บันทึกโดยอัตติรมีซีย์)

[49]

การกล่าวสรรเสริญอัลลอฮ์เมื่อเสร็จสิ้นจากอาหาร

كَانَ النَّبِيُّ صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَفَعَ مَائِدَتَهُ قَالَ : «الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، طَيِّبًا، مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ مَكْفِيٍّ، وَلَا مُوَدَّعٍ، وَلَا مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ท่านนบี صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ยกสำรับอาหารของท่าน ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลฮัมดุลิลลาฮิกะษีร็อนฏ็อยยิบันมุบาเราะกันฟีฮิ ฆ็อยเราะมักฟียิน วะลามุวัดดะอิน วะลามุสตัฆนันอันฮุร็อบบะนา”

“การสรรเสริญทั้งหมดเป็นของอัลลอฮ์ เป็นการสรรเสริญที่มากมาย ดีงาม ได้รับความจำเริญในนั้น ไม่เพียงพอ[131] ไม่ถูกละทิ้ง[132] และไม่มีการขาดไป โอ้พระผู้อภิบาลของพวกเรา[133]” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

---

[131] หมายถึง แท้จริงอัลลอฮ์คือผู้ประทานอาหารและผู้ทรงเพียงพอแก่บ่าว และพระองค์มิทรงถูกให้อาหาร และมิทรงต้องการผู้ใดมาทำให้เพียงพอพระองค์ทรงพอเพียงด้วยพระองค์เอง

[132] หมายถึง ปัจจัยยังชีพนี้ไม่ถูกละทิ้งจากการวิงวอนขอต่อพระองค์ และการปรารถนาในสิ่งที่อยู่ ณ พระองค์

[133] หมายถึง บ่าวไม่สามารถขาดการพึ่งพาอัลลอฮ์ได้เลยแม้เพียงชั่วพริบตาเดียว

[50]

ดุอาอ์เมื่อรับประทานจากผู้อื่น

أَكَلَ النَّبِيُّ ﷺ عِنْدَ رَجُلٍ وَشَرِبَ، فَلَمَّا فَرَغَ قَالَ : «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاغْفِرْ لَهُمْ، وَارْحَمْهُمْ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ รับประทานอาหารและดื่มที่บ้านของชายคนหนึ่ง เมื่อท่านเสร็จสิ้น ท่านกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ บาริกละฮุมฟีมาเราะซักตะฮุม วัฆฟิรละฮุม วัรฮัมฮุม”

“โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงประทานความจำเริญแก่พวกเขาในสิ่งที่พระองค์ทรงประทานปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา และทรงเมตตาพวกเขา” (บันทึกโดยมุสลิม)

การแต่งงาน

[51]

ดุอาอ์สำหรับคู่บ่าวสาว

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا رَفَّأَ الْإِنْسَانَ إِذَا تَزَوَّجَ قَالَ : «بَارَكَ اللهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

เมื่อท่านนบี ﷺ แสดงความยินดีกับคนที่แต่งงาน[134] ท่านจะกล่าวว่า :

“บาเราะกัลลอฮุละกะ วะบาเราะกะอะลัยกะ วะญะมะอะบัยนะกุมาฟีค็อยร์”

“ขออัลลอฮ์ทรงประทานความจำเริญแก่ท่าน และทรงประทานความจำเริญให้แก่ท่าน และทรงรวมระหว่างท่านทั้งสองในความดี” (บันทึกโดยอะบูดาวุด)

[134] หมายถึง เมื่อกล่าวอวยพรแก่บุคคลหนึ่งในการแต่งงาน

[52]

คำกล่าวเมื่อมีเพศสัมพันธ์

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ قَالَ : بِسْمِ اللهِ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا. فَإِنَّهُ إِنْ يُقَدَّرْ بَيْنَهُمَا وَلَدٌ فِي ذٰلِكَ؛ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْطَانٌ أَبَدًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“หากคนหนึ่งในพวกเขาเมื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาของเขา ให้เขากล่าวว่า :**

‘บิสมิลลาฮ์ อัลลอฮุมมะญันนิบนัชชัยฏอน วะญันนิบิชชัยฏอนะมาเราะซักตะนา’

‘ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงให้พวกเราห่างไกลจากชัยฏอน และขอพระองค์ทรงให้ชัยฏอนห่างไกลจากสิ่งที่พระองค์ทรงประทานให้แก่พวกเรา’

แท้จริงหากถูกกำหนดให้มีบุตรระหว่างพวกเขาจากการนั้น ชัยฏอนจะไม่สามารถทำอันตรายแก่บุตรได้เลย” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

ยามค่ำคืนและการนอนหลับ

[53]

เมื่อยามค่ำคืนได้มาถึง

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ - أَوْ : أَمْسَيْتُمْ - فَكُفُّوا صِبْيَانَكُمْ؛ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنَ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ. وَأَغْلِقُوا الْأَبْوَابَ، وَاذْكُرُوا اسْمَ اللهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَفْتَحُ بَابًا مُغْلَقًا. وَأَوْكُوا قِرَبَكُمْ، وَاذْكُرُوا اسْمَ اللهِ. وَخَمِّرُوا آنِيَتَكُمْ، وَاذْكُرُوا اسْمَ اللهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئًا. وَأَطْفِئُوا مَصَابِيحَكُمْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อถึงช่วงเวลาพลบค่ำ**[135] **- หรือ : เมื่อพวกท่านอยู่ในช่วงเย็น - จงกักเด็ก ๆ ของพวกท่านไว้**[136] **เพราะชัยฏอนจะแพร่กระจายในเวลานั้น**

และเมื่อช่วงเวลาหนึ่งของกลางคืนผ่านไป ก็จงปล่อยพวกเขา และจงปิดประตู และจงกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ เพราะชัยฏอนไม่สามารถเปิดประตูที่ปิดไว้ได้ และจงผูกถุงน้ำของพวกท่าน[137] **และจงกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ และจงปิดภาชนะของพวกท่าน และจงกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ แม้ว่าพวกท่านจะเพียงวางสิ่งใดครอบมันไว้ก็ตาม และจงดับตะเกียงของพวกท่าน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «الْآيَتَانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ، مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“สองอายะฮ์สุดท้ายของซูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ผู้ใดอ่านทั้งสองอายะฮ์นี้ในยามค่ำคืน ทั้งสองจะเพียงพอสำหรับเขา**[138]**”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[135] หมายถึง เมื่อดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า

[136] หมายถึง จงห้ามเด็ก ๆ ไม่ให้ออกจากบ้าน

[137] หมายถึง ภาชนะที่ทำจากเครื่องหนัง สำหรับใส่น้ำ

[138] เพียงพอจากทุกความชั่ว

[54]

อัซการขณะเข้านอน

١- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِذَا أَوَى أَحَدُكُمْ إِلَى فِرَاشِهِ، فَلْيَأْخُذْ دَاخِلَةَ إِزَارِهِ، فَلْيَنْفُضْ بِهَا فِرَاشَهُ، وَلْيُسَمِّ اللهَ؛ فَإِنَّهُ لَا يَعْلَمُ مَا خَلَفَهُ بَعْدَهُ عَلَى فِرَاشِهِ. فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَضْطَجِعَ، فَلْيَضْطَجِعْ عَلَى شِقِّهِ الأَيْمَنِ، وَلْيَقُلْ : سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبِّي، بِكَ وَضَعْتُ جَنْبِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ، إِنْ أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَاغْفِرْ لَهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเข้านอน ก็จงจับชายผ้านุ่งของเขา แล้วจงใช้มันปัดที่นอนของเขา และจงกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ เพราะเขาไม่รู้ว่ามีอะไรอยู่บนที่นอนของเขาหลังจากที่เขาจากไป**[139]

และเมื่อเขาต้องการนอนลง ก็จงนอนตะแคงขวา และจงกล่าวว่า :

‘ซุบฮานะกัลลอฮุมมะร็อบบี บิกะวะเฎาะอ์ตุญัมบี วะบิกะอัรฟะอุฮู อินอัมซักตะนัฟซี ฟัฆฟิรละฮา วะอินอัรซัลตะฮาฟะห์ฟัซฮาบิมาตะห์ฟะซุบิฮีอิบาดะกัซซอลิฮีน’

‘มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ด้วยพระองค์เท่านั้นที่ข้าพระองค์วางสีข้างของข้าพระองค์ลง และด้วยพระองค์เท่านั้นที่ข้าพระองค์ยกสีข้างขึ้น หากพระองค์ทรงยึดวิญญาณของข้าพระองค์ไป[140] **ก็ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่มัน และหากพระองค์ทรงปล่อยมัน**[141] **ก็ขอพระองค์ทรงปกป้องมันด้วยสิ่งที่พระองค์ทรงปกป้องบรรดาบ่าวที่ดีของพระองค์’”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - فِي قِصَّتِهِ مَعَ الشَّيْطَانِ - أَنَّهُ قَالَ لَهُ : إِذَا أَوَيْتَ إِلَى فِرَاشِكَ، فَاقْرَأْ آيَةَ الكُرْسِيِّ : ﴿ ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ... ﴾ حَتَّى تَخْتِمَ الْآيَةَ؛

[139] หมายถึง เขาไม่รู้ว่าสิ่งใดอยู่บนที่นอนของเขาหลังจากที่เขาได้ลุกออกไป

[140] หมายถึง หากพระองค์กำหนดให้เสียชีวิต

[141] หมายถึง หากพระองค์ยังคงให้มีชีวิต และให้ตื่นจากการนอน

فَإِنَّهُ لَنْ يَزَالَ عَلَيْكَ مِنَ اللهِ حَافِظٌ، وَلَا يَقْرَبُكَ شَيْطَانٌ حَتَّى تُصْبِحَ. فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «أَمَا إِنَّهُ كَذُوبٌ، وَقَدْ صَدَقَكَ». (رَوَاهُ النَّسَائِيُّ فِي السُّنَنِ الْكُبْرَى).

2. รายงานจากอบูฮุร็อยเราะฮ์ رضي الله عنه - ในเรื่องราวของท่านกับชัยฏอน - ว่าชัยฏอนกล่าวแก่ท่านว่า : “เมื่อท่านเข้านอน ท่านจงอ่านอายะฮ์อัลกุรซีย์ :

‘อัลลอฮุลาอิลาฮะอิลลาฮุวัลฮัยยุลก็อยยูม ...’

‘อัลลอฮ์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ ผู้ทรงมีชีวิต ผู้ทรงดำรงอยู่ด้วยตัวเอง ...’ จนจบอายะฮ์ เพราะแท้จริงจะมีผู้พิทักษ์จากอัลลอฮ์อยู่กับท่านเสมอ และชัยฏอนจะไม่เข้าใกล้ท่านจนกว่าจะถึงเช้า”

ท่านนบี ﷺ จึงกล่าวว่า : **“พึงรู้เถิดว่ามัน (หมายถึงชัยฏอน - ผู้แปล) เป็นผู้โกหกอย่างมากมาย แต่ (ครั้งนี้-ผู้แปล) มันได้พูดความจริงกับท่าน”** (บันทึกโดยอันนะซาอีย์ ใน “อัซซุนัน อัลกุบรอ”)

٣- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ كُلَّ لَيْلَةٍ، جَمَعَ كَفَّيْهِ، ثُمَّ نَفَثَ فِيهِمَا، فَقَرَأَ فِيهِمَا : ﴿ قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴾، ﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ﴾، وَ﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴾. ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا مَا اسْتَطَاعَ مِنْ جَسَدِهِ، يَبْدَأُ بِهِمَا عَلَى رَأْسِهِ وَوَجْهِهِ وَمَا أَقْبَلَ مِنْ جَسَدِهِ، يَفْعَلُ ذَٰلِكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ. (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

3. เมื่อท่านนบี ﷺ เข้านอนทุกค่ำคืน ท่านจะรวมฝ่ามือทั้งสองของท่าน แล้วเป่า (ลมหายใจเบา ๆ - ผู้แปล) ลงในมือทั้งสอง แล้วอ่านใส่ในมือทั้งสองว่า :

“กุลฮุวัลลอฮุอะฮัด”

“จงกล่าวเถิด (มูฮัมหมัด) ‘พระองค์คืออัลลอฮ์ผู้ทรงเอกะ’”

“กุลอะอูซุบิร็อบบิลฟะลัก”

“จงกล่าวเถิด (มูฮัมหมัด) ‘ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระเจ้าแห่งรุ่งอรุณ’”

และ ***“กุลอะอูซุบิร็อบบินนาส”***

“จงกล่าวเถิด (มูฮัมหมัด) ‘ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระเจ้าแห่งมนุษย์ชาติ’”[142]

แล้วท่านจะใช้มือทั้งสองลูบส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของท่านเท่าที่ท่านสามารถทำได้ โดยเริ่มที่ศีรษะและใบหน้าของท่าน และส่วนด้านหน้าของร่างกายของท่าน ท่านทำเช่นนี้ สามครั้ง (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٤- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ مِنَ اللَّيْلِ، وَضَعَ يَدَهُ تَحْتَ خَدِّهِ، ثُمَّ يَقُولُ : «اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

4. เมื่อท่านนบี ﷺ เข้านอนในยามค่ำคืน ท่านจะวางมือของท่านใต้แก้มของท่าน แล้วกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะบิสมิกะ อะมูตุวะอะห์ยา”

“โอ้อัลลอฮ์ ด้วยพระนามของพระองค์ ข้าพระองค์ตายและมีชีวิต” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٥- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «اللَّهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

5. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ เคาะลักตะนัฟซี วะอันตะตะวัฟฟาฮา ละกะมะมาตุฮา วะมะห์ยาฮา อินอะห์ยัยตะฮา ฟะห์ฟัซฮา วะอินอะมัตตะฮา ฟัฆฟิรละฮา อัลลอฮุมมะ อินนีอัสอะลุกัลอาฟียะฮ์”

“โอ้อัลลอฮ์ พระองค์ทรงสร้างตัวของข้าพระองค์ และพระองค์ทรงเอามันไป การตายและการมีชีวิตของมันเป็นของพระองค์ หากพระองค์ทรงให้มันมีชีวิต ก็ขอพระองค์ทรงปกป้องมัน และหากพระองค์ทรงให้มันตาย ก็ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่มัน โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งความปลอดภัย” (บันทึกโดยมุสลิม)

٦- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ قَالَ : «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، وَكَفَانَا وَآوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِيَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

6. เมื่อท่านนบี ﷺ เข้านอน ท่านจะกล่าวว่า :

[142] กล่าวคือ อ่านทั้ง 3 ซูเราะฮ์-ผู้แปล

“อัลฮัมดุลิลลาฮิลละซีอัฏอะมะนาวะซะกอนา วะกะฟานาวะอาวานา ฟะกัมมิมมันลา กาฟิยะละฮู วะลามุอ์วี”

“การสรรเสริญทั้งหมดเป็นของอัลลอฮ์ผู้ทรงให้อาหารแก่เราและให้เครื่องดื่มแก่เรา ทรงให้ความเพียงพอแก่เรา[143] และทรงให้ที่พักแก่เรา[144] แล้วมีผู้คนอีกมากมายเท่าใดที่ไม่มีผู้ให้ความเพียงพอแก่พวกเขาและไม่มีผู้ให้ที่พักแก่พวกเขา” (บันทึกโดยมุสลิม)

٧- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ لِعَلِيٍّ وَفَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا : «إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا، فَسَبِّحَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ، وَاحْمَدَا ثَلاثًا وَثَلَاثِينَ، وَكَبِّرَا أَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ؛ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمَا مِنْ خَادِمٍ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

7. ท่านนบี ﷺ กล่าวแก่อะลีและฟาฏิมะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا ว่า **“เมื่อท่านทั้งสองเข้านอน จงกล่าวตัสเบียห์ (กล่าว “ซุบฮานัลลอฮ์”) สามสิบสามครั้ง และกล่าวตะห์มีด (กล่าว “อัลฮัม-ดุลิลลาฮ์”) สามสิบสามครั้ง และกล่าวตักบีร (กล่าว “อัลลอฮุอักบัร”) สามสิบสี่ครั้ง นั่นย่อมดีกว่าคนรับใช้สำหรับท่านทั้งสอง”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٨- قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : «كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَأْمُرُنَا إِذَا أَرَادَ أَحَدُنَا أَنْ يَنَامَ : أَنْ يَضْطَجِعَ عَلَى شِقِّهِ الْأَيْمَنِ، ثُمَّ يَقُولُ : اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ، وَرَبَّ الْأَرْضِ، وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

8. ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ กล่าวว่า : “ท่านนบี ﷺ เคยสั่งพวกเรา เมื่อคนหนึ่งในพวกเราต้องการนอน : **ให้นอนตะแคงขวา แล้วกล่าวว่า :**

‘อัลลอฮุมมะ ร็อบบัซซะมาวาติ วะร็อบบัลอัรฎิ วะร็อบบัลอัรชิลอะซีม ร็อบบะนาว่า ร็อบบะกุลลิชัยอิน ฟาลิก็อลฮับบิวันนะวา วะมุนซิลัตเตารอติวัลอินญีลิวัลฟุรกอน อะอูซุบิกะ

[143] หมายถึง ทรงปกป้องเราจากสิ่งชั่วร้าย และทรงจัดการธุระความจำเป็นให้แก่เรา

[144] หมายถึง ทรงทำให้เรามีที่อยู่อาศัย

มินชัรริกุลลิชัยอินอันตะอาคิซุนบินาศิยะติฮี อัลลอฮุมมะ อันตัลเอาวะลุ ฟะลัยซะก็อบละกะชัยอุน วะอันตัลอาคิรุ ฟะลัยซะบะอ์ดะกะชัยอ์ วะอันตัซซอฮิรุ ฟะลัยซะเฟากะกะชัยอุน วะอันตัลบาฏิน ฟะลัยซะดูนะกะชัยอุน อิกฎิอันนัดดัยนะ วะอัฆนินามินัลฟักริ'

'โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลาย พระผู้อภิบาลแห่งแผ่นดิน และพระผู้อภิบาลแห่งบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ พระผู้อภิบาลของเราและพระผู้อภิบาลของทุกสรรพสิ่ง ผู้ทรงแยกเมล็ดพืชและเมล็ดผลไม้[145] ผู้ทรงประทานคัมภีร์เตารอต อินญีล และอัลฟุรกอน (อัลกุรอาน-ผู้แปล) ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของทุกสิ่งที่พระองค์ทรงยึดกระหม่อมของมันไว้[146]

โอ้อัลลอฮ์ พระองค์คือผู้ทรงแรกเริ่ม ไม่มีสิ่งใดก่อนพระองค์ พระองค์คือผู้ทรงสุดท้าย ไม่มีสิ่งใดหลังพระองค์ พระองค์คือผู้เปิดเผย ไม่มีสิ่งใดอยู่เหนือพระองค์ และพระองค์คือผู้ซ่อนเร้น ไม่มีสิ่งใดอยู่ใกล้กว่าพระองค์ ขอพระองค์ทรงชำระหนี้ให้แก่พวกข้าพระองค์ และทรงให้พวกข้าพระองค์ร่ำรวยจากความยากจน'" (บันทึกโดยมุสลิม)

٩- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا أَخَذْتَ مَضْجَعَكَ، فَتَوَضَّأْ وُضُوءَكَ لِلصَّلَاةِ، ثُمَّ اضْطَجِعْ عَلَى شِقِّكَ الْأَيْمَنِ، ثُمَّ قُلْ : اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ. وَاجْعَلْهُنَّ مِنْ آخِرِ كَلَامِكَ، فَإِنْ مِتَّ مِنْ لَيْلَتِكَ، مِتَّ وَأَنْتَ عَلَى الْفِطْرَةِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

9. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"เมื่อท่านเข้านอน จงอาบน้ำละหมาดเหมือนกับที่ท่านอาบน้ำละหมาดสำหรับการละหมาด แล้วจงนอนตะแคงขวา แล้วจงกล่าวว่า :**

'อัลลอฮุมมะ อินนีอัสลัมตุวัจญ์ฮีอิลัยกะ วะเฟาวัฎตุอัมรีอิลัยกะ วะอัลญะอ์ตุเซาะฮ์รีอิลัยกะ ร็อฆบะตันว่าเราะฮ์บะตันอิลัยกะ ลามัลญะอะวะลามันญามินกะอิลลาอิลัยกะ อามันตุบิกิตาบิกัลละซีอันซัลตะ วะบินะบียิกัลละซีอัรซัลตะ'

---

[145] อัล-ฟะลัก (الفلق) : คือ การผ่าหรือการแยก และ อัน-นะวา (النوى) คือ สิ่งที่อยู่ภายในกลีบของผลไม้หรือเมล็ดไม้ ความหมาย : คือ พระองค์ (อัลลอฮ์) ผู้ทรงผ่าหรือแยก จนกระทั่งทำให้เกิดการงอกขึ้นของพืชและต้นไม้

[146] อันนาศิยะฮ์ หมายถึง บริเวณส่วนหน้าของศีรษะ ซึ่งทุกสิ่งล้วนอยู่ภายใต้การยึดจับและการสลับเปลี่ยนของอัลลอฮ์

'โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงข้าพระองค์ได้มอบใบหน้าของข้าพระองค์แด่พระองค์ มอบหมายกิจการของข้าพระองค์แด่พระองค์ และได้พิงหลังของข้าพระองค์ยังพระองค์[147] **ด้วยความปรารถนาและความเกรงกลัวต่อพระองค์ ไม่มีที่พึ่งและไม่มีทางรอดพ้นจากพระองค์**[148] **นอกจากยังพระองค์ ข้าพระองค์ศรัทธาต่อคัมภีร์ของพระองค์ที่พระองค์ทรงประทานลงมา และต่อนบีของพระองค์ที่พระองค์ทรงส่งมา'**

จงทำให้คำพูดเหล่านี้เป็นคำพูดสุดท้ายของท่าน เพราะหากท่านตายในค่ำคืนนั้น ท่านจะตายในสภาพของฟิฏเราะฮ์[149]**"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[147] หมายถึง ข้าพระองค์พึ่งพิงกิจการต่าง ๆ ของข้าพระองค์ยังพระองค์

[148] หมายถึง ไม่มีผู้คุ้มครองและไม่มีผู้ช่วยเหลือจากการลงโทษของพระองค์

[149] หมายถึง อิสลาม

[55]

คำกล่าวเมื่อตื่นจากการนอน

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ تَعَارَّ مِنَ اللَّيْلِ، فَقَالَ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ. ثُمَّ قَالَ : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، - أَوْ : دَعَا - اسْتُجِيبَ لَهُ. فَإِنْ تَوَضَّأَ، وَصَلَّى، قُبِلَتْ صَلَاتُهُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดตื่นขึ้นในยามค่ำคืน แล้วกล่าวว่า :**

‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเดาะดีร อัลฮัมดุลิลลาฮ์ วะซุบฮานัลลอฮ์ วะลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วัลลอฮุอักบัร วะลาเฮาละวะลากูวะตะอิลลาบิลลาฮ์’

‘ไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การอิบาดะฮ์อย่างแท้จริงอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง

การสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์ มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่ และไม่มีความสามารถและพลังใด ๆ นอกจากด้วยอัลลอฮ์’

แล้วกล่าวว่า :

‘อัลลอฮุมมัฆฟิรลี’

‘โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ฉัน’ -หรือ : **ขอดุอาอ์**- **คำขอของเขาจะถูกตอบรับ และหากเขาอาบน้ำละหมาด และทำการละหมาด การละหมาดของเขาจะถูกตอบรับ”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا اسْتَيْقَظَ قَالَ : «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا، وَإِلَيْهِ النُّشُورُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

2. เมื่อท่านนบี ﷺ ตื่นนอน ท่านจะกล่าวว่า :

"อัลฮัมดุลิลลาฮิลละซีอะห์ยานา บะอ์ดะมาอะมาตะนา วะอิลัยฮินนุชูร"

"การสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์ผู้ทรงให้เรามีชีวิตหลังจากที่พระองค์ทรงให้เราตาย และยังพระองค์คือการฟื้นคืนชีพ[150]" (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٣- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «يَعْقِدُ الشَّيْطَانُ عَلَى قَافِيَةِ رَأْسِ أَحَدِكُمْ إِذَا هُوَ نَامَ ثَلَاثَ عُقَدٍ، يَضْرِبُ كُلَّ عُقْدَةٍ مَكَانَهَا : عَلَيْكَ لَيْلٌ طَوِيلٌ فَارْقُدْ. فَإِنِ اسْتَيْقَظَ فَذَكَرَ اللهَ، انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ، فَإِنْ تَوَضَّأَ، انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ، فَإِنْ صَلَّى، انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ؛ فَأَصْبَحَ نَشِيطًا طَيِّبَ النَّفْسِ، وَإِلَّا أَصْبَحَ خَبِيثَ النَّفْسِ كَسْلَانَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ชัยฏอนจะผูกปมสามปมบนท้ายทอยของคนหนึ่งในพวกท่านเมื่อเขาหลับ โดยทุบไปที่แต่ละปมตรงที่ของมัน (และพูดว่า) : 'เจ้ามีกลางคืนที่ยาวนาน จงนอนเถิด !'**

หากเขาตื่นขึ้นและกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮ์[151] หนึ่งปมก็จะคลายออก หากเขาอาบน้ำละหมาด อีกหนึ่งปมก็จะคลายออก หากเขาละหมาด อีกหนึ่งปมก็จะคลายออก เขาก็จะตื่นขึ้นมาอย่างกระปรี้กระเปร่า จิตใจแจ่มใส แต่หากไม่ (ทำเช่นนั้น) เขาก็จะตื่นขึ้นมาอย่างไม่สดชื่น จิตใจเสียและเกียจคร้าน" (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[150] อันนุชูร หมายถึง : การให้ชีวิตเพื่อฟื้นคืนชีพในวันกิยามะฮ์

[151] กล่าวคือ บทรำลึกอะไรก็ได้-ผู้แปล

ความฝัน

[56]

การฝันดี

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ رُؤْيَا يُحِبُّهَا؛ فَإِنَّمَا هِيَ مِنَ اللهِ، فَلْيَحْمَدِ اللهَ عَلَيْهَا، وَلْيُحَدِّثْ بِهَا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเห็นความฝันที่เขาชอบ แท้จริงมันมาจากอัลลอฮ์ ดังนั้นเขาจงสรรเสริญอัลลอฮ์เพราะมันเกิด และจงบอกเล่ามัน (แก่ผู้อื่น-ผู้แปล)”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

[57]

การฝันร้าย

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «الرُّؤْيَا الْحَسَنَةُ مِنَ اللهِ، فَإِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يُحِبُّ؛ فَلَا يُحَدِّثْ بِهِ إِلَّا مَنْ يُحِبُّ.

وَإِذَا رَأَى مَا يَكْرَهُ؛ فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللهِ مِنْ شَرِّهَا، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ، وَلْيَتْفِلْ ثَلَاثًا -وَفِي رِوَايَةٍ : عَنْ يَسَارِهِ -، وَلَا يُحَدِّثْ بِهَا أَحَدًا، فَإِنَّهَا لَنْ تَضُرَّهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَاللَّفْظُ لِلْبُخَارِيِّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ความฝันที่ดีมาจากอัลลอฮ์ เมื่อคนหนึ่งคนใดจากพวกท่านเห็นสิ่งที่เขาชอบ ก็จงอย่าเล่ามัน (แก่ผู้อื่น-ผู้แปล) นอกจากผู้ที่เขารัก และเมื่อเขาเห็นสิ่งที่เขาไม่ชอบก็จงขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากความชั่วร้ายของมัน และจากความชั่วร้ายของชัยฏอน และจงถ่มน้ำลายสามครั้ง - ในอีกรายงานหนึ่ง : ทางด้านซ้ายของเขา - และอย่าเล่ามันแก่ผู้ใดเพราะมันจะไม่เป็นอันตรายแก่เขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ ตามสำนวนของบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «وَلْيَتَحَوَّلْ عَنْ جَنْبِهِ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“และเขาจงเปลี่ยนฝั่งสีข้างที่เขานอนอยู่”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «فَإِنْ رَأَى أَحَدُكُمْ مَا يَكْرَهُ؛ فَلْيَقُمْ، فَلْيُصَلِّ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

4. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“หากคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเห็นสิ่งที่เขาไม่ชอบก็จงลุกขึ้นและละหมาด”** (บันทึกโดยมุสลิม)[152]

---

[152] เมื่อฝันร้าย ส่งเสริมให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้ :

1. ขอความคุ้มครองจากอัลลอฮ์ให้พ้นจากความชั่วร้ายของความฝันนั้นและจากความชั่วร้ายของชัยฏอน =

อัซการ (บทรำลึก)
ยามเช้าและยามเย็น

2. ถ่มน้ำลายเบา ๆ ไปทางด้านซ้ายสามครั้ง

3. พลิกตัวไปนอนตะแคงอีกฝั่ง

4. ลุกขึ้นทำการละหมาด

5. ไม่เล่าความฝันนั้นให้ผู้ใดฟัง

[58]

อัซการยามเช้าและเย็น

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «قُلْ : ﴿ قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴾، وَالْمُعَوِّذَتَيْنِ، حِينَ تُمْسِي، وَحِينَ تُصْبِحُ - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - ؛ تَكْفِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“จงกล่าว : กุลฮุวัลลอฮุอะฮัด (ซูเราะฮ์อัลอิคลาศ)** และ**อัลมุเอาวิซะตัยน์ (ซูเราะฮ์อัลฟะลัก และซูเราะฮ์อันนาส) เมื่อท่านอยู่ในยามเย็นและยามเช้า - สามครั้ง - มันจะเพียงพอสำหรับท่านจากทุกสิ่ง”** (บันทึกโดยอบูดาวุด)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ قَالَ إِذَا أَمْسَى - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - : أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ؛ لَمْ تَضُرُّهُ حُمَةٌ تِلْكَ اللَّيْلَةَ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าวเมื่ออยู่ในยามเย็น - สามครั้ง - ว่า :**

‘อะอูซุบิกะลิมาติลลาฮิตตามมาติ มินชัรริมาเคาะลัก’

‘ฉันขอความคุ้มครองด้วยถ้อยคำของอัลลอฮ์ที่สมบูรณ์[153] จากความชั่วร้ายของสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง’ พิษของสัตว์มีพิษ[154] จะไม่ทำอันตรายแก่เขาในคืนนั้น” (บันทึกโดยอะหมัด)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ فِي صَبَاحِ كُلِّ يَوْمٍ وَمَسَاءِ كُلِّ لَيْلَةٍ : بِسْمِ اللهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - ؛ فَيَضُرَّهُ شَيْءٌ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ไม่มีบ่าวคนใดที่กล่าวยามเช้าของทุกวันและยามเย็นของทุกคืนว่า :**

‘บิสมิลลาฮิลละซี ลายะฎุรรุมะอัสมิฮีชัยอุนฟิลอัรฎิ วะลาฟิสสะมาอิ วะฮุวัซซะมีอุลอะลีม’

---

[153] หมายถึง สมบูรณ์โดยที่ไม่มีความบกพร่องและข้อตำหนิใด ๆ

[154] เช่น พิษของแมลงป่อง หรือสัตว์อื่น ๆ

'ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ซึ่งไม่มีสิ่งใดสามารถทำอันตรายได้เมื่ออยู่ร่วมกับพระนามของพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่อยู่ในแผ่นดินหรือในฟากฟ้า และพระองค์คือผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้' – สามครั้ง - แล้วจะไม่มีสิ่งใดทำอันตรายแก่เขาได้" (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

٤ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَصْبَحَ، وَإِذَا أَمْسَى يَقُولُ : «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا، وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

4. เมื่อท่านนบี ﷺ อยู่ในยามเช้าและยามเย็น ท่านจะกล่าวว่า :

"อัสบะห์นาอะลาฟิฏเราะติลอิสลาม[155] วะอะลากะลิมะติลอิคลาศ วะอะลาดีนินะบียินา มุฮัมมัด ﷺ วะอะลามิลละติอะบีนาอิบรอฮีมะฮะนีฟันมุสลิมัน วะมากานะมินัล มุชริกีน"

"พวกเราอยู่ในยามเช้าตามฟิฏเราะฮ์ (ธรรมชาติดั้งเดิม) แห่งอิสลาม ตามคำกล่าวแห่งความบริสุทธิ์ใจ และตามศาสนาของนบีของพวกเรา มูฮัมหมัด ﷺ และตามแนวทางของบิดาของพวกเรา อิบรอฮีม ผู้เที่ยงตรง ผู้ยอมจำนน และไม่ได้เป็นหนึ่งในบรรดาผู้ตั้งภาคี" (บันทึกโดยอะหมัด)

٥ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَقُولُ حِيْنَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمْسِي - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - : رَضِيتُ بِاللهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ نَبِيًّا. إِلَّا كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يُرْضِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

5. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ไม่มีบ่าวมุสลิมคนใดที่กล่าวเมื่ออยู่ในยามเช้าและยามเย็น - สามครั้ง - ว่า :**

'เราะฎีตุบิลลาฮิร็อบบา วะบิลอิสลามิดีนา วะบิมุฮัมมะดิน ﷺ นะบียา'

---

[155] เมื่ออยู่ในยามเช้าให้กล่าวว่า : "أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ (อัสบะห์นาอะลาฟิฏเราะติลอิสลาม)" ความหมาย คือ "พวกเราอยู่ในยามเช้าตามฟิฏเราะฮ์ (ธรรมชาติดั้งเดิม) แห่งอิสลาม" แต่หากอยู่ในยามเย็นให้กล่าวว่า : " أَمْسَيْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ (อัมซัยนาอะลาฟิฏเราะติลอิสลาม)" ความหมาย คือ "พวกเราอยู่ในยามเย็นตามฟิฏเราะฮ์ (ธรรมชาติดั้งเดิม) แห่งอิสลาม"

‘ฉันพอใจที่อัลลอฮ์เป็นพระผู้อภิบาล และอิสลามเป็นศาสนา และมูฮัมหมัด ﷺ เป็นนบี’

นอกจากเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ที่พระองค์จะทำให้เขาพอใจในวันกิยามะฮ์” (บันทึกโดยอะหมัด)

٦ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَصْبَحَ قَالَ : «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ». وَإِذَا أَمْسَى قَالَ : «اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ فِي الْأَدَبِ الْمُفْرَدِ).

6. เมื่อท่านนบี ﷺ อยู่ในยามเช้า ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ บิกะอัศบะห์นา วะบิกะอัมซัยนา วะบิกะนะห์ยา วะบิกะนะมูตุ วะอิลัยกันนุชูร”

“โอ้อัลลอฮ์ ด้วยพระองค์ พวกข้าพระองค์อยู่ในยามเช้า และด้วยพระองค์พวกข้าพระองค์อยู่ในยามเย็น ด้วยพระองค์พวกข้าพระองค์มีชีวิต และด้วยพระองค์พวกข้าพระองค์ตาย และยังพระองค์คือการฟื้นคืนชีพ”

และเมื่อท่านอยู่ในยามเย็น ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะ บิกะอัมซัยนา วะบิกะอัศบะห์นา วะบิกะนะห์ยา วะบิกะนะมูตุ วะอิลัยกัลมะศีร”

“โอ้อัลลอฮ์ ด้วยพระองค์ พวกข้าพระองค์อยู่ในยามเย็น และด้วยพระองค์พวกข้าพระองค์อยู่ในยามเช้า ด้วยพระองค์พวกข้าพระองค์มีชีวิต และด้วยพระองค์พวกข้าพระองค์ตาย และยังพระองค์คือการกลับไป” (บันทึกโดยบุคอรีย์ ใน “อัลอะดับ อัลมุฟร็อด”)

٧ - كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَمْسَى قَالَ : «أَمْسَيْنَا، وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ، وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ، وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا. رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ. رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ». وَإِذَا أَصْبَحَ قَالَ ذَلِكَ أَيْضًا : «أَصْبَحْنَا، وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ ...».

(رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

7. เมื่อท่านนบี ﷺ อยู่ในยามเย็น ท่านจะกล่าวว่า :

“อัมซัยนา วะอัมซัลมุลกุลิลลาฮ์ วัลฮัมดุลิลลาฮ์ ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุวะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอิน เกาะดีร ร็อบบิอัสอะลุกะค็อยเราะมาฟีฮาซิฮิลลัยละฮ์ วะค็อยเราะมาบะอ์ดะฮา วะอะอูซุบิกะมินชัรริมาฟีฮาซิฮิลลัยละฮ์ วะชัรริมาบะอ์ดะฮา ร็อบบิอะอูซุบิกะมินัลกะซัล วะซูอิลกิบัร ร็อบบิอะอูซุบิกะมินอะซาบินฟินนาร วะอะซาบินฟิลก็อบร์”

“พวกเราอยู่ในยามเย็น อำนาจการปกครองในยามเย็นเป็นของอัลลอฮ์ และการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์ ไม่มีพระเจ้าผู้คู่ควรแก่การสักการะอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง

โอ้พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งความดีของคืนนี้ และความดีของสิ่งที่อยู่หลังจากมัน และข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของคืนนี้ และความชั่วร้ายของสิ่งที่อยู่หลังจากมัน

โอ้พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความขี้เกียจ และความชั่วร้ายของวัยชรา โอ้พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากการลงโทษในไฟนรกและการลงโทษในหลุมฝังศพ”

และเมื่อท่านอยู่ในยามเช้า ท่านจะกล่าวเช่นเดียวกัน :

“อัศบะห์นา วะอัศบะฮัลมุลกุลิลลาฮ์ ...”

“พวกเราอยู่ในยามเช้า และอำนาจการปกครองในยามเช้าเป็นของอัลลอฮ์ ... จนกระทั่งจบ[156]” (บันทึกโดยมุสลิม)

156 หมายถึง กล่าวเหมือนกับในหะดีษ เว้นแต่ว่าเมื่อเข้าสู่ยามเช้าท่านนบีจะกล่าวว่า

((أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ المُلْكُ لِلَّهِ .... رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ ، وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذَا الْيَوْمِ ، وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ....))

٨ - قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : «يَا رَسُولَ اللهِ، مُرْنِي بِشَيْءٍ أَقُولُهُ إِذَا أَصْبَحْتُ وَإِذَا أَمْسَيْتُ». قَالَ : «قُلْ : اللّٰهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيْكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ. أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ»، قَالَ : «قُلْهُ؛ إِذَا أَصْبَحْتَ، وَإِذَا أَمْسَيْتَ، وَإِذَا أَخَذْتَ مَضْجَعَكَ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

8. ท่านอบูบักร์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ กล่าวว่า : "โอ้ศาสนทูตของอัลลอฮ์ ขอท่านสั่งให้ฉันกล่าวบางสิ่งเมื่อฉันอยู่ในยามเช้าและยามเย็น"

ท่านนบีกล่าวว่า : **"จงกล่าวว่า :**

'อัลลอฮุมมะ อาลิมัลฆ็อยบิวัชชะฮาดะฮ์ ฟาฏิร็อซซะมะวาติวัลอัรฎ์ ร็อบบะกุลลิชัยอินวะมะลีกะฮ์ อัชฮะดุอันลาอิละฮะอิลลาอันตะ อะอูซุบิกะมินชัรรินัฟซี วะมินชัรริชชัยฏอนิวะชิรกิฮิ'

'โอ้อัลลอฮ์ ผู้ทรงรอบรู้สิ่งเร้นลับและสิ่งเปิดเผย ผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน พระผู้อภิบาลของทุกสิ่งและผู้ทรงครอบครองมัน ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การสักการะอื่นใดนอกจากพระองค์ ฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของตัวฉันเอง และจากความชั่วร้ายของชัยฏอนและการตั้งภาคีของมัน[157]'"

ท่านนบีกล่าวว่า : **"จงกล่าวมันเมื่อท่านอยู่ในยามเช้า เมื่อท่านอยู่ในยามเย็น และเมื่อท่านเข้านอน"** (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

٩- لَمْ يَكُنِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَعُ هٰؤُلَاءِ الدَّعَوَاتِ حِيْنَ يُصْبِحُ، وَحِيْنَ يُمْسِي : «اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِيْنِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي. اللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي. اللّٰهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيَّ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِيْنِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي. وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

[157] หมายถึง การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ที่มันได้เรียกร้องเชิญชวน

9. ท่านนบี ﷺ ไม่เคยละทิ้งดุอาอ์เหล่านี้เมื่อท่านอยู่ในยามเช้าและยามเย็น :

"อัลลอฮุมมะ อินนีอัสอะลุกัลอาฟิยะตะฟิดดุนยาวัลอาคิเราะฮ์ อัลลอฮุมมะอินนีอัสอะลุกัลอัฟวะวัลอาฟิยะตะ ฟีดีนีวะดุนยายะวะอะฮ์ลีวะมาลี อัลลอฮุมมัสตุรเอาร็อตี วะอามินร็อวอาตี อัลลอฮุมมะห์ฟัซนี มินบัยนิยะดัยยะ วะมินค็อลฟี วะอันยะมีนี วะอันชิมาลี วะมินเฟากี วะอะอูซุบิอะเซาะมะติกะอันอุฆตาละมินตะห์ตี"

"โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งความปลอดภัยในโลกดุนยานี้และโลกหน้า โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งการอภัยโทษและความปลอดภัยในศาสนาของข้าพระองค์ ในโลกดุนยานี้ของข้าพระองค์ ความปลอดภัยในครอบครัวของข้าพระองค์ และทรัพย์สินของข้าพระองค์ โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงปกปิดสิ่งที่น่าอับอายของข้าพระองค์ และทรงทำให้ข้าพระองค์ปลอดภัยจากความหวาดกลัว[158]

โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงปกป้องข้าพระองค์จากเบื้องหน้าของข้าพระองค์ จากข้างหลังของข้าพระองค์ จากทางขวาของข้าพระองค์ จากทางซ้ายของข้าพระองค์ และจากทางด้านบนของข้าพระองค์ และข้าพระองค์ขอความคุ้มครองด้วยความยิ่งใหญ่ของพระองค์ที่จะถูกทำร้ายจากทางด้านใต้ของข้าพระองค์[159]" (บันทึกโดยอะหมัด)

١٠- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «سَيِّدُ الِاسْتِغْفَارِ أَنْ تَقُولَ : اللّٰهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ. أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ. أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ. وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ». قَالَ : «وَمَنْ قَالَهَا مِنَ النَّهَارِ مُوقِنًا بِهَا، فَمَاتَ مِنْ يَوْمِهِ قَبْلَ أَنْ يُمْسِيَ؛ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ. وَمَنْ قَالَهَا مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُوقِنٌ بِهَا، فَمَاتَ قَبْلَ أَنْ يُصْبِحَ؛ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

10. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ผู้นำของการขออภัยโทษ[160] คือการที่ท่านกล่าวว่า :**

[158] อัรเราวฺอ์ (الروع) หมายถึง : ความหวาดหวั่น

[159] หมายถึง : การที่ฉันวิบัติด้วยธรณีสูบ

[160] การขออภัยโทษ (อิซติฆฟาร) มีหลายสำนวน เช่น ((أَسْتَغْفِرُ اللهَ)) , ((رَبِّ اغْفِرْ لِي)) , ((غُفْرَانَكَ)) และสำนวนการขออภัยโทษที่ประเสริฐที่สุด คือ สำนวนที่ปรากฏในหะดีษบทนี้

‘อัลลอฮุมมะ อันตะร็อบบี ลาอิลาฮะอิลลาอันตะ เคาะลักตะนี วะอะนะอับดุกะ วะอะนะ อะลาอะฮ์ดิกะ วะวะอ์ดิกะ มัสตะเฏาะอ์ตุ อะอูซุบิกะ มินชัรริมาเศาะนะอ์ตุ อุบูอุละกะ บิเนียะอ์มะติกะอะลัยยะ วะอะบูอุละกะบิซันบี ฟัฆฟิรลี ฟะอินนะฮูลายัฆฟิรุซซุนูบะ อิลลาอันตะ’

‘โอ้อัลลอฮ์ พระองค์คือพระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ พระองค์ทรงสร้างข้าพระองค์ และข้าพระองค์เป็นบ่าวของพระองค์ ข้าพระองค์อยู่บนพันธสัญญาของพระองค์และสัญญาของพระองค์เท่าที่ข้าพระองค์สามารถ ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากความชั่วร้ายของสิ่งที่ข้าพระองค์ได้กระทำ ข้าพระองค์สำนึก[161] ต่อพระองค์ถึงความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อข้าพระองค์ และข้าพระองค์ยอมรับต่อพระองค์ถึงความผิดของข้าพระองค์ ดังนั้นขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ข้าพระองค์ด้วย เพราะแท้จริงไม่มีผู้ใดอภัยโทษความผิดได้นอกจากพระองค์’”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“และผู้ใดกล่าวถ้อยคำนี้ในเวลากลางวันด้วยความเชื่อมั่นต่อถ้อยคำนี้ แล้วเขาตายในวันนั้นก่อนที่จะถึงเวลาเย็น เขาจะเป็นหนึ่งในชาวสวรรค์ และผู้ใดกล่าวถ้อยคำนี้ในเวลากลางคืนโดยที่เขาเชื่อมั่นต่อถ้อยคำนี้ แล้วเขาตายก่อนที่จะถึงเวลาเช้า เขาก็เป็นหนึ่งในชาวสวรรค์”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

١١- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَالَ - حِينَ يُصْبِحُ وَحِينَ يُمْسِي - : سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، مِئَةَ مَرَّةٍ، لَمْ يَأْتِ أَحَدٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ؛ إِلَّا أَحَدٌ قَالَ مِثْلَ مَا قَالَ، أَوْ زَادَ عَلَيْهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

11. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าว – เมื่ออยู่ในยามเช้าและยามเย็น - ว่า :**

‘ซุบฮานัลลอฮิวะบิฮัมดิฮี’

‘มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์และด้วยการสรรเสริญต่อพระองค์’ หนึ่งร้อยครั้ง จะไม่มีผู้ใดนำสิ่งใดมาในวันกิยามะฮ์ที่จะประเสริฐไปกว่าสิ่งที่เขาได้นำมา นอกจากผู้ที่กล่าวเหมือนกับที่เขากล่าว หรือกล่าวเพิ่มมากกว่านั้น” (บันทึกโดยมุสลิม)

١٢- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَالَ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. - مِئَةَ مَرَّةٍ إِذَا أَصْبَحَ، وَمِئَةَ مَرَّةٍ إِذَا أَمْسَى - ؛ لَمْ

[161] หมายถึง ฉันยอมรับ

يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلَ مِنْهُ، إِلَّا مَنْ قَالَ أَفْضَلَ مِنْ ذٰلِكَ». (رَوَاهُ النَّسَائِيُّ فِي عَمَلِ اليَوْمِ وَاللَّيْلَةِ).

12. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าวว่า :**

‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮุลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุวะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร’

‘ไม่มีพระเจ้าที่คู่ควรแก่การอิบาดะฮ์อื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง’ - หนึ่งร้อยครั้งเมื่ออยู่ในยามเช้า และหนึ่งร้อยครั้งเมื่ออยู่ในยามเย็น – จะไม่มีผู้นำสิ่งใดที่จะประเสริฐไปกว่าเขามา นอกจากผู้ที่กล่าวมากกว่านั้น” (บันทึกโดยอันนะซาอีย์ ใน “อะมะลุล เยามิ วัลลัยละฮ์”)

[59]

การขอความคุ้มครองแก่ลูกหลาน

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، وَيَقُولُ : «إِنَّ أَبَاكُمَا كَانَ يُعَوِّذُ بِهَا إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ : أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّةِ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ท่านนบี ﷺ เคยอ่านบทดุอาอ์ขอความคุ้มครองให้แก่ฮะซัน และฮุซัยน์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا[162] และกล่าวว่า : **“แท้จริงบิดาของพวกท่านทั้งสอง**[163] **เคยขอความคุ้มครองด้วยดุอาอ์บทนี้ ให้แก่อิสมาอีลและอิสหากด้วยดุอาอ์บทนี้ :**

‘อะอูซุบิกะลิมาติลลาฮิตตามมะฮ์ มินกุลลิชัยฏอนินวะฮามมะฮ์ วะมินกุลลิอัยนินลามมะฮ์’

‘ฉันขอความคุ้มครองด้วยถ้อยคำของอัลลอฮ์ที่สมบูรณ์ จากชัยฏอนทุกตน สัตว์มีพิษและจากทุกสายตาที่มองด้วยความอิจฉา[164]**’”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

[162] ไม่มีเงื่อนไขว่าจะต้องกล่าวบทขอความคุ้มครองนี้แก่บุตรหลานหรือญาติใกล้ชิดเท่านั้น สามารถกล่าวแก่ผู้อื่นที่เป็นเครือญาติห่างไกล และนับว่าใช้ได้ที่จะกล่าวแก่ผู้ที่ไม่ใช่เด็ก เช่น ภรรยา มารดา หรือคนอื่น ๆ

[163] หมายถึง ท่านนบีอิบรอฮีม عَلَيْهِ السَّلَامُ

[164] หมายถึง สายตาอิจฉาที่เป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งเลวร้าย

บทรำลึกทั่วไป

[60]

ตัสเบียห์และตะห์มีด[165]

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ قَالَ : سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ؛ غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْـجَـنَّـةِ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าวว่า :**

‘ซุบฮานัลลอฮิลอะซีมิวะบิฮัมดิฮี’

‘มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่และด้วยการสรรเสริญของพระองค์’ ต้นอินทผลัมจะถูกปลูกให้แก่เขาในสวรรค์” (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

٢- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ قَالَ : سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي يَوْمٍ مِئَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าวว่า :**

‘ซุบฮานัลลอฮิวะบิฮัมดิฮี’

‘มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์และด้วยการสรรเสริญของพระองค์’ ในหนึ่งวัน หนึ่งร้อยครั้ง ความผิดต่าง ๆ ของเขาจะถูกลบล้าง ถึงแม้ว่ามันจะมากดั่งฟองของน้ำทะเลก็ตาม” (มุตตะฟะกุน อะลัยฮ์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللهِ أَرْبَعٌ : سُبْحَانَ اللهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ، وَاللهُ أَكْبَرُ، لَا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“คำพูดที่อัลลอฮ์ทรงรักมากที่สุดมีสี่ถ้อยคำ :**

‘ซุบฮานัลลอฮ์ (มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์)’ ‘อัลฮัมดุลิลลาฮ์ (การสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์)’ ‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์)’ และ **‘อัลลอฮุ**

[165] ตัสเบียห์ คือ การกล่าว“سُبْحَانَ اللهِ (ซุบฮานัลลอฮ์)” ความหมาย คือ “มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์” ส่วนตะห์มีด คือ การกล่าว “الْحَمْدُ لِلَّهِ (อัลฮัมดุลิลลาฮ์)” ความหมาย คือ “การสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์”-ผู้แปล

อักบัร (อัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่)’ ไม่ถือเป็นโทษภัยใด ๆ แก่ท่านไม่ว่าท่านจะเริ่มด้วยคำไหนก่อน” (บันทึกโดยมุสลิม)

٤ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ : سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

4. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“สองคำที่เบาบนลิ้น แต่หนักในตาชั่ง (แห่งความดี) และเป็นที่รัก ณ ที่พระผู้ทรงเมตตา :**

‘ซุบฮานัลลอฮิวะบิฮัมดิฮี ซุบฮานัลลอฮิลอะซีม’

‘มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์และด้วยการสรรเสริญต่อพระองค์ มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่’” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٥ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ ؟» فَسَأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِهِ : كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةٍ ؟ قَالَ : «يُسَبِّحُ مِئَةَ تَسْبِيحَةٍ؛ فَيُكْتَبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ، أَوْ يُحَطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

5. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านไม่สามารถที่จะได้รับความดีหนึ่งพันความดีทุกวันหรือ ?”**

คนหนึ่งในหมู่ผู้คนที่นั่งอยู่กับท่านนบีถามว่า : “เราจะได้รับหนึ่งพันความดีได้อย่างไรครับ ?”

ท่านนบีตอบว่า : “เขากล่าวตัสเบียห์ (ซุบฮานัลลอฮ์) หนึ่งร้อยครั้ง ก็จะถูกบันทึกให้แก่เขาหนึ่งพันความดี หรือถูกลบล้างจากเขาหนึ่งพันความผิด” (บันทึกโดยมุสลิม)

٦ - عَنْ جُوَيْرِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ خَرَجَ مِنْ عِنْدِهَا بُكْرَةً حِينَ صَلَّى الصُّبْحَ، وَهِيَ فِي مَسْجِدِهَا، ثُمَّ رَجَعَ بَعْدَ أَنْ أَضْحَى، وَهِيَ جَالِسَةٌ، فَقَالَ : «مَا زِلْتِ عَلَى الْحَالِ الَّتِي فَارَقْتُكِ عَلَيْهَا ؟» قَالَتْ : نَعَمْ. قَالَ: «لَقَدْ قُلْتُ بَعْدَكِ أَرْبَعَ كَلِمَاتٍ - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - ، لَوْ وُزِنَتْ بِمَا قُلْتِ مُنْذُ الْيَوْمِ لَوَزَنَتْهُنَّ : سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

6. จากญุวัยริยะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ว่าท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ออกไปจากบ้านของนางในตอนเช้า[166] หลังจากที่ท่านได้ละหมาดศุบห์ ขณะที่นางอยู่ในที่ละหมาดของนาง[167] แล้วท่านกลับมาหลังจาก เวลาสาย[168] และนางยังคงนั่งอยู่ (ที่เดิม)

ท่านนบีจึงกล่าวว่า : **“เธอยังคงอยู่ในสภาพที่ฉันจากเธอไปหรือ ?”**

นางตอบว่า : ใช่ค่ะ

ท่านกล่าวว่า : **“ฉันได้กล่าวหลังจากเธอไปสี่ถ้อยคำ – เป็นจำนวนสามครั้ง - หากชั่งน้ำหนักกับสิ่งที่เธอกล่าวมาตลอดวันนี้ สิ่งที่ฉันกล่าวมันจะหนักกว่า :**

‘ซุบฮานัลลอฮิวะบิฮัมดิฮี อะดะดะค็อลกิฮี วะริฎอนัฟซิฮี วะซินะตะอัรชิฮี วะมิดาดะกะลิมาติฮี’

‘มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์และด้วยการสรรเสริญของพระองค์ จำนวนเท่ากับสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง เท่ากับความพอพระทัยของพระองค์ เท่ากับน้ำหนักบัลลังก์ของพระองค์ และจำนวนเท่ากับหมึกที่ใช้เขียนถ้อยคำของพระองค์’”[169] (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[166] หมายถึง ช่วงต้นของยามเช้า

[167] หมายถึง สถานที่ละหมาดของนางในบ้าน

[168] หมายถึง เข้าสู่เวลาสาย

[169] หมายถึง ในปริมาณที่เท่าเทียมกับถ้อยคำของพระองค์ในด้านจำนวนและความมาก (ซึ่งถ้อยคำของอัลลอฮ์ไม่มีที่สิ้นสุด จึงให้ความหมายบ่งชี้ถึงความมากมาย-ผู้แปล)

[61]

ตะฮ์ลีล[170]

١- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَالَ : لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، فِي يَوْمٍ مِئَةَ مَرَّةٍ، كَانَتْ لَهُ عَدْلَ عَشْرِ رِقَابٍ، وَكُتِبَتْ لَهُ مِئَةُ حَسَنَةٍ، وَمُحِيَتْ عَنْهُ مِئَةُ سَيِّئَةٍ، وَكَانَتْ لَهُ حِرْزًا مِنَ الشَّيْطَانِ يَوْمَهُ ذٰلِكَ حَتَّى يُمْسِيَ، وَلَمْ يَأْتِ أَحَدٌ بِأَفْضَلَ مِمَّا جَاءَ بِهِ؛ إِلَّا رَجُلٌ عَمِلَ أَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าวว่า :**

‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร’

‘ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง’ ในหนึ่งวันหนึ่งร้อยครั้ง มันเท่ากับการปลดปล่อยทาสสิบคน[171] จะถูกบันทึกให้แก่เขาหนึ่งร้อยความดี จะถูกลบล้างจากเขาหนึ่งร้อยความชั่ว มันจะเป็นเกราะป้องกัน[172]จากชัยฏอนในวันนั้นจนกระทั่งถึงเวลาเย็น และไม่มีผู้ใดมาด้วยสิ่งที่ประเสริฐกว่าสิ่งที่เขานำมา นอกจากคนคนหนึ่งที่ทำมากกว่านั้น” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَالَ : لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مِرَارٍ، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَةَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้ใดกล่าวว่า :**

---

[170] ตะฮ์ลีล คือ การกล่าว “لَا إِلٰهَ إِلَّا الله (ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์)” ความหมาย คือ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว-ผู้แปล

[171] หมายถึง เขาจะได้รับผลบุญเหมือนกับการปลดปล่อยทาสสิบคน

[172] หมายถึง การปกป้อง

‘ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์ วะห์ดะฮูลาชะรีกะละฮ์ ละฮุลมุลกุ วะละฮุลฮัมดุ วะฮุวะอะลากุลลิชัยอินเกาะดีร’

‘ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ไม่มีภาคีใด ๆ สำหรับพระองค์ อำนาจการปกครองเป็นของพระองค์ การสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงมีความสามารถเหนือทุกสิ่ง’ สิบครั้ง เขานั้นเสมือนกับผู้ที่ปลดปล่อยทาสสี่คนจากลูกหลานของอิสมาอีล[173]” (บันทึกโดยมุสลิม)

[173] ที่เจาะจงพวกเขา เนื่องจากความประเสริฐของพวกเขาเหนือผู้อื่น

[62]

เฮาเกาะละฮ์[174]

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَلِمَةٍ هِيَ كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ ؟ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ฉันจะไม่ชี้แนะแก่ท่านถึงคำพูดหนึ่งที่เป็นขุมทรัพย์หนึ่งจากบรรดาขุมทรัพย์ของสวรรค์หรือ ?**[175]

‘ลาเฮาละวะลากูวะตะอิลลาบิลลาฮ์’

‘ไม่มีความสามารถและพลังใด ๆ นอกจากด้วยอัลลอฮ์’ ” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[174] เฮาเกาะละฮ์ หมายถึง การกล่าว “لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ (ลาเฮาละวะลากูวะตะอิลลาบิลลาฮ์)” ความหมาย คือ ไม่มีความสามารถและพลังใด ๆ นอกจากด้วยอัลลอฮ์

[175] หมายถึง เป็นผลตอบแทนอันมีคุณค่าที่ถูกเก็บรักษาเอาไว้ให้ในสวรรค์แก่ผู้ที่กล่าวเฮาเกาะละฮ์

[63]

การขออภัยโทษและเตาบะฮ์

١- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللهَ فِي الْيَوْمِ - مِئَةَ مَرَّةٍ - ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า: **“แท้จริงฉันขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ในหนึ่งวัน – หนึ่งร้อยครั้ง - ”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَا مِنْ رَجُلٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا، فَيَتَوَضَّأُ، فَيُحْسِنُ الْوُضُوءَ، ثُمَّ يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ، فَيَسْتَغْفِرُ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ؛ إِلَّا غَفَرَ لَهُ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ไม่มีชายคนใดที่ทำความผิด แล้วเขาอาบน้ำละหมาด โดยทำการอาบน้ำละหมาดอย่างดี แล้วละหมาดสองร็อกอะฮ์ แล้วขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ นอกจากพระองค์จะทรงอภัยโทษให้แก่เขา”** (บันทึกโดยอะหมัด)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «يَا أَيُّهَا النَّاسُ، تُوبُوا إِلَى اللهِ؛ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ - مِئَةَ مَرَّةٍ - ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“โอ้มนุษย์ทั้งหลาย จงกลับตัว (เตาบะฮ์) ต่ออัลลอฮ์เถิด เพราะแท้จริงฉันกลับตัวต่อพระองค์**[176] **ในหนึ่งวัน – หนึ่งร้อยครั้ง - ”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[176] หมายถึง โดยการกล่าวว่า : “رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ (ร็อบบิฆฟิรลี วะตุบอะลัยยะ อินนะกะอันตัตเตาวาบุรเราะฮีม)” ความหมาย คือ โอ้พระผู้ทรงอภิบาลของข้าพระองค์ ได้โปรดอภัยโทษแก่ข้าพระองค์ ได้โปรดตอบรับการกลับตัวของข้าพระองค์ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงให้อภัยยิ่ง ผู้ทรงเมตตายิ่ง

สายลมและน้ำฝน

[64]

เมื่อลมพัดแรง

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا عَصَفَتِ الرِّيحُ، قَالَ : «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا فِيْهَا، وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ مَا فِيْهَا، وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

เมื่อลมพัดแรง[177] ท่านนบี ﷺ จะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะอินนีอัสอะลุกะค็อยเราะฮา วะค็อยเราะมาฟีฮา วะค็อยเราะมาอุรซิลัตบิฮี วะอะอูซุบิกะมินชัรริฮา วะชัรริมาฟีฮา วะชัรริมาอุรซิลัตบิฮี”

“โอ้อัลลอฮ์ แท้จริงข้าพระองค์ขอต่อพระองค์ซึ่งความดีของมัน ความดีของสิ่งที่อยู่ในมัน และความดีของสิ่งที่มันถูกส่งมาด้วย และข้าพระองค์ขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากความชั่วร้ายของมัน ความชั่วร้ายของสิ่งที่อยู่ในมัน และความชั่วร้ายของสิ่งที่มันถูกส่งมาด้วย” (บันทึกโดยมุสลิม)

[177] หมายถึง พัดอย่างรุนแรง

[65]

เมื่อฝนตก

١- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا رَأَى الْمَطَرَ، قَالَ : «اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. เมื่อท่านนบี ﷺ เห็นฝนตก ท่านจะกล่าวว่า :

“อัลลอฮุมมะศ็อยยิบันนาฟิอัน”

“โอ้อัลลอฮ์ (ขอให้เป็น) น้ำฝน[178] ที่มีประโยชน์” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «قَالَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ : أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ : فَأَمَّا مَنْ قَالَ : مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللهِ وَرَحْمَتِهِ؛ فَذٰلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ. وَأَمَّا مَنْ قَالَ : مُطِرْنَا بِنَوْءِ كَذَا وَكَذَا؛ فَذٰلِكَ كَافِرٌ بِي مُؤْمِنٌ بِالْكَوْكَبِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“อัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ ตรัสว่า : “เช้านี้บ่าวของข้ามีทั้งผู้ศรัทธาต่อข้าและผู้ปฏิเสธ : ผู้ที่กล่าวว่า :**

‘มุฏิรนาบิฟัฎลิลลาฮิวะเราะห์มะติฮี’

‘เราได้รับฝนด้วยความโปรดปรานของอัลลอฮ์และความเมตตาของพระองค์’ คนนั้นเป็นผู้ศรัทธาต่อข้าและเป็นผู้ปฏิเสธต่อดวงดาว

ส่วนผู้ที่กล่าวว่า ‘เราได้รับฝนด้วยดาวนั้นดาวนี้’[179] คนนั้นเป็นผู้ปฏิเสธต่อข้าและเป็นผู้ศรัทธาต่อดวงดาว”” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[178] หมายถึง ฝนที่ตกหนัก

[179] หมายถึง ฝนตกเพราะจักรราศีนั้นนี้

ได้ยินเสียงไก่ขัน และเสียงร้องของลา

[66]

เมื่อได้ยินเสียงไก่ขันและเสียงร้องของลา

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ، فَاسْأَلُوا اللهَ مِنْ فَضْلِهِ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا. وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ، فَتَعَوَّذُوْا بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อพวกท่านได้ยินเสียงขันของไก่ จงขอต่ออัลลอฮ์จากความโปรดปรานของพระองค์ เพราะมันเห็นมลาอิกะฮ์ และเมื่อพวกท่านได้ยินเสียงร้องของลา จงขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากชัยฏอน เพราะมันเห็นชัยฏอน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

บทรำลึกในวาระอื่น ๆ

[67]

ผู้หยุดพำนัก

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ نَزَلَ مَنْزِلًا، ثُمَّ قَالَ : أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ؛ لَمْ يَضُرُّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهِ ذَٰلِكَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดพำนักในที่พักแห่งหนึ่งแล้วกล่าวว่า :**

‘อะอูซุบิกะลิมาติลลาฮิตตามมาติมินชัรริมาเคาะลัก’

‘ฉันขอความคุ้มครองด้วยถ้อยคำของอัลลอฮ์อันสมบูรณ์จากความชั่วร้ายของสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง’ จะไม่มีสิ่งใดทำอันตรายแก่เขาจนกว่าเขาจะออกเดินทางจากที่พักนั้น[180]” (บันทึกโดยมุสลิม)

[180] หมายึง สถานที่หนึ่งสถานที่ใด

[68]

คำกล่าวของผู้ที่รักคนหนึ่งเพื่ออัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ

قَالَ أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : كُنْتُ جَالِسًا عِنْدَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ مَرَّ رَجُلٌ، فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ : يَا رَسُولَ اللهِ، إِنِّي لَأُحِبُّ هٰذَا الرَّجُلَ. قَالَ : «هَلْ أَعْلَمْتَهُ ذٰلِكَ ؟» قَالَ : لَا. فَقَالَ : «قُمْ فَأَعْلِمْهُ». قَالَ : فَقَامَ إِلَيْهِ، فَقَالَ : يَا هٰذَا، وَاللهِ إِنِّي لَأُحِبُّكَ فِي اللهِ. قَالَ : أَحَبَّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ. (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

อะนัส บิน มาลิก رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ เล่าว่า : “ฉันนั่งอยู่กับท่านเราะซูล صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ เมื่อชายคนหนึ่งเดินผ่านมา ชายคนหนึ่งในกลุ่มจึงกล่าวว่า : ‘ท่านเราะซูลครับ แท้จริงฉันรักชายคนนี้’

ท่านเราะซูลกล่าวว่า : **“ท่านได้แจ้งให้เขาทราบหรือไม่ ?”**

เขาตอบว่า : ‘ไม่ครับ’

ท่านจึงกล่าวว่า : **“จงลุกขึ้นและแจ้งให้เขาทราบ””**

เขา (อะนัส) เล่าว่า : “เขาจึงลุกขึ้นไปหาชายคนนั้นและกล่าวว่า : ‘นี่ท่าน **ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ แท้จริงฉันรักท่านเพื่ออัลลอฮ์**’

ชายคนนั้นตอบว่า : **‘ขอให้พระผู้ที่ท่านรักฉันเพื่อพระองค์ทรงรักท่านด้วยเช่นกัน’**” (บันทึกโดยอะหมัด)

[69]

เมื่อพบเห็นความโปรดปรานปรากฏที่ผู้อื่น

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ أَخِيهِ مَا يُعْجِبُهُ؛ فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبَرَكَةِ». (رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเห็นสิ่งที่ทำให้เขาประทับใจจากพี่น้องของเขาก็จงขอความจำเริญให้แก่พี่น้องของเขาคนนั้น”** (บันทึกโดยอิบนุมาญะฮ์)

[70]

เมื่อรู้สึกชอบใจหรือประทับใจ

١- يَقُولُ : «سُبْحَانَ اللهِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบีกล่าวว่า :

“ซุบฮานัลลอฮ์”

“มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮ์” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢- يَقُولُ : «اللهُ أَكْبَرُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบีกล่าวว่า :

“อัลลอฮุอักบัร”

“อัลลอฮ์ทรงยิ่งใหญ่ที่สุด” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[71]

เมื่อจามและตอบรับคำกล่าวเมื่อจาม

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ، فَلْيَقُلْ : الْحَمْدُ لِلّٰهِ. وَلْيَقُلْ لَهُ أَخُوهُ - أَوْ : صَاحِبُهُ - : يَرْحَمُكَ اللهُ. فَإِذَا قَالَ لَهُ : يَرْحَمُكَ اللهُ، فَلْيَقُلْ : يَهْدِيكُمُ اللهُ، وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านจาม ก็จงกล่าวว่า :**

‘อัลฮัมดุลิลลาฮ์’

‘การสรรเสริญเป็นของอัลลอฮ์’

และให้พี่น้องของเขา - หรือ: เพื่อนของเขา - กล่าวว่า :

‘ยัรฮะมุกัลลอฮ์’

‘ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาท่าน’

และเมื่อเขากล่าวแก่เขาว่า ‘*ยัรฮะมุกัลลอฮ์*’ ก็จงกล่าวว่า :

‘ยะฮ์ดีกุมุลลอฮ์ ว่ายุศลิฮุบาละกุม’

‘ขออัลลอฮ์ทรงนำทางพวกท่าน และทรงทำให้สภาพของพวกท่านดีขึ้น[181]’” (บันทึกโดย บุคอรีย์)

[181] หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของพวกท่าน

[72]

เมื่อโกรธ

اِسْتَبَّ رَجُلَانِ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ، فَجَعَلَ أَحَدُهُمَا يَغْضَبُ وَيَحْمَرُّ وَجْهُهُ، فَنَظَرَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ، فَقَالَ : «إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً لَوْ قَالَهَا لَذَهَبَ عَنْهُ مَا يَجِدُ : أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ชายสองคนด่าทอกัน[182] ต่อหน้าท่านนบี ﷺ คนหนึ่งในพวกเขาเริ่มโกรธและใบหน้าของเขาแดงก่ำ ท่านนบี ﷺ มองเขาและกล่าวว่า : **“แท้จริงฉันรู้จักคำพูดหนึ่ง หากเขากล่าวมัน สิ่งที่เขารู้สึกอยู่ก็จะหายไป :**

‘อะอูซุบิลลาฮิมินัชชัยฏอนิรเราะญีม’

‘ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์จากชัยฏอนที่ถูกสาปแช่ง’” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[182] หมายถึง เกิดการด่าทอขึ้นระหว่างพวกเขา

[73]

ดุอาอ์ให้แก่ผู้ที่ทำความดี

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفًا فَكَافِئُوهُ، فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا مَا تُكَافِئُونَهُ فَادْعُوا لَهُ حَتَّى تَرَوْا أَنَّكُمْ قَدْ كَافَأْتُمُوهُ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดทำความดีแก่พวกท่านก็จงตอบแทนเขาให้เท่าเทียม หากพวกท่านไม่พบสิ่งที่จะตอบแทนเขาให้เท่าเทียมได้ ก็จงขอดุอาอ์ให้แก่เขา จนกว่าพวกท่านจะเห็นว่าพวกท่านได้ตอบแทนเขาอย่างเท่าเทียมแล้ว”** (บันทึกโดยอบูดาวุด)

[74]

คำกล่าวลบล้างความผิดในวงพูดคุย

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ جَلَسَ فِي مَجْلِسٍ، فَكَثُرَ فِيهِ لَغَطُهُ، فَقَالَ - قَبْلَ أَنْ يَقُومَ مِنْ مَجْلِسِهِ ذٰلِكَ - : سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ، وَأَتُوبُ إِلَيْكَ؛ إِلَّا غُفِرَ لَهُ مَا كَانَ فِي مَجْلِسِهِ ذٰلِكَ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดนั่งในวงพูดคุยแล้วมีคำพูดไร้สาระ[183] มากมายในนั้น แล้วเขากล่าว - ก่อนที่จะลุกจากที่ประชุมนั้น - ว่า :**

‘ซุบฮานะกัลลอฮุมมะวะบิฮัมดิกะ อัชฮะดุอันลาอิลาฮะอิลลาอันตะ อัสตัฆฟิรุกะ วะอะตูบุอิลัยก์’

‘มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ โอ้อัลลอฮ์ และด้วยการสรรเสริญต่อพระองค์ ฉันขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากพระองค์ ฉันขออภัยโทษต่อพระองค์ และฉันสำนึกผิดกลับตัวสู่พระองค์’ นอกจากเขาจะได้รับการอภัยโทษสำหรับสิ่งที่เกิดขึ้นในที่ประชุมนั้น” (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

[183] หมายถึง คำพูดที่ไม่เป็นประโยชน์

หมวด : มารยาท

สิทธิของอัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ

[75]

ความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ

١- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى : أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي؛ تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“อัลลอฮ์ผู้ทรงจำเริญและสูงส่งตรัสว่า ‘ฉันเป็นผู้ที่เพียงพอกับบรรดาภาคีมากที่สุด ผู้ใดที่กระทำการงานโดยตั้งภาคีต่อฉันกับสิ่งอื่น ฉันจะละทิ้งเขาและการตั้งภาคีของเขา’”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «أَيُّهَا النَّاسُ، إِيَّاكُمْ وَشِرْكَ السَّرَائِرِ». قَالُوا : يَا رَسُوْلَ اللهِ، وَمَا شِرْكُ السَّرَائِرِ ؟ قَالَ : «يَقُومُ الرَّجُلُ فَيُصَلِّي، فَيُزَيِّنُ صَلَاتَهُ جَاهِدًا لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ النَّاسِ إِلَيْهِ، فَذٰلِكَ شِرْكُ السَّرَائِرِ». (رَوَاهُ ابْنُ خُزَيْمَةَ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“โอ้มนุษย์ทั้งหลาย พวกท่านจงระวังการตั้งภาคีที่ซ่อนเร้น”**

พวกเขากล่าวว่า : ‘ท่านเราะซูลครับ การตั้งภาคีที่ซ่อนเร้นคืออะไรครับ ?’

ท่านเราะซูลกล่าวว่า : **“ชายคนหนึ่งยืนขึ้นละหมาด แล้วเขาประดับประดาการละหมาดของเขาอย่างพยายามเพราะเห็นว่าผู้คนมองมาที่เขา นั่นคือการตั้งภาคีที่ซ่อนเร้น”** (บันทึกโดยอิบนุคุซัยมะฮ์)

[76]

การสำนึกถึงความรอบรู้และการมองเห็นของอัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ : «اِتَّقِ اللهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

ท่านนบี صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ท่านจงยำเกรงอัลลอฮ์ไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ใด จงติดตามความชั่วด้วยความดี มันจะลบล้างความชั่วนั้น และจงปฏิบัติต่อผู้คนด้วยมารยาทที่ดีงาม[184]”** (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

---

[184] หมายถึง จงใช้มารยาทที่ดีกับพวกเขา

[77]

ดุอาอ์

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «يُسْتَجَابُ لِأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ، يَقُولُ : دَعَوْتُ، فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِي». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ดุอาอ์จะถูกตอบรับสำหรับคนหนึ่งจากพวกท่าน ตราบใดที่เขาไม่รีบเร่ง โดยเขากล่าวว่า ‘ฉันขอแล้ว แต่ยังไม่ถูกตอบรับเสียที’”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[78]

การสร้างรูป

١ - عَنْ أَبِي جُحَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : «لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُصَوِّرَ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. จากอบูญุฮัยฟะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ กล่าวว่า : **“ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ สาปแช่งผู้สร้างรูป”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «كُلُّ مُصَوِّرٍ فِي النَّارِ، يَجْعَلُ لَهُ بِكُلِّ صُورَةٍ صَوَّرَهَا نَفْسًا، فَتُعَذِّبُهُ فِي جَهَنَّمَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ทุกคนที่สร้างรูปจะอยู่ในนรก ทุกรูปที่เขาทำขึ้นอัลลอฮ์จะทรงทำให้มันมีชีวิต แล้วมันจะลงโทษเขาในนรกญะฮันนัม”** (บันทึกโดยมุสลิม)

อิบาดะฮ์

[79]

การคลุกคลีอยู่กับอัลกุรอาน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «تَعَاهَدُوا هٰذَا الْقُرْآنَ؛ فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَهُوَ أَشَدُّ تَفَلُّتًا مِنَ الْإِبِلِ فِيْ عُقُلِهَا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านทั้งหลายจงคลุกคลีกับอัลกุรอาน[185] ขอสาบานต่อผู้ที่ชีวิตของมูฮัมหมัดอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ แท้จริงมันหลุดลอยไปได้ง่ายยิ่งกว่าอูฐหลุดจากเชือกผูกของมันเสียอีก[186]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[185] หมายถึง คลุกคลีกับอัลกุรอานโดยการอ่านและท่องจำ

[186] คำว่า العُقُلُ เป็นรูปพหูพจน์ของ العِقَالُ ซึ่งก็คือ เชือกผูก, สายรัด

[80]

ความจำเป็นของการละหมาดญะมาอะฮ์

أَتَى النَّبِيَّ ﷺ رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللهِ، إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَقُودُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ؛ فَسَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ، فَيُصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ؛ فَرَخَّصَ لَهُ. فَلَمَّا وَلَّى، دَعَاهُ، فَقَالَ : «هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلَاةِ ؟». قَالَ : نَعَمْ. قَالَ : «فَأَجِبْ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ชายตาบอดคนหนึ่งมาหาท่านนบี ﷺ และกล่าวว่า : “ท่านเราะซูลครับ ข้าพเจ้าไม่มีผู้นำทางที่จะพาข้าพเจ้าไปยังมัสญิด” เขาจึงขอให้ท่านนบี ﷺ อนุญาตให้เขาละหมาดที่บ้านของเขา ท่านนบีจึงอนุญาตให้เขาละหมาดที่บ้านของเขา เมื่อเขาหันหลังจะกลับ ท่านนบีก็เรียกเขา

และกล่าวว่า : **“ท่านได้ยินเสียงเรียกร้อง (เสียงอะซาน) ให้ไปละหมาดหรือไม่ ?”**

เขาตอบว่า : “ได้ยินครับ”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“ถ้าเช่นนั้นท่านจงตอบรับ”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[81]

การเดินไปมัสญิด

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «**إِذَا أَتَيْتُمُ الصَّلَاةَ؛ فَعَلَيْكُمُ السَّكِينَةُ**». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อพวกท่านมายังการละหมาด จำเป็นที่พวกท่านจะต้องมีความสงบเสงี่ยม[187]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[187] หมายถึง ค่อย ๆ ไป ไม่รีบร้อน

สิทธิของสิ่งอื่น ๆ

[82]

ส่วนหนึ่งจากสิทธิต่าง ๆ ของท่านนบี ﷺ

١- قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْـجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى». قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ، وَمَنْ يَأْبَى ؟! قَالَ : «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْـجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ประชาชาติของฉันทุกคนจะได้เข้าสวรรค์ ยกเว้นผู้ที่ปฏิเสธ”**

พวกเขากล่าวว่า : “ท่านเราะซูลครับ ใครกันครับที่จะปฏิเสธ ?”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“บุคคลใดที่เชื่อฟังฉัน เขาจะได้เข้าสวรรค์ ส่วนบุคคลที่ฝ่าฝืนฉันคือผู้ที่ปฏิเสธ”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ، وَوَلَدِهِ، وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“คนหนึ่งจากพวกท่านจะยังไม่ศรัทธาอย่างสมบูรณ์[188] จนกว่าฉันจะเป็นที่รักยิ่งสำหรับเขามากกว่าบิดาของเขา บุตรของเขา และผู้คนทั้งหมด”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِي، فَلَيْسَ مِنِّي». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดไม่ปรารถนาซุนนะฮ์ของฉัน[189] เขาก็ไม่ใช่พวกของฉัน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٤ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا، فَهُوَ رَدٌّ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

---

[188] หมายถึง การอีหม่านภาคจำเป็น “อีมาน วาญิบ (الإِيمَان الوَاجِب)”

[189] หมายถึง ผินหลังให้ซุนนะฮ์ของฉัน

4. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดกระทำการงานหนึ่งซึ่งไม่มีคำสั่งของเราอยู่บนมัน[190] การงานนั้นก็ถูกปฏิเสธ[191]”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٥ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

5. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดกล่าวเศาะละวาตให้ฉันหนึ่งครั้ง อัลลอฮ์จะทรงกล่าวเศาะละวาตให้เขาอันเนื่องจากการกล่าวนั้นสิบครั้ง”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[190] หมายถึง ไม่ใช่ซุนนะฮ์ของเรา

[191] หมายถึง ไม่ถูกตอบรับ

[83]

การมีความรักต่อเศาะฮาบะฮ์และห้ามด่าทอพวกท่าน رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

١ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้คนที่ดีที่สุดคือคนในยุคของฉัน[192] แล้วคนในยุคที่ถัดจากพวกเขา แล้วคนในยุคที่ถัดจากพวกเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي؛ فَلَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَباً، مَا بَلَغَ مُدَّ أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“พวกท่านอย่าด่าทอบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของฉัน แม้ว่าคนหนึ่งในพวกท่านบริจาคทองเท่าภูเขาอุฮุด ก็ไม่อาจเทียบเท่ากับการบริจาคหนึ่งมุด[193] หรือแม้แต่ครึ่งหนึ่งของมุดจากคนหนึ่งในพวกเขา[194]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[192] คำว่า القَرْنُ หมายถึง คนในแต่ละช่วงเวลา

[193] หนึ่งมุด เท่ากับ สามร้อยกรัมของข้าวบาร์เลย์

[194] คำว่า النَصِيْفُ เป็นคำโบราณหมายถึง النِصْفُ (ครึ่งหนึ่ง)

[84]

การทำดีต่อบิดาและมารดา

١ - جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ : مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي ؟ قَالَ : «أُمُّكَ». قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : «ثُمَّ أُمُّكَ». قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : «ثُمَّ أُمُّكَ». قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : «ثُمَّ أَبُوكَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ﷺ แล้วถามว่า : “ผู้ใดมีสิทธิมากที่สุดที่จะได้รับการปฏิบัติที่ดีจากฉัน ?”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“มารดาของท่าน”**

เขาถามต่อว่า : “แล้วถัดจากนั้นคือใครครับ ?”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“มารดาของท่าน”**

เขาถามต่อว่า : “แล้วถัดจากนั้นคือใครครับ ?”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“มารดาของท่าน”**

เขาถามต่อว่า : “แล้วถัดจากนั้นคือใครครับ ?”

ท่านนบีกล่าวว่า : **“บิดาของท่าน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «أَبَرُّ الْبِرِّ : أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ وُدَّ أَبِيهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การทำดีที่ดีที่สุดคือการที่ชายคนหนึ่งสานต่อการทำดีกับเพื่อนของบิดาเขา[195]”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[195] หมายถึง เพื่อนของบิดาเขา

[85]

เชื่อมสัมพันธ์เครือญาติ

١ – قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดรักที่จะได้รับความกว้างขวางในปัจจัยยังชีพของเขา และได้รับการยืดอายุของเขา ก็จงเชื่อมสัมพันธ์เครือญาติของเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ – قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِئِ، وَلَكِنِ الْوَاصِلُ الَّذِي إِذَا قُطِعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ที่เชื่อมสัมพันธ์ (ที่แท้จริง) ไม่ใช่ผู้ที่ตอบแทนเท่าเทียมกัน แต่ผู้ที่เชื่อมสัมพันธ์คือผู้ที่เมื่อเครือญาติของเขาตัดความสัมพันธ์กับเขา แต่เขาก็ยังเชื่อมสัมพันธ์กับเครือญาตินั้น[196]”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٣ – قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يَدْخُلُ الْـجَنَّةَ قَاطِعُ رَحِمٍ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ที่ตัดความสัมพันธ์กับเครือญาติจะไม่ได้เข้าสวรรค์”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[196] หมายถึง ผู้เชื่อมสัมพันธ์ที่แท้จริงไม่ใช่ผู้ที่เชื่อมสัมพันธ์เมื่อเครือญาติของเขาเชื่อมสัมพันธ์ด้วย แต่ผู้เชื่อมสัมพันธ์อย่างแท้จริง คือผู้ที่เชื่อมสัมพันธ์แม้ว่าเครือญาติของเขาจะตัดความสัมพันธ์

[86]

การให้เกียรติต่อเพื่อนบ้าน

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ؛ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُوَرِّثُهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ญิบรีลยังคงกำชับฉันเกี่ยวกับเพื่อนบ้าน จนฉันคิดว่าเขาจะให้เพื่อนบ้านมีสิทธิในการรับมรดกเสียแล้ว[197]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะฮ์ เขาจงให้เกียรติต่อเพื่อนบ้านของเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะฮ์ เขาอย่าได้ก่อความเดือดร้อนแก่เพื่อนบ้านของเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[197] หมายถึง เขาจะทำให้เพื่อนบ้านมีสิทธิ์รับมรดรจากเพื่อบ้านของเขาได้

[87]

การให้เกียรติต่อแขกผู้มาเยือน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลใดศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะฮ์ เขาจงให้เกียรติต่อแขกของเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[88]

การให้เกียรติยกย่องบรรดาอุละมาอ์และเหล่าคนดี

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّىٰ ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِنَّ اللهَ قَالَ : مَنْ عَادَى لِيْ وَلِـيًّا؛ فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

ท่านนบี صَلَّىٰ ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“แท้จริงอัลลอฮ์ตรัสว่า : “ผู้ใดเป็นศัตรูกับวะลีย์ (ผู้ใกล้ชิด) ของข้า ข้าก็จะประกาศสงครามกับเขา[198]””** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

[198] หมายถึง ข้าได้แจ้งให้ทราบว่า ข้าจะทำสงครามกับมันผู้นั้น

[89]

การให้เกียรติต่อผู้อาวุโส

تَكَلَّمَ رَجُلٌ فِي حَضْرَةِ مَنْ هُوَ أَكْبَرُ مِنْهُ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لِيَبْدَأِ الْأَكْبَرُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَاللَّفْظُ لِمُسْلِمٍ).

ชายคนหนึ่งพูดในวงสนทนาที่มีคนอายุมากกว่าเขาอยู่ด้วย ท่านนบีจึงกล่าวว่า : **“ให้ผู้ที่อายุมากกว่าเริ่มก่อน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ ตามสำนวนของมุสลิม)

[90]

การเยี่ยมคนป่วย

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ عَادَ مَرِيضًا، لَمْ يَزَلْ فِي خُرْفَةِ الْـجَنَّةِ». قِيلَ : يَا رَسُولَ اللهِ، وَمَا خُرْفَةُ الْـجَنَّةِ ؟ قَالَ : «جَنَاهَا». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดเยี่ยมคนป่วย เขาจะยังคงอยู่ในผลไม้ที่รอสุกงอมของสวรรค์”**

มีคนถามว่า : ‘ท่านเราะซูลครับ อะไรคือผลไม้ที่รอสุกงอมของสวรรค์ ?’

ท่านตอบว่า : **“ผลไม้ที่เก็บเกี่ยวได้[199]”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[199] ผู้ที่ไปเยี่ยมผู้ป่วย เขาจะได้รับผลรางวัลตอบแทนประหนึ่งว่าเขากำลังเก็บผลปาล์มในสวนสวรรค์ของพระองค์

ความสะอาด

[91]

มารยาทในการขับถ่าย

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «اِتَّقُوا اللَّعَّانَيْنِ»، قَالُوا : وَمَا اللَّعَّانَانِ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : «الَّذِيْ يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ، أَوْ فِي ظِلِّهِمْ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“จงระวังสองสิ่งที่นำมาซึ่งการสาปแช่ง[200]”**

บรรดาเศาะฮาบะฮ์ถามว่า : “อะไรคือสองสิ่งที่นำมาซึ่งการสาปแช่งหรือครับ ท่านเราะซูล ?”

ท่านนบีตอบว่า : **“ผู้ที่ขับถ่ายบน[201] ทางสัญจรของผู้คน หรือในที่ร่มของพวกเขา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يُمْسِكَنَّ أَحَدُكُمْ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وَهُوَ يَبُولُ، وَلَا يَتَمَسَّحْ مِنَ الْـخَلَاءِ بِيَمِينِهِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“คนหนึ่งจากพวกท่านอย่าจับอวัยวะเพศของเขาด้วยมือขวาในขณะที่เขากำลังปัสสาวะ และอย่าเช็ดทำความสะอาดหลังการขับถ่ายด้วยมือขวา[202]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - مَرَّ النَّبِيُّ ﷺ عَلَى قَبْرَيْنِ، فَقَالَ : «أَمَا إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ فِي كَبِيرٍ؛ أَمَّا أَحَدُهُمَا فَكَانَ يَمْشِي بِالنَّمِيمَةِ، وَأَمَّا الْآخَرُ فَكَانَ لَا يَسْتَتِرُ مِنْ بَوْلِهِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

[200] หมายถึง พฤติกรรมทั้งสองที่นำพามาซึ่งการได้รับคำสาปแช่ง

[201] หมายถึง การถ่ายทุกข์

[202] กล่าวคือ นักวิชาการกล่าวว่า ท่านนบี ﷺ ทรงห้ามการชำระล้างหลังขับถ่ายด้วยมือขวา และห้ามจับอวัยวะเพศด้วยมือขวา โดยไม่ให้ใช้มือขวาในการเช็ดอวัยวะเพศหลังการถ่ายปัสสาวะ เนื่องจากมือขวาใช้สำหรับการกระทำที่มีเกียรติ ไม่ควรใช้ในการกำจัดสิ่งสกปรกหรือการชำระล้าง-ผู้แปล

3. ท่านนบี ﷺ ผ่านไปยังหลุมฝังศพสองหลุมแล้วกล่าวว่า : **“พึงรู้เถิดว่าทั้งสองกำลังถูกลงโทษ ซึ่งทั้งสองไม่ได้ถูกลงโทษในเรื่องใหญ่[203] คนหนึ่งจากทั้งสองมักเดินไปกล่าวยุแยงไป[204] ส่วนอีกคนหนึ่งไม่ปกปิดตัวเองจากปัสสาวะของเขา[205]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[203] หมายถึง การระมัดระวังในเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องใหญ่และเรื่องยากอะไร

204 หมายถึง การถ่ายถอดคำพูดจากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มเพื่อทำลายความสัมพันธ์ระหว่างพวกเขา

[205] หมายถึง ไม่ระมัดระวังในการปัสสาวะ

[92]

ลักษณะของฟิฏเราะฮ์

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «خَمْسٌ مِنَ الْفِطْرَةِ : الْـخِتَانُ، وَالِاسْتِحْدَادُ، وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ، وَنَتْفُ الْإِبْطِ، وَقَصُّ الشَّارِبِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ห้าอย่างจากฟิฏเราะฮ์ (ธรรมชาติดั้งเดิม)[206] ได้แก่ : การขริบ การโกนขนบริเวณอวัยวะเพศ การตัดเล็บ การถอนขนรักแร้ และการตัดหนวด”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ أَنَسٌ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ : «وُقِّتَ لَنَا فِي قَصِّ الشَّارِبِ، وَتَقْلِيمِ الْأَظْفَارِ، وَنَتْفِ الْإِبْطِ، وَحَلْقِ الْعَانَةِ، أَنْ لَا نَتْرُكَ أَكْثَرَ مِنْ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านอะนัส رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ กล่าวว่า : “ได้มีการกำหนดเวลาสำหรับพวกเรา[207] ในการขริบหนวด การตัดเล็บ การถอนขนรักแร้ และการโกนขนบริเวณอวัยวะเพศ ว่าเราจะต้องไม่ปล่อยทิ้งไว้นานเกินกว่าสี่สิบคืน” (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[206] หมายถึง เป็นจิตสำนึกตามธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์

[207] หมายถึง ได้ถูกกำหนดช่วงระยะเวลาหนึ่งสำหรับเรา

[93]

การแปรงฟัน

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ، مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การแปรงฟันเป็นสิ่งที่ทำให้ปากสะอาด และเป็นที่พอพระทัยของพระผู้อภิบาล”** (บันทึกโดยอะหมัด)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي؛ لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“หากไม่เป็นการสร้างความลำบากแก่ประชาชาติของฉัน ฉันคงจะสั่งใช้พวกเขาให้แปรงฟันทุกครั้งที่ละหมาด”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[94]

การจาม

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا عَطَسَ، غَطَّى وَجْهَهُ بِيَدِهِ أَوْ بِثَوْبِهِ، وَغَضَّ بِهَا صَوْتَهُ. (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

เมื่อท่านนบี ﷺ จาม ท่านจะปิดใบหน้าของท่านด้วยมือหรือผ้าของท่าน และลดเสียงของท่านด้วยสิ่งนั้น (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

[95]

การหาว

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «التَّثَاؤُبُ مِنَ الشَّيْطَانِ؛ فَإِذَا تَثَاءَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَرُدَّهُ مَا اسْتَطَاعَ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَالَ : هَا؛ ضَحِكَ الشَّيْطَانُ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การหาวนั้นมาจากชัยฏอน ดังนั้นเมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านหาวก็จงระงับมันเท่าที่สามารถ เพราะเมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านกล่าวว่า “ฮา”** [208] **ชัยฏอนก็จะหัวเราะ”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا تَثَاءَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيُمْسِكْ بِيَدِهِ عَلَى فِيهِ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَدْخُلُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านหาว เขาจงใช้มือของเขาปิดปาก เพราะ (หากไม่ทำเช่นนั้น-ผู้แปล) ชัยฏอนจะเข้าไป”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[208] หมายถึง เสียงหาว

การแต่งกายและภาพลักษณ์

[96]

ชายผ้าที่เลยเกินตาตุ่มเป็นที่ต้องห้าม

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الْإِزَارِ، فَفِي النَّارِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ส่วนที่อยู่ต่ำกว่าตาตุ่มของผ้านุ่งอยู่ในนรก"** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خُيَلَاءَ، لَمْ يَنْظُرِ اللهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ผู้ใดลากชายเสื้อผ้าของเขาด้วยความหยิ่งยโส อัลลอฮ์จะไม่ทรงมองเขาในวันกิยามะฮ์"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[97]

มารยาทการสวมรองเท้า

١ – قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا انْتَعَلَ أَحَدُكُمْ؛ فَلْيَبْدَأْ بِالْيَمِينِ. وَإِذَا نَزَعَ؛ فَلْيَبْدَأْ بِالشِّمَالِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านสวมรองเท้า[209] จงเริ่มด้วยข้างขวา และเมื่อถอดรองเท้า จงเริ่มด้วยข้างซ้าย”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ – قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يَمْشِ أَحَدُكُمْ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ؛ لِيُنْعِلْهُمَا جَمِيعًا، أَوْ لِيَخْلَعْهُمَا جَمِيعًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“คนหนึ่งจากพวกท่านอย่าเดินด้วยรองเท้าข้างเดียว จงสวมทั้งสองข้างพร้อมกัน หรือไม่ก็ถอดทั้งสองข้างพร้อมกัน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[209] หมายถึง เมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านเมื่อต้องการสวมรองเท้า

[98]

การไว้เคราเป็นสิ่งจำเป็น

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «خَالِفُوا الْمُشْرِكِينَ؛ وَفِّرُوا اللِّحَى، وَأَحْفُوا الشَّوَارِبَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านทั้งหลายจงทำให้แตกต่างกับพวกตั้งภาคี พวกท่านจงไว้เครา[210] และจงตัดหนวดให้สั้น[211]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[210] คำว่า وَفِّرُوْا มาจากคำว่า التَوْفِيْرُ คือ การคงไว้ หมายถึง พวกท่านจงปล่อยมันไว้แบบนั้น

[211] หมายถึง จงขจัดส่วนที่เลยจากริมฝีปาก

[99]

การเกาะซะอ์ (โกนผมบางส่วนและไว้บางส่วน)

نَـهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْقَزَعِ. (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ห้ามการเกาะซะอ์[212] (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[212] หมายถึง การโกนผมบางส่วนและไว้อีกบางส่วน

[100]

การต่อผม การสัก และการถอนขนคิ้ว

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَعَنَ اللهُ الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ، وَالْوَاشِمَةَ وَالْمُسْتَوْشِمَةَ». (مُتفقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“อัลลอฮ์ทรงสาปแช่งผู้หญิงที่ต่อผมและผู้หญิงที่ขอให้ต่อผม[213] และผู้หญิงที่สักและผู้หญิงที่ขอให้สัก[214]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ ابْنُ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : «لَعَنَ اللهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ، وَالنَّامِصَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ، وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ، الْمُغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللهِ؛ وَمَا لِي لَا أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ ؟!». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านอิบนุมัสอูด رَضِيَ اللهُ عَنْهُ กล่าวว่า : “อัลลอฮ์ทรงสาปแช่งบรรดาผู้หญิงที่สักและผู้หญิงที่ขอให้สัก ผู้หญิงที่ถอนขนคิ้วและผู้หญิงที่ขอให้ถอนขนคิ้ว ผู้หญิงที่ทำให้ฟันห่างเพื่อความสวยงาม[215] และผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงการสร้างของอัลลอฮ์[216] แล้วฉันจะไม่สาปแช่งผู้ที่ศาสนทูตของอัลลอฮ์สาปแช่งได้อย่างไร ﷺ ?!” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[213] คำว่า الوَصْلُ คือการต่อผมด้วยผมอื่น และรวมถึงการต่อผมเทียม หรือที่รู้จักกันในชื่อ “อัลบารูกะฮ์” และขนตาเทียม

คำว่า الوَاصِلَةُ หมายถึง หญิงที่ต่อผมของสตรีด้วยผมอื่น

และคำว่า المُسْتَوْصِلَةُ หมายถึง ผู้ที่ขอให้มีการต่อผม

[214] คำว่า الوَشْمُ หมายถึง การแทงเข็มลงบนผิวหนัง แล้วใส่สารเข้าไปซึ่งทำให้ผิวหนังเปลี่ยนเป็นสีเขียวคล้ำ และไม่สามารถลบออกได้หลังจากนั้น

และคำว่า الوَاشِمَةُ หมายถึง ผู้ที่ทำการสัก

และคำว่า المُسْتَوْشِمَةُ หมายถึง ผู้ที่ขอให้มีการสัก

[215] คือผู้หญิงที่ตะไบหรือขัดฟันเพื่อทำให้ฟันห่างกัน เพื่อสร้างช่องว่างระหว่างฟัน

[216] กล่าวคือ : บรรดาผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงการสร้างของอัลลอฮ์ด้วยการสัก การขัดฟัน การถอนขนคิ้วและการทำให้ฟันห่างเพื่อความสวยงาม

[101]

การเลียนแบบ

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ؛ فَهُوَ مِنْهُمْ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดเลียนแบบกลุ่มชนใด เขาก็เป็นหนึ่งในกลุ่มชนนั้น”** (บันทึกโดยอบูดาวูด)

٢ - عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : «لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ، وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

2. ท่านอิบนุอับบาส رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا กล่าวว่า : “ท่านเราะซูล ﷺ สาปแช่งผู้ชายที่เลียนแบบผู้หญิง และผู้หญิงที่เลียนแบบผู้ชาย” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

มารยาทการกินและการดื่ม

[102]

มารยาทการกิน

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «يَا غُلَامُ، سَمِّ اللهَ، وَكُلْ بِيَمِينِكَ، وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"โอ้เด็กน้อย จงกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ จงกินด้วยมือขวาของเจ้า และจงกินจากส่วนที่อยู่ใกล้เจ้า"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «كُلُوا فِي الْقَصْعَةِ مِنْ جَوَانِبِهَا، وَلَا تَأْكُلُوا مِنْ وَسَطِهَا، فَإِنَّ الْبَرَكَةَ تَنْزِلُ فِي وَسَطِهَا». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"จงกินจากขอบของถาด[217] และอย่ากินจากตรงกลาง เพราะความจำเริญจะลงมาที่ตรงกลาง"** (บันทึกโดยอะหมัด)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا وَقَعَتْ لُقْمَةُ أَحَدِكُمْ، فَلْيَأْخُذْهَا، فَلْيُمِطْ مَا كَانَ بِهَا مِنْ أَذًى، وَلْيَأْكُلْهَا، وَلَا يَدَعْهَا لِلشَّيْطَانِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"เมื่ออาหารคำหนึ่งของคนหนึ่งในพวกท่านตกลงไป ก็จงหยิบมันขึ้นมา แล้วจงปัด[218] สิ่งสกปรกที่ติดอยู่ออก แล้วจงกินมัน และอย่าทิ้งมันไว้ให้แก่ชัยฏอน"** (บันทึกโดยมุสลิม)

٤ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : «مَا عَابَ رَسُولُ اللهِ ﷺ طَعَامًا قَطُّ؛ إِنِ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ، وَإِنْ كَرِهَهُ تَرَكَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

4. จากอบูฮุร็อยเราะฮ์ رضي الله عنه เล่าว่า : "ท่านเราะซูล ﷺ ไม่เคยตำหนิอาหารใดเลย หากท่านชอบ ท่านจะกิน และหากท่านไม่ชอบ ท่านจะละไว้" (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[217] คำว่า "الْقَصْعَةُ" (ถาด) หมายถึง ภาชนะทรงแบน ขนาดสิบคนรับประทานอิ่ม

[218] หมายถึง จงขจัด

[103]

มารยาทการดื่ม

١ - نَـهَى النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الشُّرْبِ قَائِمًا. (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ ห้ามการดื่มขณะยืน (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - نَـهَى النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ النَّفْخِ فِي الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ. (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

2. ท่านนบี ﷺ ห้ามการหายใจลงในอาหารและเครื่องดื่ม (บันทึกโดยอะหมัด)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِذَا شَرِبَ أَحَدُكُمْ، فَلَا يَتَنَفَّسْ فِي الْإِنَاءِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งจากพวกท่านดื่ม เขาอย่าได้หายใจลงในภาชนะ”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٤ - كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَنَفَّسُ فِي الشَّرَابِ ثَلَاثًا. (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

4. ท่านนบี ﷺ เคยหายใจในการดื่มสามครั้ง[219] (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[219] หมายถึง เมื่อท่านนบีดื่ม ท่านนบีหายใจภายนอกภาชนะสามครั้ง

[104]

เมื่อเสร็จสิ้นจากการกินและการดื่ม

١ - أَمَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ بِلَعْقِ الْأَصَابِعِ وَالصَّحْفَةِ، وَقَالَ : «إِنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ فِي أَيِّهِ الْبَرَكَةُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านเราะซูล ﷺ สั่งให้เลียนิ้วและจาน[220] และกล่าวว่า : **“แท้จริงพวกท่านไม่รู้ว่าความจำเริญอยู่ในส่วนไหนของมัน”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِنَّ اللهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ، أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ، فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا، أَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ، فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“แท้จริงอัลลอฮ์ทรงพอพระทัยต่อบ่าว เมื่อเขากินอาหารหนึ่งมื้อ แล้วเขาสรรเสริญพระองค์ต่ออาหารมื้อนั้น หรือเขาดื่มเครื่องดื่มหนึ่งครั้ง แล้วเขาสรรเสริญพระองค์ต่อเครื่องดื่มนั้น”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[220] หมายถึง ใช้นิ้วกวาดอาหารที่เหลืออยู่ในจานจนหมด จากนั้นให้เลียเศษอาหารที่นิ้วมือ คำว่า “الصَّحْفَةُ” (จาน) หมายถึง ภาชนะทรงแบน ขนาดห้าคนรับประทานอิ่ม

การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

[105]

ถนนหนทาง

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ – أَوْ : بِضْعٌ وَسِتُّونَ – شُعْبَةً. فَأَفْضَلُهَا : قَوْلُ : لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ. وَأَدْنَاهَا : إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ. والْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيْمَانِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การศรัทธามีเจ็ดสิบกว่า[221] (หรือ : หกสิบกว่า) แขนง[222] สาขาที่ประเสริฐที่สุดคือคำกล่าวว่า : ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การสักการะนอกจากอัลลอฮ์ และแขนงที่ต่ำที่สุดคือการนำสิ่งที่เป็นอันตรายออกจากเส้นทาง และความละอายเป็นแขนงหนึ่งของการศรัทธา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ : «إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ بِالطُّرُقَاتِ». قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ، مَا لَنَا بُدٌّ مِنْ مَجَالِسِنَا نَتَحَدَّثُ فِيهَا. قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : «إِذَا أَبَيْتُمْ إِلَّا الْمَجْلِسَ؛ فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ». قَالُوا : وَمَا حَقُّهُ ؟ قَالَ : «غَضُّ الْبَصَرِ، وَكَفُّ الْأَذَى، وَرَدُّ السَّلَامِ، وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ، وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنكَرِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. จากอบูซะอีด อัลคุดรีย์ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ เล่าว่า : “ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านจงระวังการนั่งตามทางสัญจร”**

บรรดาเศาะฮาบะฮ์กล่าวว่า : ‘ท่านเราะซูลครับ พวกเราไม่มีทางเลือกอื่น เราต้องมีสถานที่[223]เพื่อพูดคุยกัน’

---

[221] คำว่า “الْبِضْعُ” (กว่า) หมายถึง จำนวนระหว่างสามถึงเก้า

[222] หมายถึง ประการ

[223] หมายถึง เราไม่อาจขาดจากสถานที่เหล่านี้ไปได้

ท่านเราะซูล ﷺ กล่าวว่า : **“หากท่านยังยืนยันที่จะนั่ง ก็จงให้สิทธิแก่ทางสัญจร”**

บรรดาเศาะฮาบะฮ์กล่าวว่า : ‘แล้วอะไรคือสิทธิของทางสัญจรหรือครับ ?’

ท่านกล่าวว่า : **“การลดสายตา (ไม่มอง) การระงับการก่อความเดือดร้อน การตอบรับสลาม การใช้ให้กระทำความดี และการห้ามการทำความชั่ว”**” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[106]

การสลาม

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا تَدْخُلُونَ الْـجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا. أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ ؟ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"พวกท่านจะไม่ได้เข้าสวรรค์จนกว่าพวกท่านจะศรัทธา และพวกท่านจะไม่ศรัทธาจนกว่าพวกท่านจะรักใคร่กัน พวกท่านต้องการให้ฉันชี้แนะถึงสิ่งหนึ่งที่หากพวกท่านปฏิบัติแล้วจะทำให้พวกท่านรักใคร่กันหรือไม่ ? จงแพร่การสลามระหว่างพวกท่าน[224]"** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ : أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ ؟ قَالَ : «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ ถูกถามว่า : "อิสลามประการใดที่ดีที่สุด ?"

ท่านนบีกล่าวว่า : **"การให้อาหาร และการกล่าวสลามแก่ผู้ที่ท่านรู้จักและผู้ที่ท่านไม่รู้จัก"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[224] หมายถึง พวกท่านจงแสดงออกมา และจงทำให้การสลามแพร่กระจายระหว่างพวกท่าน

[107]

การขออนุญาต

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِنَّمَا جُعِلَ الِاسْتِئْذَانُ مِنْ أَجْلِ الْبَصَرِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การขออนุญาตถูกกำหนดมาอันเนื่องจากการมอง[225]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا اسْتَأْذَنَ أَحَدُكُمْ ثَلَاثًا، فَلَمْ يُؤْذَنْ لَهُ، فَلْيَرْجِعْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านขออนุญาตสามครั้งแล้วไม่ได้รับอนุญาต เขาก็จงกลับไป”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[225] หมายถึง การขออนุญาตถูกกำหนดมาเพื่อไม่ให้สายตามองไปยังภายในบ้านหรือสถานที่ส่วนตัว

[108]

อย่าเข้าไปหาภรรยาหากเดินทางกลับมาถึงเวลากลางคืน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا أَطَالَ أَحَدُكُمُ الْغَيْبَةَ، فَلَا يَطْرُقْ أَهْلَهُ لَيْلًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านหายไปนาน ก็อย่าเข้าบ้านของเขาในเวลากลางคืน**[226]**”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[226] หมายถึง อย่าเข้าบ้านไปหาภรรยาในเวลากลางคืนหากกลับมาจากการเดินทาง นอกเสียจากว่าภรรยารู้อยู่แล้วว่าสามีจะกลับมา

[109]

มัจญ์ลิส (วงพูดคุยหรือสถานที่ประชุม)

١ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لَا يُقِيمُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ مِنْ مَقْعَدِهِ، ثُمَّ يَجْلِسُ فِيهِ، وَلَكِنْ تَفَسَّحُوا وَتَوَسَّعُوا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ชายคนหนึ่งไม่ควรให้ชายอีกคนลุกจากที่นั่งของเขาแล้วนั่งแทนที่นั้น แต่จงขยับให้กว้างขึ้น[227] และทำให้กว้างขวางขึ้น”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ قَامَ مِنْ مَجْلِسِهِ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَيْهِ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

2. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้ใดลุกจากที่นั่งของเขาแล้วกลับมา เขาย่อมมีสิทธิในที่นั่งนั้นมากกว่า”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنِ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ، وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ، - أَوْ : يَفِرُّونَ مِنْهُ -، صُبَّ فِي أُذُنِهِ الْآنُكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

3. ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้ใดแอบฟังการสนทนาของกลุ่มคนหนึ่ง โดยที่กลุ่มคนนั้นไม่ประสงค์** - หรือ : **กลุ่มคนนั้นหลีกหนีจากเขา[228] - ในวันกิยามะฮ์เขาจะถูกเทตะกั่วหลอมเหลวในหูของเขา”** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

---

[227] หมายถึง ให้ผู้คนบางส่วนขยับให้ใกล้กับอีกบางส่วนเพื่อขยายให้วงนั่งมีพื้นที่ว่างกว้างขึ้น

[228] หมายถึง กลุ่มคนนั้นเว้นระยะห่างเพื่อไม่ให้เขาได้ยิน

[110]

เพื่อน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالسَّوْءِ كَحَامِلِ الْمِسْكِ وَنَافِخِ الْكِيْرِ. فَحَامِلُ الْمِسْكِ : إِمَّا أَنْ يُحْذِيَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً. وَنَافِخُ الْكِيْرِ: إِمَّا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ رِيحًا خَبِيثَةً». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“อุปมาเพื่อนที่ดีและเพื่อนที่เลวเหมือนผู้ที่ถือน้ำหอมและผู้ที่เป่าเตาเหล็ก[229] ผู้ที่ถือน้ำหอมอาจจะให้น้ำหอมแก่ท่าน[230] หรือท่านอาจซื้อจากเขา[231] หรือท่านอาจได้กลิ่นหอมจากเขา ส่วนผู้ที่เป่าเตาเหล็ก อาจจะทำให้เสื้อผ้าของท่านไหม้ หรือท่านอาจได้กลิ่นเหม็นจากเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[229] หมายถึง สิ่งก่อสร้างจากดิน ใช้จุดไฟเพื่อหลอมหรือตีเหล็ก

[230] หมายถึง ให้น้ำหอมแก่ท่านฟรี

[231] หมายถึง ท่านซื้อจากเขา

[111]

การยกย่องชื่นชมต่อหน้า

أَثْنَى رَجُلٌ عَلَى رَجُلٍ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَ : «وَيْلَكَ، قَطَعْتَ عُنُقَ صَاحِبِكَ، قَطَعْتَ عُنُقَ صَاحِبِكَ - مِرَارًا -. مَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَادِحًا أَخَاهُ لَا مَحَالَةَ، فَلْيَقُلْ : أَحْسِبُ فُلانًا، وَاللهُ حَسِيبُهُ، وَلَا أُزَكِّي عَلَى اللهِ أَحَدًا، أَحْسِبُهُ كَذَا وَكَذَا - إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذٰلِكَ مِنْهُ -». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ชายคนหนึ่งยกย่องชายอีกคนหนึ่งต่อหน้าท่านนบี ﷺ ท่านจึงกล่าวว่า : **“ความวิบัติจงประสบแก่ท่าน ท่านได้ตัดคอเพื่อนของท่านแล้ว ท่านได้ตัดคอเพื่อนของท่านแล้ว[232] - ท่านกล่าวเช่นนี้หลายครั้ง - ผู้ใดในหมู่พวกท่านที่จำเป็นต้องยกย่องพี่น้องของเขา[233] ก็จงกล่าวว่า : ‘ฉันคิดว่าคนนี้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ และอัลลอฮ์ทรงเป็นผู้คิดบัญชีเขา[234] และฉันไม่รับรองความบริสุทธิ์ของผู้ใด ณ ที่อัลลอฮ์[235] ฉันคิดว่าเขาเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ – หากเขารู้ว่าคนนั้นเป็นเช่นนั้นจริง -’”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[232] หมายถึง ได้ทำให้เขาพินาศแล้ว

[233] หมายถึง อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องยกย่องเขา

[234] หมายถึง ฉันคิดว่าเขาเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงตอบแทนเขา (ตามความเป็นจริง-ผู้แปล)

[235] หมายถึง ฉันจะไม่ยืนยันความตักวาของใคร ณ ที่อัลลอฮ์

[112]

การดูถูกมุสลิมเป็นที่ต้องห้าม

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เพียงพอแล้วสำหรับบุคคลหนึ่งทางด้านความชั่วร้าย[236] ใน การที่เขาดูหมิ่นพี่น้องมุสลิม”** (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[236] หมายถึง เพียงพอแล้วที่บุคคลหนึ่งจะมีส่วนหนึ่งจากคุณลักษณะแห่งความชั่วร้าย

[113]

การกระซิบกันลับ ๆ

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً، فَلَا يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُونَ صَاحِبِهِمَا، فَإِنَّ ذٰلِكَ يُـحْزِنُهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อพวกท่านอยู่กันสามคน สองคนอย่าได้กระซิบพูดคุยกัน[237] โดยไม่รวมเพื่อนของพวกเขาไว้ด้วย เพราะการทำเช่นนี้จะทำให้เขาเสียใจ”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[237] หมายถึง พูดคุยกันแบบลับ ๆ (ไม่ให้อีกคนได้ยิน-ผู้แปล)

[114]

เครื่องดนตรีเป็นสิ่งต้องห้าม

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّوْنَ : الْـحِرَ، وَالْـحَرِيرَ، وَالْـخَمْرَ، وَالْمَعَازِفَ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ مُعَلَّقًا).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“จะมีกลุ่มชนจากประชาชาติของฉันที่ทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นที่อนุมัติ : การทำซินา[238] การสวมผ้าไหม เครื่องดื่มที่มึนเมา และเครื่องดนตรี”** (บันทึกโดยบุคอรีย์แบบมุอัลลัก)

[238] หมายถึง ทำให้ซินากลายเป็นสิ่งหะลาล

ลิ้น

[115]

คำพูด

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، فَلْيَقُلْ خَيْرًا، أَوْ لِيَصْمُتْ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะฮ์ เขาจงพูดสิ่งที่ดี หรือไม่ก็นิ่งเงียบเสีย"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لَـحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ، أَضْمَنْ لَهُ الْـجَـنَّـةَ». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"ผู้ใดรับประกันแก่ฉันถึงสิ่งที่อยู่ระหว่างขากรรไกรของเขา[239] และสิ่งที่อยู่ระหว่างขาของเขา[240] ฉันจะรับประกันสวรรค์ให้แก่เขา"** (บันทึกโดยบุคอรีย์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ، مَا يَتَبَيَّنُ مَا فِيهَا، يَهْوِي بِهَا فِي النَّارِ أَبْعَدَ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"แท้จริงบ่าวคนหนึ่งพูดคำพูดหนึ่ง โดยไม่ได้พิจารณาว่ามีอะไรในคำพูดนั้น[241] แต่คำพูดนั้นจะทำให้เขาตกลงไปในนรก[242] ไกลเท่าระยะระหว่างทิศตะวันออกและทิศตะวันตก"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[239] หมายถึง ลิ้น

[240] หมายถึง อวัยวะเพศ

[241] หมายถึง ไม่ได้ฉุกคิดถึงความน่ารังเกียจของคำพูดนั้น และไม่ได้หวาดกลัวต่อผลลัพธ์จากคำพูดนั้น

[242] หมายถึง ตกลงไปเนื่องด้วยสาเหตุจากคำพูดนั้น

[116]

การมีสัจจะ

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْـجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ، وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ، حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا. وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ، وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ، حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ كَذَّابًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَاللَّفْظُ لِمُسْلِمٍ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านจงยึดมั่นในความสัตย์จริง เพราะความสัตย์จริงนำไปสู่ความดี[243] และความดีนำไปสู่สวรรค์ ชายคนหนึ่งยังคงพูดความจริงและแสวงหาความจริง[244] จนกระทั่งเขาถูกบันทึก ณ อัลลอฮ์ว่าเป็นผู้สัตย์จริง**

และพวกท่านจงระวังการโกหก เพราะการโกหกนำไปสู่ความชั่วร้าย[245] และความชั่วร้ายนำไปสู่นรก ชายคนหนึ่งยังคงโกหกและแสวงหาการโกหก จนกระทั่งเขาถูกบันทึก ณ อัลลอฮ์ว่าเป็นผู้โกหก” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ ตามสำนวนของมุสลิม)

243 คำว่า “الْبِرُّ” (ความดี) เป็นคำนามที่ครอบคลุมถึงความดีงามทั้งหมด

244 หมายถึง ประสงค์ที่จะพูดความจริง และเอาใจใส่ต่อความสัตย์จริง

245 คำว่า “الْفُجُوْرُ” (ความชั่วร้าย) หมายถึง การเอนออกจากความซื่อตรง และการถลำสู่การฝ่าฝืน

[117]

คำพูดที่ดี

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“คำพูดที่ดีเป็นทาน (เศาะดะเกาะฮ์)”** (มุตตะฟะกุน อะลัยฮ์)

[118]

การด่าทอมุสลิมเป็นที่ต้องห้าม

١ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «سِبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การด่าทอมุสลิมเป็นการละเมิด และการต่อสู้กับเขาเป็นการปฏิเสธศรัทธา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لَعْنُ الْمُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การสาปแช่งผู้ศรัทธาเปรียบเสมือนการฆ่าเขา”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِنَّ اللَّعَّانِينَ لَا يَكُونُونَ شُهَدَاءَ، وَلَا شُفَعَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“แท้จริงผู้ที่ชอบสาปแช่งจะไม่เป็นพยาน[246] และไม่เป็นผู้ให้การช่วยเหลือในวันกิยามะฮ์[247]”** (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[246] หมายถึง ไม่เป็นพยานให้แก่อุมมะฮ์ก่อนหน้า (ในวันกิยามะฮ์–ผู้แปล) ว่าบรรดาเราะซูลของพวกเขาได้ทำหน้าที่เผยแพร่สาสน์ของอัลลอฮ์แล้ว

[247] หมายถึง จะไม่อาจเป็นผู้ให้การช่วยเหลือในวันกิยามะฮ์ เมื่อขณะที่บรรดาผู้ศรัทธาต่างให้ความช่วยเหลือ

[119]

การนินทา

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ : دَمُهُ، وَمَالُهُ، وَعِرْضُهُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ทุกสิ่งของมุสลิมเป็นที่ต้องห้ามสำหรับมุสลิม : เลือดของเขา ทรัพย์สินของเขา และเกียรติของเขา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

٢ - عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ : قُلْتُ لِلنَّبِيِّ ﷺ : حَسْبُكَ مِنْ صَفِيَّةَ كَذَا وَكَذَا - تَعْنِي : قَصِيرَةً -. فَقَالَ : «لَقَدْ قُلْتِ كَلِمَةً لَوْ مُزِجَتْ بِمَاءِ الْبَحْرِ لَمَزَجَتْهُ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

2. จากอาอิชะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا เล่าว่า : “ฉันกล่าวแก่ท่านนบี ﷺ ว่า : ‘พอแล้วสำหรับท่านจากเศาะฟียะฮ์คือสิ่งนั้นสิ่งนี้ - หมายถึง : นางเป็นคนตัวเตี้ย -’

ท่านจึงกล่าวว่า : **“แท้จริงเธอได้พูดคำพูดหนึ่ง หากมันถูกผสมกับน้ำทะเล มันก็จะทำให้น้ำทะเลเปลี่ยนไป”**” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَمَّا عُرِجَ بِي، مَرَرْتُ بِقَوْمٍ لَهُمْ أَظْفَارٌ مِنْ نُحَاسٍ يَخْمِشُونَ وُجُوهَهُمْ وَصُدُورَهُمْ، فَقُلْتُ : مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جِبْرِيلُ ؟ قَالَ : هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ لُحُومَ النَّاسِ، وَيَقَعُونَ فِي أَعْرَاضِهِمْ». (رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“เมื่อฉันถูกนำขึ้นสู่ฟากฟ้า[248] ฉันได้ผ่านกลุ่มชนที่เล็บของพวกเขาทำมาจากทองแดง พวกเขาข่วนใบหน้าและหน้าอกของตน ฉันจึงถามว่า : “ใครคือคนเหล่านี้ โอ้ญิบรีล ?” เขาตอบว่า : “พวกนี้คือผู้ที่กินเนื้อผู้คน[249] และวิพากษ์วิจารณ์เกียรติของพวกเขา”**” (บันทึกโดยอบูดาวุด)

---

[248] หมายถึง เหตุการณ์อิสรออ์เมียะอ์รอจญ์

[249] หมายถึง นินทาผู้คน

[120]

การยุแยง

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لَا يَدْخُلُ الْـجَنَّةَ نَـمَّامٌ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَاللَّفْظُ لِمُسْلِمٍ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ผู้ยุแยง[250] จะไม่ได้เข้าสวรรค์”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ ตามสำนวนของมุสลิม)

[250] หมายถึง การนำคำพูดของคนหนึ่งไปเล่าต่อเพื่อสร้างความแตกแยก

[121]

การโกหกเพื่อให้ผู้คนหัวเราะ

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ، لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ، وَيْلٌ لَهُ، وَيْلٌ لَهُ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ความหายนะจงมีแด่ผู้ที่พูดแล้วเขาโกหกเพื่อทำให้ผู้คนหัวเราะ ความหายนะจงมีแด่เขา ความหายนะจงประสบแก่เขา”** (บันทึกโดยอะหมัด)

มารยาท

[122]

การมีมารยาทดี

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِنَّ مِنْ خِيَارِكُمْ؛ أَحَاسِنَكُمْ أَخْلَاقًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“แท้จริงผู้ที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่านคือผู้ที่มีมารยาทดีที่สุด”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

٢ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيْـمَانًا؛ أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

2. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ศรัทธาที่สมบูรณ์ที่สุดด้านการศรัทธา คือผู้ที่มีมารยาทดีที่สุด”** (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

٣ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا شَيْءٌ أَثْقَلُ فِي مِيزَانِ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ مِنْ خُلُقٍ حَسَنٍ». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

3. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ไม่มีสิ่งใดที่หนักในตาชั่ง (แห่งความดี) ของผู้ศรัทธาในวันกิยามะฮ์มากกว่าการมีมารยาทที่ดี”** (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

[123]

การยิ้มแย้ม

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا، وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ท่านอย่าได้ดูถูกดูแคลนความดีใด ๆ ถึงแม้จะเพียงการที่ท่านพบเจอกับพี่น้องของท่านด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[124]

ความถ่อมตน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلّٰهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللهُ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“การบริจาคทานไม่ได้ทำให้ทรัพย์สินลดลง และอัลลอฮ์จะไม่ทรงเพิ่มให้แก่บ่าวคนใดด้วยการให้อภัย นอกจากเกียรติยศ และไม่มีผู้ใดถ่อมตนเพื่ออัลลอฮ์ นอกจากอัลลอฮ์จะทรงยกสถานะให้แก่เขา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[125]

การรักให้ผู้อื่นได้รับความดี

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“คนหนึ่งจากพวกท่านจะยังไม่มีอีหม่านอย่างสมบูรณ์จนกว่าเขาจะรักให้พี่น้องของเขาได้รับสิ่งที่ตัวเขารักที่จะให้ตัวเองได้รับ”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[126]

การชี้แนะแนวทางสู่ความดี

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ، فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บุคคลใดชี้แนะแนวทางแห่งความดี เขาจะได้รับผลตอบแทนเสมือนกับที่ผู้กระทำได้รับ”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[127]

การกตัญญูรู้คุณ

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يَشْكُرُ اللهَ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“บุคคลที่ไม่ขอบคุณต่อผู้อื่น เขาก็ไม่ขอบคุณต่ออัลลอฮ์”** (บันทึกโดยอะหมัด)

คุณลักษณะที่น่าตำหนิ

[128]

การอิจฉา

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا تَبَاغَضُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านทั้งหลายอย่าโกรธเกลียดกัน อย่าอิจฉาริษยากัน อย่าผินหลังให้กัน**[251] **แต่พวกท่านจงเป็นปวงบ่าวของอัลลอฮ์ที่เป็นพี่น้องกัน”** (มุตตะฟะกุน อะลัยฮ์)

[251] หมายถึง อย่าตัดขาดกัน

[129]

การมองในแง่ร้าย

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْـحَدِيثِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“พวกท่านทั้งหลายพึงระวังการนึกคิดไปเอง[252] เพราะแท้จริงการคิดไปเองนั้นนับเป็นคำพูดที่โกหกที่สุด”**[253] (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[252] หมายถึง การมองในแง่ร้าย

[253] สาเหตุที่การคิดไปเองนับเป็น “คำพูดที่โกหกที่สุด” เพราะการคิดเป็นคำพูดของจิตใจ ส่วนการพูดเป็นคำพูดของมนุษย์ ซึ่งคำพูดของจิตใจนั้นมีความโกหกมากกว่าคำพูดของมนุษย์ เพราะคำพูดของจิตใจนั้นจะถูกชัยฏอนกระซิบกระซาบภายในจิตใจของมนุษย์

[130]

การหนีห่างจากพี่น้อง

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ - يَلْتَقِيَانِ، فَيُعْرِضُ هٰذَا، وَيُعْرِضُ هٰذَا - ؛ وَخَيْرُهُمَا الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ไม่เป็นที่อนุญาตสำหรับมุสลิมที่จะหนีห่าง[254] จากพี่น้องของเขาเกินกว่าสามคืน - พวกเขาพบกัน แล้วคนนี้ก็หันหน้าหนี และคนนั้นก็หันหน้าหนี - และผู้ที่ดีที่สุดจากทั้งสองคือผู้ที่เริ่มกล่าวสลาม”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[254] คำว่า “หนีห่าง” หมายถึง ตัดขาดและผินหลังให้

[131]

ผู้มีสองใบหน้า (นกสองหัว)

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِنَّ شَرَّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهَيْنِ، الَّذِي يَأْتِي هٰؤُلَاءِ بِوَجْهٍ، وَهٰؤُلَاءِ بِوَجْهٍ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“แท้จริงมนุษย์ที่ชั่วร้ายที่สุด คือ ผู้มีสองใบหน้า[255] เขาจะมาหาคนเหล่านี้ด้วยกับใบหน้าหนึ่ง และคนเหล่านั้นอีกใบหน้าหนึ่ง”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[255] หมายถึง นกสองหัว ตามสำนวนไทย-ผู้แปล

[132]

การคดโกง

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ غَشَّنَا، فَلَيْسَ مِنَّا». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บุคคลใดคดโกงเรา เขาผู้นั้นไม่ใช่พวกของเรา”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[133]

การขอทรัพย์สินจากผู้คน

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «مَنْ سَأَلَ النَّاسَ أَمْوَالَهُمْ تَكَثُّرًا، فَإِنَّمَا يَسْأَلُ جَمْرًا، - فَلْيَسْتَقِلَّ أَوْ لِيَسْتَكْثِرْ - ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ผู้ใดขอทรัพย์สินจากผู้คนเพื่อสะสมความมั่งคั่ง[256] แท้จริงเขากำลังขอถ่านไฟ[257] (ดังนั้นจงขอให้น้อยหรือไม่ก็จงขอให้มากเถิด[258]) ”** (บันทึกโดยมุสลิม)

---

[256] หมายถึง เพิ่มพูนสะสมทรัพย์สิน

[257] หมายถึง มันจะเป็นถ่านไฟที่เขาจะถูกลงโทษด้วยกับถ่านไฟนั้น

[258] กล่าวคือ เป็นการขู่จากท่านนบีว่าคุณจะได้พบเจอกับหายนะนี้เยอะหรือน้อยขึ้นอยู่กับการกระทำของคุณ-ผู้แปล

สตรี

[134]

ความละอาย

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «الْـحَيَاءُ كُلُّهُ خَيْرٌ». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“ความละอายนั้นทั้งหมดของมันล้วนเป็นความดี”** (บันทึกโดยมุสลิม)

[135]

จำเป็นต้องปกปิดใบหน้า

قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا : «يَرْحَمُ اللهُ نِسَاءَ الْمُهَاجِرَاتِ الْأُوَلَ؛ لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ : ﴿ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ﴾؛ شَقَّقْنَ مُرُوطَهُنَّ، فَاخْتَمَرْنَ بِهَا». (رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ).

อาอิชะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا กล่าวว่า : “ขออัลลอฮ์ทรงประทานความเมตตาแก่สตรีชาวมุฮาญีรีนในยุคแรก เมื่ออัลลอฮ์ได้ประทานอายะฮ์อัลกุรอาน **“และให้เธอปิดด้วยผ้าคลุมศีรษะของเธอ[259] ลงมาถึงหน้าอกของเธอ[260]”**[261] ลงมา พวกนางได้ฉีกผ้าส่วนกระโปรง[262] ของพวกนาง แล้วใช้มันคลุมศีรษะ (ทำเป็นฮิญาบและผ้าปิดหน้า-ผู้แปล)” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

---

[259] คำว่า “الْخِمَارُ” (ผ้าคลุมศีรษะ) หมายถึง ผ้าที่ปกคลุมศีรษะและใบหน้า

[260] คำว่า “الْجَيْبُ” (หน้าอก) หมายถึง คอเสื้อ กล่าวคือ เพื่อให้สตรีได้นำผ้าคลุมศีรษะซึ่งคลุมทั้งศีรษะและใบหน้าสอดลงมายังคอเสื้อ เพื่อให้ผ้าผืนนี้ได้ปกปิดทั้งใบหน้า ลำคอ และหน้าอก

[261] ซูเราะฮ์ อันนูร อายะฮ์ที่ 31

[262] คำว่า “الْمُرُوْطُ” (กระโปรง) เป็นพหูพจน์ของคำว่า “الْمِرطُ” ซึ่งมีความหมายว่า “الْإِزَارُ” หมายถึง ชิ้นผ้าที่ใช้พันปกปิดส่วนครึ่งล่างของร่างกาย

[136]

การเดินทางของสตรีโดยไม่มีมะห์ร็อมเป็นที่ต้องห้าม

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَا تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ، وَلَا يَدْخُلْ عَلَيْهَا رَجُلٌ إِلَّا وَمَعَهَا مَحْرَمٌ». فَقَالَ رَجُلٌ : يَا رَسُولَ اللهِ، إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَخْرُجَ فِي جَيْشِ كَذَا وَكَذَا، وَامْرَأَتِي تُرِيدُ الْحَجَّ. فَقَالَ : «أُخْرُجْ مَعَهَا». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ، وَاللَّفْظُ لِلْبُخَارِيِّ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **"สตรีอย่าได้ออกเดินทาง เว้นแต่จะต้องมีมะห์ร็อมอยู่ด้วย และชายคนหนึ่งอย่าได้เข้าไปหาสตรี เว้นแต่ว่ามีมะห์ร็อมอยู่พร้อมกับนางด้วย"**

ชายคนหนึ่งกล่าวว่า : "ท่านเราะซูลครับ ข้าพเจ้าต้องการที่จะออกไปกับกองทหารกองนั้นกองนี้ แต่ภรรยาของข้าพเจ้าต้องการจะไปทำฮัจญ์"

ท่านเราะซูลกล่าวว่า : **"ท่านจงออกไปพร้อมกับนาง"** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์ ตามสำนวนของบุคอรีย์)

[137]

สิทธิของสามีที่มีเหนือภรรยา

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «لَوْ كُنْتُ آمِرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ، لَأَمَرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا». (رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ).

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“หากฉันสามารถสั่งให้คนหนึ่งก้มสุญูดต่ออีกคนหนึ่งได้แน่นอนฉันจะสั่งให้สตรีก้มสุญูดต่อสามีของนาง”** (บันทึกโดยอัตติรมิซีย์)

[138]

การลดสายตาลงต่ำ

قَالَ جَرِيرُ بْنُ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ : «سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَظَرِ الفُجَاءَةِ ؟ فَأَمَرَنِي أَنْ أَصْرِفَ بَصَرِي». (رَوَاهُ مُسْلِمٌ).

ญะรีร อิบนุอับดุลลอฮ์ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ เล่าว่า : “ฉันได้ถามท่านเราะซูล صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ถึงการมองอย่างกะทันหัน[263] ท่านเราะซูลสั่งให้ฉันผินสายตาออก” (บันทึกโดยมุสลิม)

[263] หมายถึง การที่สายตาเหลือบมองยังบุคคลที่อนุญาตให้แต่งงานได้ เป็นการมองโดยที่ไม่ได้ตั้งใจ

[139]

การเข้าไปหาสตรีเป็นที่ต้องห้าม

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «إِيَّاكُمْ وَالدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ». فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ : يَا رَسُولَ اللهِ، أَفَرَأَيْتَ الْـحَمْوَ ؟ قَالَ : «الْـحَمْوُ الْمَوْتُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“พวกท่านจงระวังการเข้าไปหาสตรี[264]”**

ชายคนหนึ่งจากอันศอรถามว่า : “ท่านเราะซูลครับ ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับญาติของสามี ?[265]”

ท่านกล่าวว่า : **“ญาติของสามี คือ ความตาย[266]”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

---

[264] สตรี หมายถึง สตรีที่เป็นมะห์รอมต่อกัน (ที่ไม่อนุญาตให้แต่งงานกัน-ผู้แปล), เข้าไปหาสตรี หมายถึง อยู่กับพังกันสองต่อสอง หรือเป็นการเข้าไปหาขณะเปิดเผยเอาเราะฮ์

[265] เช่น พี่ชาย หรือน้องชายของสามี หรือเครือญาติของสามี เช่น ลูกพี่ลูกน้องของสามี

[266] หมายถึง เป็นความวิบัติประหนึ่งความตาย กล่าวคือ เป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวง

[140]

การสัมผัสมือสตรีที่ไม่ใช่มะห์ร็อมเป็นที่ต้องห้าม

١ - قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : «إِنِّي لَا أُصَافِحُ النِّسَاءَ». (رَوَاهُ أَحْمَدُ).

1. ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า : **“แท้จริงฉันไม่จับมือกับบรรดาสตรี”** (บันทึกโดยอะหมัด)

٢ - قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا : «وَاللّٰهِ، مَا مَسَّتْ يَدُ رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

2. อาอิชะฮ์ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا กล่าวว่า : “ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ มือของท่านเราะซูล ﷺ ไม่เคยสัมผัสกับมือของสตรีคนใดเลย” (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

[141]

การอยู่ลำพังกับสตรีเป็นที่ต้องห้าม

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ لَا تَحِلُّ لَهُ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ ثَالِثُهُمَا». (رَوَاهُ النَّسَائِيُّ فِي السُّنَنِ الْكُبْرَى).

ท่านนบี صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“ชายคนหนึ่งอย่าได้อยู่กับสตรีที่ไม่เป็นที่อนุญาตตามลำพังอย่างเด็ดขาด เพราะชัยฏอนจะเป็นคนที่สามสำหรับเขาทั้งสอง”** (บันทึกโดยอันนาซซาอีย์ใน “ซุนัน อัลกุบรอ”)

การได้พบกับอัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ

[142]

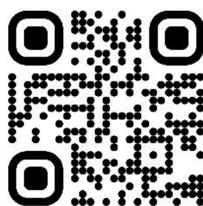
ความรักต่อการได้พบกับอัลลอฮ์ عَزَّوَجَلَّ

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللهِ، أَحَبَّ اللهُ لِقَاءَهُ، وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ اللهِ، كَرِهَ اللهُ لِقَاءَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ).

ท่านนบี صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ กล่าวว่า : **“บุคคลใดรักการได้พบเจอกับอัลลอฮ์ อัลลอฮ์ก็รักที่จะได้พบเจอกับเขาเช่นเดียวกัน และบุคคลใดที่รังเกียจการได้พบเจออัลลอฮ์ อัลลอฮ์ก็รังเกียจที่จะได้พบเจอกับเขาเช่นเดียวกัน”** (มุตตะฟะกุนอะลัยฮ์)

สำนักพิมพ์และศูนย์จำหน่ายหนังสือฏอลิบุลอิลม์

+966506090448

งานประพันธ์ของผู้เขียน

ตัวบทต่าง ๆ ของนักศึกษาศาสนา

ระดับที่หนึ่ง	◆ อัซการและมารยาท ◆ อัซการและมารยาท (ฉบับย่อ)
ระดับที่สอง	◆ ซะลาซะอุศูล ◆ เกาะวาเอ็ด อัรบะอะอ์ ◆ นะวากิฎุลอิสลาม ◆ อัรบะอีนอันนะวะวีย์
ระดับที่สาม	◆ ตัวะฮ์ฟะตุลอัฏฟาล ◆ ชุรูตุตเศาะลาฮ์ ◆ กิตาบุตเตาฮีด
ระดับที่สี่	◆ โครงกลอนบัยกูนียะฮ์ ◆ โครงกลอนอิลบีรีย์ ◆ บทเกริ่นนำ อารุรรูมียะฮ์ ◆ อะกีดะฮ์ วาซิฏียะฮ์
ระดับที่ห้า	◆ วะเราะกอต ฟี อุศูลุลฟิกฮ์ ◆ อุนวานุลฮิกัม ◆ อัรเราะฮ์บียะฮ์ ฟี ฟะรอเอ็ด ◆ อะกีดะฮ์ เฏาะฮาวียะฮ์
ระดับที่หก	◆ บุลูฆุลมะรอม ◆ ซาดุลมุสตักเนียะอ์ ◆ อัลฟียะฮ์ อิบนุ มาลิก
ระดับที่เจ็ด	◆ ญาเมียะอ์ ลิมา ฟี เศาะฮีฮัยน์ ◆ อัฟรอดบุคอรีย์ ◆ อัฟรอดมุสลิม ◆ ซะวาเอ็ด อะลา เศะฮีฮัยน์

ตัวบทเพิ่มเติม

- อัชชาติบียะฮ์
- อัลญะซะรียะฮ์
- บทเกริ่นนำในอุศูลลุตตัฟซีร
- นุคบะตุลฟิกร์
- อัลฟียะฮ์ อิรอกีย์ ฟี มุศฏาะละฮ์
- อัลฟียะฮ์ ซุยูฏีย์ ฟี มุศฏาะละฮ์
- อุมดะตุลอะฮ์กาม
- มุฮัรรอร ฟี ฮะดีษ
- กัชฟุชชุบฮาต
- ตัวะฮ์ฟะตุลมุลูก ฟี ฟิกฮ์ ฮะนะฟีย์
- อุรญูซะฮ์ มีมียะฮ์ ฟิซซีเราะฮ์
- อัลฟียะฮ์ อิรอกีย์ ฟิซซีเราะฮ์
- ลามียะตุลอัฟอาล
- มิอะฮ์ มะอานีย์ วัล บะยาน

ตัวบทเพิ่มเติม

- วิธีที่ง่ายที่สุดในการท่องจำกุรอานอันทรงเกียรติและการแสวงหาความรู้
- คำเตือนสำหรับการฝึนในการอ่านกุรอาน
- ความถูกต้องของอิญาซะฮ์ในกุรอานอันทรงเกียรติและซุนนะฮ์อันนะบะวียะฮ์ทางไกล
- ตรวจทาน : อธิบายสี่สิบอัรบะอีน อันนะวะวีย์ ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- ฮะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับดัญญาล และการอธิบายฮะดีษด้วยแผนที่ร่วมสมัย
- ตัยซีรุลอุศูล ชัรฮ์ ซะลาซะอุศูล
- ตรวจทาน : อธิบายซะลาซะอุศุล ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- ตรวจทาน : อธิบายกัชฟุชชุบฮาต ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- ตรวจทาน : อธิบายกิตาบุตเตาฮีด ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน) 3 เล่ม
- ตรวจทาน : อธิบายอะกีดะฮ์ วาซิฏียะฮ์ ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในเรื่องพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์
- ตรวจทาน : เครือญาติของท่านเราะซูลของอัลลอฮ์แลบรรดาของรักของพระองค์ของบิดาเชค (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- ไสยศาสตร์ ความอันตราย การป้องกันและวิธีรักษามัน
- ตรวจทาน : อธิบาย อาดาบมัชยิ อิลัศเศาะลาอฮ์ ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- ตรวจทาน : อธิบาย ชุรูตุตเศาะลาฮ์ ของเชคมูฮัมหมัด บิน อิบรอฮีม (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- มัสบูก ฟี มินฮะติซซุลูก 4 เล่ม
- บทลงโทษของการขโมย เชิงฟิกฮ์เปรียบเทียบ
- คำสั่งเสียและการวะกัฟ (วิธีการเขียนทั้งสอง)
- มารยาทของการดุอาอ์ และศูนย์รวมของดุอาอ์
- ตรวจทาน : มาตรวัตและการชั่งต่าง ๆ ในศาสนา
- ตรวจทาน : มาตรฐานความยาวต่าง ๆ ในศาสนา
- ความประเสริฐของหะรอมทั้งสอง
- มะดีนะฮ์ มุเนาวะเราะฮ์ (มัสยิดอันนะบะวีย์, หลุมศพนบี)
- ตรวจทาน : อนูบัทร อัศศิกดีก์ ของบิดาเชค (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- คุตบะฮ์มุนีรียะฮ์ 4 เล่ม
- ตรวจทาน : หัวข้อที่ดีงามต่าง ๆ สำหรับการคุตบะฮ์ ของบิดาเชค (ขออัลลอฮ์เมตตาท่าน)
- หนทางสู่ความสุข
- เส้นทางในการละทิ้งการสูบบุหรี่
- กออิดะฮ์ มะดีนียะฮ์ (สอนการอ่านสำหรับผู้เริ่มต้น)
- กออิดะฮ์ มะดีนียะฮ์ (สอนการเขียนสำหรับผู้เริ่มต้น)